

УДК 601.9(477-23)(058)К/МА
К 171

Національний
університет
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА
АКАДЕМІЯ»

Календар- Довідник

1997-1998

Цей довідник розрахований, перш за все, на тих, хто вирішив провести своє студентське життя у нас - в Національному університеті "Києво-Могилянська Академія". Календар послужить вам непоганою відправною точкою в пошуку відповідей на досить широке коло питань, а також ознайомить з основними академічними та дисциплінарними правилами Університету.

Розділи першої частини присвячені загальній інформації про історію і сучасність НаУКМА, умови вступу до Університету, служби та підрозділи, що працюють в НаУКМА, академічну політику, наукову діяльність та ресурси Університету. Студенти Академії не лише користуються послугами структурних служб НаУКМА, а й створюють свої власні організації. Цю та іншу цікаву інформацію зібрано в розділі "Студентське життя"...

Друга частина містить окремі статті про кожний факультет та департамент Університету, навчальні плани та програми підготовки бакалаврів, анотації курсів, що читаються в НаУКМА.

Безумовно, можуть виникнути окремі питання, на які ви не знайдете відповіді в довіднику. Скористайтеся координатами, даними на сторінках довідника, щоб зв'язатися з відповідними службами, організаціями та адміністрацією НаУКМА. Наші працівники Університету можуть вам.

**Бажаємо
Національній**

**раді бачити вас в
"Києво-Могилянська
Академія"!**

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
“КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ”

Календар-довідник

1997-1998

навчальний рік

ЗМІСТ

Від Президента.....	4
Від ректора	5
Академічний календар.....	6
Календар загальноуніверситетських подій.....	7
ALMA MATER	
Призначення НаУКМА.....	8
Управління діяльністю НаУКМА.....	9
Академічна політика.....	9
Вступ до університету.....	16
Бакалаврат.....	16
Магістерські програми.....	17
Наукова робота.....	18
Колеґіуми, ліцеї, гімназії, філії.....	21
Служби та підрозділи.....	22
Ресурси університету.....	25
Організації, що співпрацюють з НаУКМА.....	28
СТУДЕНТСЬКЕ ЖИТТЯ	
Про нас.....	32
Деканат по роботі зі студентами.....	33
Студентські організації.....	33
Студентський гуртожиток.....	36
Спортивна інформація	37
ФАКУЛЬТЕТИ, ДЕПАРТАМЕНТИ, НАВЧАЛЬНІ КУРСИ	
Факультет гуманітарних і суспільних наук (Liberal Arts School).....	38
Факультет природничих наук.....	70
Факультет правничих наук.....	79
Департамент соціальних наук і технологій.....	83
Департамент комп'ютерних технологій.....	88
Департамент економічних наук.....	92
Міжнародна школа бізнесу при НаУКМА.....	95
Анотації навчальних курсів.....	96
Біологічні науки.....	96
Економічні науки.....	99
Іноземні мови.....	101
Історичні науки.....	103
Компаративістика та світова література.....	106
Культура.....	109
Науки про довкілля	115
Політологічні науки	117
Соціальна робота.....	119
Соціологічні науки.....	121
Українська мова.....	123
Фізико-математичні науки.....	126
Фізичне виховання.....	130
Хімічні науки.....	131
Юридичні науки.....	132

ХРОНІКА СТАНОВЛЕННЯ ТА ВІДРОДЖЕННЯ

1615 р. /15 жовтня/

знатна киянка Галшка Гулевичівна відписує свою садибу в Києві, на Подолі, місцевому Братству для заснування монастиря, шпиталю та школи для дітей всіх станів - день заснування Києво-Могилянської академії

1632 р.

митрополит Київський і Галицький Петро Могила створює Києво-Братську /Могилянську/ колегію, об'єднавши Київську братську та Київську лаврську школи

1658 р.

офіційне надання Києво-Могилянському колегіуму юридичних прав вищої школи і титулу "Академія" (за Гадяцькою угодою, ратифікованою Сеймом Речі Посполитої в травні 1659 р.)

1694 р., 1701 р.

офіційне визнання за Києво-Могилянською академією статусу вищої школи й титулу "Академія" царськими грамотами

1817 р.

рішення Священного синоду про закриття Києво-Могилянської академії; відкриття на її території Духовної семінарії

1819 р.

відкриття на території та в приміщеннях Києво-Могилянської академії Київської духовної академії

1918 р.

закриття Київської духовної академії

1920 р.

передача приміщень Духовної академії штабу Дніпровської військової флотилії, а старого академічного корпусу - філії Центральної наукової бібліотеки Академії наук України

19 вересня 1991 р.

розпорядження Голови Верховної Ради України "Про відродження

Києво-Могилянської академії" на її історичній території як незалежного вищого навчального закладу України - Університету "Києво-Могилянська Академія" /УКМА/

16 жовтня 1991 р.

презентація відродження Києво-Могилянської академії

24 серпня 1992 р.

офіційне відкриття Університету "Києво-Могилянська Академія", посвята в студенти перших вступників

23-24 травня 1993 р.

Міжнародна нарада експертів ЮНЕСКО, присвячена аналізу діяльності УКМА

12 квітня 1994 р.

Указ Президента України "Про утворення Острозького колегіуму"

19 травня 1994 р.

Указ Президента України про надання УКМА нового статусу - Національний університет "Києво-Могилянська Академія" /НаУКМА/

30 червня 1994 р.

рішення Міжгалузевої Республіканської Акредитаційної Комісії про ліцензування НаУКМА за четвертим рівнем акредитації

13 січня 1995 р.

Постанова Кабінету Міністрів України про затвердження Статуту НаУКМА

1 грудня 1995 р.

Затвердження Кабінетом Міністрів України ТЕО розвитку НаУКМА на 1995-2009 рр.

5 червня 1996 р.

Указ Президента України про перейменування Острозького колегіуму в Острозьку академію

3 липня 1996 р.

Постанова Кабінету Міністрів України про утворення Миколаївської філії НаУКМА

ВІД ПРЕЗИДЕНТА

Ось і сталося те, про що мріялося шість літ тому, - з 1997-98 академічного року НаУКМА функціонує як університет, де в повному обсязі впроваджено всі програми - бакалаврські, магістерські й докторські. І хоча ми вже маємо близько чотирьох сотень випускників, справжній випуск, тобто випуск магістрів,

котрі підготовлені за шість років безпосередньо в НаУКМА, відбудеться в день другої річниці Української Конституції, 28 червня 1998 року.

Перші наші спудей, з котрими ми 24 серпня 1992 року відновлювали Академію після 175-річного небуття, дістають у ній повну вищу освіту. І ми, адміністрація та професорсько-викладацький склад НаУКМА, щасливі, що багато з них уже нині виявили себе як активні, неординарні особистості.

Звертаюся до вас, дорогі первістки. Ми разом пройшли цей початковий, найскладніший відтинок дороги у майбуття нашої відродженої *alma mater*. Ми разом відновлювали традиції давньої Києво-Могилянської академії і намагалися творити новітні її риси. Багато що нам вдалося,десь ми зазнавали поразок і тоді шу-

кали інших підходів та способів досягнення мети. Ми змінювалися разом, але впевнений, що одне залишилося в нас незмінним точно - любов до України. Йдіть упевнено в широкий світ, хай зорі віщують вам щасливу долю й плідну успішну діяльність. Як же станеться кому тяжко на буттєвій ниві, не вага-

ючись зазирніть до своєї Академії, щоб набратися там сили й снаги. А ще бажаю і вам, і нам, аби через усе життя ми відчували, що такі час плінний, а Києво-Могилянська академія вічна.

Звертаюся і до вас, тих, хто цього року вперше переступає поріг нашої *alma mater* як спудей. Ви здолали важкий рубіж, завоювавши право навчатися в НаУКМА - адже конкурс до нашого закладу освіти був найвищим в Україні. Однак, це лише перший крок, попереду ще багато складної і тяжкої роботи. Шануйте традиції, які у нас склалися, вчіться натхненно й наполегливо, включайтеся активно в академічне життя, ставте перед собою складні цілі, й тоді до вас теж прийде усвідомлення, що час плінний, а Києво-Могилянська академія вічна.

ВІД РЕКТОРА

Дорогий друже!

Якщо Ви читаєте ці рядки, це означає, що Ви прийняли дуже важливе, а може, й найважливіше рішення у своєму житті: стати студентом. А це значно більше, ніж просто ходити на лекції та семінари, жити в гуртожитку й просиджувати годинами в читалці. Це означає, що серед безмірної кількості занять Ви обрали найважче та найцікавіше.

Хтось працює з металом, хтось із деревом, хтось із травою, хтось із тваринами, хтось із вогнем, а хтось із водою. Ви відважилися працювати з найдорогоціннішим скарбом, нагромадженим людством, - зі знаннями.

Цей шлях - тяжкий і небезпечний, таким він був завжди і завжди буде. Для кожного (хіба що в міру Богом даної фантазії) очевидна різниця між самокатом і "Мерседесом", між халупою і палацом, між злиднями і розкішшю. Але перевагу знання над невіглаством може побачити лише освічений. Історія людства показує, що дуже часто суспільство не лише не могло гідно оцінити знання і його носіїв, але й агресивно переслідувало їх, вбачаючи в них головних винуватців усіх бід і всієї несправедливості. А найстрашніше, що організаторами й натхненниками таких походів завжди були люди освічені.

Чи цілком свідомо ви обрали цей шлях? Адже тепер від Вас особисто зале-

жатиме: чи стати просто споживачем того, що людство збирало по кріхті протягом віків і тисячоліть (а такий шлях теж є надзвичайно привабливим і далеко не найгіршим), чи, продершись через тисячі сторінок, знайти непроросле зернятко, вдихнути в нього життя й плодами його примножити загальнолюдські надбання.

Від Вас особисто залежатиме, куди спрямувати добуте світло - собі під ноги чи в завтра свого народу; усвідомити свою унікальність, обраність і шукати адекватну винагороду власній неординарності чи відчувати пекучу вдячність до мільйонів співвітчизників, з яких Ви вийшли, які створили Вас саме таким неймовірним і дивовижним, уможливили для Вас доступ до цієї скарбниці; зверхньо поспівчувати їм у тому, що не дано їм зрозуміти того, що вдалося збагнути Вам, чи покласти життя своє на те, щоб спробувати поділитися з ними коштовностями, які Вам пощастило знайти.

Відповіді здаються такими простими... Але боронь Вас, Боже, від простих рішень, від пихатої самовпевненості, від бундючного всесвітнього узагальнення власних проблем і від надмірної серйозності!

Проведіть студентські роки весело, розкуто, вільно - в навчанні й коханні - і тоді Вам не оминуть правильного вибору.

КАЛЕНДАР ПОДІЙ

АКАДЕМІЧНИЙ КАЛЕНДАР

29-30 серпня

Реєстрація всіх студентів, поселення до гуртожитку

1 вересня, понеділок

Початок навчального року.
Загальноуніверситетська лекція проф. Богдана Кравченка (США)

8-19 вересня

Перезалік навчальних дисциплін для студентів, які прийшли з інших вищих закладів освіти

15-30 вересня

Обрання студентами II-III років навчання тем курсових робіт

з 1 жовтня

Обрання студентами III року навчання теми кваліфікаційних (випускних) робіт

з 1 листопада

Затвердження тем випускних робіт на кафедрах

3-9 листопада

Тиждень самостійної роботи

8-23 грудня

Зимова іспитова сесія

24 грудня-10 січня

Зимові канікули

11 січня, неділя

Початок весняного триместру

2-9 березня

Тиждень самостійної роботи

9-30 березня

Педагогічна практика (для студентів IV року навчання)

16-27 березня

Запис студентів на навчальні дисципліни нового 1998-навчального року

30 березня-10 квітня

Захист студентами курсових робіт

13-25 квітня

Весняна іспитова сесія

27 квітня-3 травня

Весняні канікули

4 травня, понеділок

Початок літнього триместру

4 травня-5 червня

Завершення випускних робіт студентами IV року навчання і здача їх на кафедру

з 9 червня

Захист кваліфікаційних робіт (за розкладом)

22-28 червня

Складання державних іспитів

22-27 червня

Літня іспитова сесія

29 червня

Початок практик

29 червня-29 серпня

Літні канікули

КАЛЕНДАР ЗАГАЛЬНОУНІВЕРСИТЕТСЬКИХ ПОДІЙ

31 серпня, неділя
Посвята в студенти

Академії Київської - в день
смерті Петра Могили

15 вересня
Свято Богоявлення, храмове
свято Києво-Могилянської
академії

12 січня, понеділок
Щорічні "Києво-Могилянські
різдвяні диспути"

19 вересня
День відродження Києво-
Могилянської академії

17 січня, субота
Студентський карнавал

27 березня
Академічна конференція

27 вересня, субота
Бал знайомств

10 квітня
День пам'яті гетьмана
Петра Конашевича-
Сагайдачного

15 жовтня
День Академії

28 червня, неділя
Конвокація'98 - церемонія
випуску студентів

22 грудня
День народження
Галшки Гулевичівни

24 серпня
Річниця незалежності України,
річниця офіційного відкриття
Університету "Києво-
Могилянська Академія"

31 грудня
Поминовення благодійників

ALMA MATER

ПРИЗНАЧЕННЯ НаУКМА

Національний університет "Києво-Могилянська академія" є вищим навчальним закладом, покликаним реалізувати в сучасній Україні історичну місію Києво-Могилянської академії XVII-XVIII століть - виховувати в атмосфері вільного творчого навчання високоосвічену, індивідуально неповторну особистість, здатну генерувати оригінальні та плідні для суспільства ідеї, незалежно мислити та діяти згідно з принципами добра і справедливості. Своє призначення НаУКМА реалізує через:

- впровадження збалансованих між собою і побудованих на базі найпередовішого світового досвіду бакалаврських, магістерських, кандидатських і докторських програм;
- поєднання освітньої діяльності з науково-дослідною роботою;

- орієнтацію на світового стандарту фундаментальні навчальні курси, що дають широку освіту, виховують культуру мислення і дозволять випускникові НаУКМА гнучко реагувати на динамічні зміни в ринку праці,

- орієнтацію на оригінальні авторські програми вибіркового навчальних курсів;

- відбір найобдарованішої молоді для навчання;

- створення інтенсивного духовного середовища, що сприяє вихованню незалежних, критично мислячих, національно свідомих особистостей;

- запозичення передового світового досвіду й інтеграцію українського досвіду в світову освітню систему;

- розгортання мережі філій і колегіумів по Україні.

УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ НаУКМА

Як державний заклад освіти, НаУКМА в своїй діяльності керується Конституцією України, законом України "Про освіту", іншими актами законодавства України, Статутом Університету.

Навчання в НаУКМА, робота основних Керівних органів НаУКМА та структурних підрозділів регламентуються відповідними положеннями, затвердженими у встановленому порядку ("Звід нормативних документів НаУКМА". Юридичний відділ, тел. 416-6019).

Управління діяльністю НаУКМА здійснюється відповідно

- *Наглядовою радою*
- *Академічною конференцією*
- *Президентом НаУКМА*
- *Ректором Університету*
- *Вченою радою*
- *Керівниками структурних підрозділів*

Наглядова рада - орган, який надає допомогу в забезпеченні життєдіяльності НаУКМА та здійснює контроль за його діяльністю. Персональний склад Наглядової ради затверджується Кабінетом Міністрів України.

Академічна конференція - самоврядний керівний орган НаУКМА. Положення про Академічну конференцію затверджується віце-прем'єр-міністром України.

Президент НаУКМА - найвища посадова особа НаУКМА, що здійснює загальне керівництво, вирішує особливо важливі питання життєдіяльності, контролює та координує роботу ректорату і Вченої ради, уособлює зовнішню представництво НаУКМА.

Ректор Університету - посадова особа, підпорядкована Президентові НаУКМА, що здійснює адміністративні та виконавчі функції в навчальному закладі.

Вчена рада - координаційний орган з питань наукової і навчальної роботи, що обирається професорсько-викладацьким складом прямим таємним голосуванням відповідно до представницьких та ротаційних квот, установлених Положенням про Вчену раду.

Представницькими, громадськими органами та органами, що спри-

яють відродженню Києво-Могилянської академії, є відповідно

- *Міжнародна консультативна рада*
- *Довірча рада*
- *Студентська колегія*
- *Рада колективу*

Міжнародна консультативна рада - представницький орган НаУКМА за кордоном, до складу якої входять визначні діячі науки, культури, релігії, а також державні діячі (за згодою). Міжнародна консультативна рада сприяє розширенню зв'язків НаУКМА з іншими університетами світу.

Довірча рада - громадський орган сприяння відродженню Києво-Могилянської академії та розвитку НаУКМА (діє на підставі Положення про Довірчу раду, яке затверджує Академічна конференція).

Студентська колегія - орган студентського самоврядування.

Рада колективу - орган, що представляє інтереси колективу співробітників, стажистів, аспірантів та докторантів.

Всі вище перелічені органи діють на підставі Статуту НаУКМА та відповідних Положень, затверджених у встановленому порядку ("Звід нормативних документів НаУКМА". Юридичний відділ, тел. 416-6019).

АКАДЕМІЧНА ПОЛІТИКА

Навчальний процес в НаУКМА регламентується Положенням про навчання в Національному університеті "Києво-Могилянська академія", а також:

- Статутом НаУКМА;
- Положенням про бакалаврат;
- Положенням про магістеріум;
- Положенням про підготовку спеціалістів;
- Положенням про аспірантуру;
- Положенням про докторантуру;
- Положенням про факультет/департамент;
- Положенням про деканат;
- Положенням про кваліфікаційну (випускн) роботу студента НаУКМА;
- Положенням про рейтингову систему оцінки знань та самостійної роботи;
- Положенням про навчально-науковий семінар;

- Положенням про студентів резерву;
- Положенням про контрактний набір студентів до бакалаврської програми НаУКМА;
- Положенням про вільних слухачів;
- Положенням про порядок звільнення студентів НаУКМА від сплати за додаткові навчальні послуги;
- Положенням про приймальну комісію;
- Положенням про вступ до НаУКМА;
- Умовами вступу на бакалаврські програми НаУКМА;
- Положенням про особливі умови прийому на бакалаврські програми НаУКМА;
- Умовами вступу на магістерські програми НаУКМА;
- Правилами прийому та навчання іноземних громадян в НаУКМА;
- наказом ректора НаУКМА "Про перелік навчальних дисциплін для вибору вільними слухачами" й іншими положеннями, наказами, розпорядженнями та правилами, що чинні в НаУКМА.

Рівні освіти

Університет надає своїм випускникам вищу освіту на двох основних рівнях:

- чотирирічна програма бакалаврату (базова вища освіта);
- дворічна програма магістеріуму (повна вища освіта).

Кращі випускники магістеріуму матимуть можливість продовжити навчання в аспірантурі (протягом року доопрацювати свою магістерську дисертацію та захистити її як кандидатську) та докторантурі на базі НаУКМА або іншого ВНЗ чи науково-дослідного інституту.

Бакалаврат

Протягом перших двох років навчання в бакалавраті студент слухає базові курси з суспільних, природничих чи гуманітарних дисциплін відповідно до обраного факультету, а також знайомиться з основними напрямками освіти інших факультетів та отримує фундаментальну мовну підготовку (українська та англійська мови).

З другого року бакалаврату починається підготовка за певною професійною орієнтацією згідно з вибором студента, яка завершується потім в магістеріумі.

Студенти 2-3 років навчання наприкінці весняного триместру кожного року пишуть і захищають курсову роботу з теми своєї спеціалізації.

Починаючи з VII триместру студент може обрати для вивчення ще одну іноземну мову: німецьку, французьку, іспанську, італійську, шведську, китайську чи іншу за умови формування достатньої студентської групи (не менше 12 осіб) та оплати її викладання.

Магістерські програми

Навчаючись на магістерській програмі, студент отримує поглиблені знання і навички дослідницької роботи в обраній галузі, проходить підготовку до наукової та викладацької діяльності, виконання самостійних наукових досліджень з можливим складанням кандидатських іспитів і роботою над кандидатською дисертацією. Тривалість навчання за програмою підготовки магістрів розрахована на два роки. Студентам пропонується прослухати 11 триместрових курсів на першому році навчання, 8 триместрових курсів і написання магістерської роботи на другому.

Студенти магістерських програм мають право скласти іспити кандидатського мінімуму. Іспит зі спеціальності складається наприкінці другого року навчання. Складання кандидатських іспитів не є обов'язковою умовою для отримання диплома магістра наук. Випускники магістерських програм, які успішно виконали всі вимоги програми підготовки магістрів та склали кандидатські іспити, матимуть можливість вступити до річної аспірантури НаУКМА на підставі конкурсного відбору, а також навчатись на докторських програмах західних університетів.

Програма підготовки магістрів включає обов'язкові навчальні курси та курси вільного вибору, практичну підготовку, виконання і захист магістерської наукової роботи.

Тема магістерської роботи обирається студентом у 3-му триместрі першого року навчання, затверджується проректором з магістерських про-

грам і може бути змінена лише рішенням Вченої Ради НаУКМА за поданням проректора з магістерських програм.

Успішне виконання програми підготовки магістрів у відповідності з Положенням про підготовку магістрів наук і державними кваліфікаційними вимогами та захист магістерської роботи дають випускникові право отримання відповідного диплома державного зразка та диплома НаУКМА.

Студент магістерської програми, який прослухав лише частину курсів або повну програму курсів, але не захистив магістерської роботи, отримує сертифікат про обсяг виконаної програми підготовки.

Становленню та розвитку магістерських програм НаУКМА сприяють гранти, надані The John D. and Catherine T. MacArthur Foundation, Open Society Institute Higher Education Support Program, Eurasia Foundation та ін.

Навчальний рік у НаУКМА

Навчальний рік у НаУКМА починається з 1 вересня і складається з трьох триместрів - осіннього, весняного та літнього. Кожний триместр починається з ознайомчого лекційного періоду, протягом якого немає семінарських занять. Студент слухає вступні лекції з вибірових дисциплін і вирішує, яку саме з них він обере в поточному триместрі чи навчальному році. В середині осіннього та весняного триместрів запроваджено тиждень самостійної роботи, протягом якого заняття не проводяться, студенти працюють самостійно, пишуть тези та реферати з навчальних дисциплін. Триместри закінчуються іспитовою сесією, після якої починаються канікули. Канікули тривають до двох тижнів в осінньому та весняному триместрах, а влітку - до 10 тижнів.

Система оцінки знань

Усі навчальні дисципліни і види занять, з яких у триместрі передбачено підсумкову форму контролю, оцінюються в 100 балів за триместр (максимальна рейтингова оцінка). Залікові бали - умовна одиниця, якою оцінюють вагомість дисципліни в навчальному плані, кількість годин, відведена

на її опанування та обсяг матеріалу, що викладається. Ці бали розбиваються на два блоки: перший враховує роботу студента на заняттях і письмові звіти протягом триместру, а другий відводиться на підсумковий залік, іспит чи тезу наприкінці курсу. При цьому максимальна частка іспиту у визначенні рейтингу не повинна перевищувати 50, а заліку - 30 відсотків.

Навчальний рейтинг переводиться в традиційні іспитові оцінки за такою шкалою:

- менше 60 балів - "незадовільно"
- 61-75 балів - "задовільно"
- 76-90 балів - "добре"
- 91-100 балів - "відмінно"

Відомості про оцінки студента та бали рейтингу з прослуханих дисциплін заносяться до екзаменаційно-залікової відомості, що зберігається в архіві навчально-методичного відділу, в залікову книжку, яка залишається у студента протягом його навчання в НаУКМА, та в особисту картку студента, що заповнюється в деканаті за даними екзаменаційно-залікових відомостей і на основі якої випускнику Університету випишується диплом. Всі питання та зауваження щодо правильності записів в документах про успішність студента можна з'ясувати або в навчально-методичному відділі, або в деканаті того факультету/департаменту, на якому навчається студент.

План опанування навчальними дисциплінами

Протягом навчання студент бакалаврату має засвоїти

- курс нормативних дисциплін, основних і обов'язкових для студентів усіх факультетів Університету (так званий загальнодержавний блок):

- Українська мова - 1
- Філософія - 1
- Політологія - 1
- Українська та зарубіжна культура
- Релігієзнавство - 1
- Економіка - 1
- Історія України
- Соціологія - 1
- Основи права
- Основи екології
- Безпека життєдіяльності
- Англійська мова - 1
- Фізичне виховання

• Основи психології та педагогіки

- цикл обов'язкових спеціальних дисциплін відповідно до обраних студентом факультету та спеціалізації;
- цикл вибіркових дисциплін згідно з професійною орієнтацією студента;
- цикл дисциплін з інших напрямків підготовки за вільним вибором студента.

На основі цих положень складено плани викладання навчальних дисциплін з кожної спеціалізації. Використовуючи відповідний навчальний план, студент щорічно складає індивідуальний план опанування навчальними дисциплінами і у визначений академічним календарем термін подає у двох примірниках методистові факультету. При цьому сумарне навантаження навчальних курсів, зазначених у плані, не повинно перевищувати 26 (разом з фізкультурою - 30) годин на тиждень.

Запис на вибіркові дисципліни на наступний навчальний рік відбувається в березні. Курс читається за умови, що на нього записалося не менше 20, з іноземних мов - 12 студентів.

Залікові бали за всі чотири категорії курсів підсумовуються і складають підсумкову кількість залікових балів, яка повинна бути не менша за встановлений мінімум залікових балів з обраної спеціалізації, а саме - 120.

Індивідуальний план навчання

З дозволу деканату студент, який успішно засвоює програму, може перейти (як правило, на третьому році навчання) на індивідуальний план навчання. Йому надається можливість дострокового складання заліку чи іспиту та прискореного завершення навчання.

Перезалік навчальних дисциплін

Студентам, які прийшли до Університету з інших ВНЗ, надається право протягом другого тижня навчального року отримати на відповідних кафедрах перезалік вивчених раніше дисциплін, якщо зміст і обсяг їх відповідає програмам НаУКМА.

Заявки на перезалік подаються методисту факультету/департаменту і на кафедру в перший тиждень навчання.

Перезалік не є повторним складанням іспиту чи заліку, а лише з'ясування відповідності змісту й обсягу навчальної дисципліни, прослуханої в іншому ВНЗ, до тієї, що пропонує НаУКМА. Рішення виносить комісія у складі викладача кафедри та представника деканату. Якщо перезалік дозволено, комісія виставляє відповідну оцінку і бал рейтингу за найнижчим значенням шкали відповідності традиційних іспитових оцінок балам рейтингу. Результати заносяться до іспитово-залікової відомості, залікової книжки і особистої картки студента. Це дає право студенту не вивчати перезараховану дисципліну в НаУКМА.

Студент, який хотів би покращити оцінку або рейтинговий бал, у встановлений кафедрою термін складає з відповідної дисципліни залік або іспит.

Перескладання заліків та іспитів

Студент, який отримав незадовільну оцінку з навчальної дисципліни, повинен прослухати її заново, щоб отримати право на повторне складання заліку чи іспиту, захисту тези. Лише за згоди кафедри і сплати встановленої суми до каси Університету він може зробити нову спробу захисту тези, складання заліку чи іспиту без повторного прослуховування курсу.

Зміна спеціалізації в межах факультету

Зміна спеціалізації в межах факультету здійснюється в бакалавраті за наявності вакантних місць, відведених на спеціалізацію, і за умови вивчення студентом вступного курсу та не менше двох професійно орієнтованих навчальних дисциплін нового напрямку спеціалізації. Студент, що вирішив змінити напрямок підготовки, повинен написати мотивовану заяву на ім'я Ректора, отримати згоду завідувача кафедри, до якої збирається прикріпитися, дозвіл декана та візу проректора з бакалаврських програм. У разі перевищення кількості претендентів над кількістю вільних місць, переведення відбувається на конкурсній основі за рейтингом студента. Остаточ-

не рішення оформляється наказом Ректора до початку літнього триместру.

Переведення студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційними рівнями - спеціаліст, магістр з однієї спеціальності на іншу не допускається.

Перехід студента на інший факультет

Перехід студента бакалаврату на інший факультет чи департамент дозволяється за умови опанування ним за час попереднього навчання не менш, як трьох навчальних дисциплін, обов'язкових на факультеті/ департаменті, куди переходить студент, в тому числі однієї профільуючої для майбутньої спеціалізації. Обґрунтоване клопотання про перехід, завізоване обома деканами і проректором, подається до початку літнього триместру Ректору, який видає відповідний наказ. У разі необхідності проводиться конкурс.

Переведення студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційними рівнями - спеціаліст та магістр, з одного факультету/департаменту на інший не допускається.

Відрахування та поновлення студентів

Відрахування студентів НаУКМА здійснюється:

- за власним бажанням;
- у зв'язку з переведенням до іншого вищого закладу освіти;
- за станом здоров'я на підставі висновку ЛКК;
- за отримання трьох незадовільних оцінок;
- за невиконання вимог навчального плану та графіка навчального процесу;
- за появу на заняттях у навчальному корпусі, бібліотеці, гуртожитку в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсикологічного сп'яніння;
- за несплату за навчання у встановлений термін;
- за порушення Статуту НаУКМА;
- за одноразове грубе порушення дисципліни, нормативних положень НаУКМА, які регулюють діяльність спудеїв, або Правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти (в останньому

випадку - за погодженням із студентською колегією).

Студент резерву відраховується за отримання на першій сесії хоча б однієї незадовільної оцінки або невиконання інших умов, згідно з якими він зарахований до Університету на випробувальний термін. Відраховані студенти резерву та вільні слухачі НаУКМА не поновлюються.

Поновлення в число студентів осіб, відрахованих з основного складу студентів НаУКМА, здійснюється незалежно від терміну перерви у навчанні й причин відрахування. Поновлення відбувається до початку навчального року на основі рекомендації приймальної комісії.

Рішення про поновлення або відмову в ньому приймає Ректор Університету. Декан факультету/департаменту при цьому визначає рік навчання, на який поновлюється студент, термін ліквідації ним академічної заборгованості або розходження у навчальних планах та інші умови зарахування.

Після повторного відрахування за академічну заборгованість поновлення в складі студентів не дозволяється.

Перехід до Університету з інших ВЗО

Перехід до НаУКМА студентів з інших вищих закладів освіти України допускається лише за умови успішного проходження вступного тесту і на конкурсній основі. Абітурієнт, який до вступу в НаУКМА навчався в іншому ВНЗ, вступає на загальних умовах. Під час навчання в НаУКМА студент може перезараховувати деякі навчальні дисципліни з того ВНЗ, де він навчався раніше (див. розділ "Перезалік навчальних дисциплін").

Атестація випускника

Після завершення навчання на кожному освітньому рівні й за умови виконання всіх вимог навчального плану і отримання визначеного мінімуму за - лікових балів з обраної спеціалізації студент допускається до заключної атестації - захисту кваліфікаційної роботи на відкритому засіданні Державної комісії.

Студенту, який успішно захистив

кваліфікаційну роботу, за рішенням Державної комісії присвоюється науковий ступінь бакалавра чи магістра, вручається диплом та додаток до нього. За умови, що студент складе на "відмінно" 75 відсотків обов'язкових і обраних дисциплін навчального плану, а з інших дисциплін - з оцінкою "добре"; захистить кваліфікаційну роботу з оцінкою "відмінно", йому буде видано диплом з відзнакою. Якщо студент паралельно оволодіє додатковою спеціалізацією, про це робиться відповідний запис у дипломі.

Студент, який при захисті кваліфікаційної роботи отримав незадовільну оцінку, відраховується з Університету. Йому видається академічна відвідка про прослухані курси. До повторного захисту кваліфікаційної роботи він допускається протягом трьох років після закінчення навчання. У випадку, коли студент не захистив кваліфікаційну роботу з поважних причин, Ректор Університету може продовжити термін навчання до наступної сесії, але не більше, ніж на один рік.

Наукові ступені та звання

Випускникам Університету, які здобули базову вищу освіту, за результатами оцінки кваліфікаційної роботи присуджується перший ступінь - бакалавра наук відповідного спрямування.

Студентам, які здобули в Університеті повну вищу освіту, за результатами захисту кваліфікаційної роботи присуджується другий ступінь - магістра наук відповідної спеціалізації.

Наукові ступені кандидата і доктора наук присуджують спеціалізовані Вчені ради у встановленому порядку.

Учені звання доцента, професора, старшого наукового співробітника присвоюються Вченою радою НаУКМА і затверджуються згідно з чинним законодавством Вищою Атестаційною комісією України.

Аспірантура

Здійснення першого набору до аспірантури НаУКМА передбачається у 1998 році за спеціальностями, які відповідають напрямкам магістерської підготовки.

Аспірантура НаУКМА є навчально-науковою структурою, головним зав-

данням якої є підготовка висококваліфікованих наукових кадрів шляхом завершення дисертаційної роботи на здобуття ступеня кандидата наук.

Контроль за діяльністю аспірантури здійснює проректор з магістеріуму.

Термін навчання в аспірантурі визначається індивідуальним планом дисертаційних досліджень аспіранта і не повинен перевищувати 1 рік (для природничих спеціальностей - 1,5 року).

Навчання в аспірантурі здійснюється з відривом від виробництва.

Аспірантура вважається успішно завершеною за умови виконання аспірантом індивідуального плану, написання кандидатської дисертації, позитивного схвалення її на попередньому розгляді кафедурою та прийняття до захисту відповідною спеціалізованою радою.

Прийом до аспірантури проводиться на конкурсній основі. Не пізніше, ніж за 3 місяці до початку навчання у пресі оголошується про конкурсний прийом на вакантні місця із зазначенням спеціальностей, строків прийому і переліку необхідних документів.

До аспірантури приймаються громадяни України, які мають повну вищу освіту і освітньо-кваліфікаційний рівень магістра, а також вільно володіють українською та англійською мовами. Громадяни інших держав можуть бути зараховані до аспірантури на підставі угод, укладених з НаУКМА, або відповідно до міждержавних та міжурядових угод.

Умови вступу до аспірантури іноземних громадян регулюються Правилами прийому та навчання іноземних громадян у НаУКМА.

Порядок прийому та навчання в аспірантурі регулюється Положенням про аспірантуру.

Докторантура

У НаУКМА відкрито докторантуру, умови вступу і навчання в якій регулюються відповідним Положенням.

У 1996 році до докторантури прийнято 1 докторанта за спеціальністю 05.13.09. Математичне та програмне забезпечення обчислювальних машин

і систем, у 1997 році - 2-х докторантів за спеціальностями: 01.01.06. Алгебра, теорія чисел та математична логіка та 09.00.03. Історія філософії.

Персональні та іменні стипендії

Починаючи з другого року навчання за особливі успіхи в навчанні, пошуковій, науково-дослідній чи творчій роботі для студентів встановлено іменні та персональні стипендії. Кількість стипендій визначається Вченою радою НаУКМА, яка при необхідності приймає ухвалу про їх розподіл між факультетами з розрахунку не більше однієї іменної та двох персональних на один факультет. Фонд

іменних та персональних стипендій формується із стипендіального фонду НаУКМА та зі спонсорських внесків. Розмір іменної стипендії не може перевищувати 2,5, а персональної - двох неоподатковуваних мінімумів заробітної плати. Стипендії призначаються наказом Ректора за рекомендацією Вченої ради. Іменна та персональна стипендії встановлюються на один триместр і, за рекомендацією Вченої ради, можуть бути подовжені за умовами їх підтвердження успіхами студента або передані іншим студентам.

У НаУКМА встановлено стипендії імені Петра Могили, Григорія Сковороди, Івана Мазепи, Володимира Вернадського, а також персональні стипендії за великі успіхи в навчанні.

Стипендіати іменних та персональних стипендій НаУКМА 1996-1997 н.р.

Осінній триместр

Іменні стипендії:

Імені П.Могили

☐ Шліхта Наталія, III курс ФГН, навчальний рейтинг - 98,37

Імені Г.Сковороди

☐ Блажевич Олеся, IV - ФГН - 95,37

Імені В.Вернадського

☐ Колесниченко Денис, III - ФПН - 97,17

Імені І.Мазепи

☐ Вахітов Володимир, IV - ФСН - 93,31

Персональні стипендії:

☐ Полудненко Олексій, III - ФПН - 96,99

☐ Білоткач Володимир, III - ФСН - 96,18

Весняний та літній триместри

Іменні стипендії:

Імені П.Могили

☐ Шліхта Наталія, III - ФГН - 98,03

Імені Г.Сковороди

☐ Луцишина Олена, III - ФГН - 97,50

Імені В.Вернадського

☐ Проць Ірина, IV - ФПН - 98,61

Імені І.Мазепи

☐ Мовчан Вероніка, IV - ФСН - 97,29

Персональні стипендії:

☐ Полудненко Олексій, III - ФПН - 97,26

☐ Попович Наталія, II - ФСН - 96,77

☐ Бубенщиков Євген, II - ДКТ - 94,92

Премія імені Миколи Кравця

"Бакалавру НаУКМА - за практичний внесок у справу розбудови України (наука, громадська діяльність, підприємництво)"

Премію встановлено на особисті кошти п.Миколи Кравця, впливового українського підприємця та мецената, починаючи з 1995 р. на весь час існування НаУКМА.

НаУКМА має щорічно обирати лауреата, котрий захистив звання бакалавра та зробив певний практичний внесок у наукове, громадське або ділове життя країни.

Премія вручається щорічно на випускній церемонії НаУКМА.

Лауреатів визначає Преміальний комітет (ПК), який розглядає справи кандидатів, висунутих факультетами та департаментами, з 25 травня до середини червня.

В особливих випадках, якщо ПК одностайно вирішує, що шанси двох чи більше кандидатів є рівними, він має право звернутися до Засновника або призначеної ним особи з проханням поділити премію між двома чи більше лауреатами, незалежно від того, які факультети/департаменти вони представляють.

Лауреати Премії ім. Миколи Кравця бакалаври:

- **1995 р.**
СЕРГІЙ ГОРІН,
 факультет гуманітарних наук
ЮРІЙ ЗАВГОРОДНІЙ,
 факультет гуманітарних наук
СЕРГІЙ КАПРАНОВ,
 факультет гуманітарних наук
ОЛЕНА ЛЕВЧЕНКО,
 факультет гуманітарних наук
НАДІЯ МІРОШНИЧЕНКО,
 факультет гуманітарних наук
АРТЕМ РУДИК,
 факультет суспільних наук
- **1996 р.**
ІГОР КОГУТ,
 факультет суспільних наук
- **1997 р.**
ОЛЕСЯ БЛАЖЕВИЧ,
 факультет гуманітарних наук

ДЕНИС КОЛЕСНІЧЕНКО,
 факультет природничих наук
АРТЕМ СКРИПКА,
 факультет суспільних наук

ВСТУП ДО УНІВЕРСИТЕТУ

Бакалаврат

У 1997 році Університет здійснив набір до бакалаврату на факультети:

- **Гуманітарних і суспільних наук** (напрями підготовки: історія, культура, політологія, філологія, філософія);
- **Природничих наук** (напрями підготовки: біологія, екологія, фізика);
- **Правничих наук** (напрямок підготовки: право);
- **Департамент економічної теорії** (напрямок підготовки: економіка);
- **Департамент "Школа соціальної роботи"** (напрямок підготовки: соціологія);
- **Департамент комп'ютерних технологій** (напрямок підготовки: комп'ютерні науки).

Термін навчання в бакалавраті - 4 роки. Відбір на конкретні напрями підготовки здійснюється на факультетах після другого року навчання на конкурсних засадах.

Конкурсний відбір проводиться на основі тестування, у якому можуть взяти участь громадяни України без обмеження віку, що мають середню освіту, в тому числі студенти вищих навчальних закладів, а також іноземні громадяни з аналогічною освітою (з Положенням про вступ до НаУКМА іноземних громадян можна ознайомитися у відділі міжнародного співробітництва Університету).

Вступний тест на бакалаврські програми складається із шести обов'язкових модулів (українська мова, англійська мова, література та історія, математика, правознавство, біологія) і одного факультативного (історія Києво-Могилянської академії та Острозької академії).

У вступному тесті перевіряється загальний рівень підготовки абітурієнта в обсязі програми середньої шко-

ли, а також здібності вступника до навчання.

Рейтинг вступників за результатами тестування визначається шляхом множення суми балів, одержаних за профільючий блок на суму балів, набраних за загальноосвітній блок та до добутку додається бал за факультативний модуль.

Студентами основного складу зараховуються вступники відповідно до рейтингу, якщо вони набрали за українську і англійську мови та за блок профільних модулів не менше 50% балів.

Студентами резерву стають ті вступники, які при загальних високих показниках не набрали 50% балів по якихось модулях тестування. Студент резерву приймається до Університету на перший триместр першого року навчання. Умови зарахування студентів резерву до основного складу студентів визначаються рішенням Ученої ради НаУКМА. Студентів резерву за перший триместр стипендія не сплачується.

Вільні слухачі - особи, яким надається право вивчати навчальні дисципліни за встановлену плату. За умови успішного складання тези, заліку чи іспиту визначається відповідна кількість залікових балів, що зараховується, коли вільний слухач стає студентом основного складу університету.

При зарахуванні вільних слухачів перевага надається тим, хто пройшов тестування, але не набрав необхідної кількості балів для зарахування до основного складу або резерву студентів.

Вступне тестування проводиться **У ДРУГУ НЕДІЛЮ ЛИПНЯ**. Вартість послуг, пов'язаних із тестуванням, у 1997 р. складала 50 грн., для вступників, чий середній бал за атестатом (або заліковою книжкою) становить не менше 4,5 - 30 грн.

До заяви вступника додаються:

- документи про освіту або їх завірени копії (для тих, хто вчиться у ВНЗ, залікова книжка або її завірена копія);
- медична довідка за формою 286-у;
- 6 фотокарток розміром 3x4 см;
- паспорт (подається особисто).

У разі потреби абітурієнтам з інших місцевостей на час тестування надається гуртожиток.

Докладнішу інформацію про організацію тестування, зарахування та навчання в НаУКМА можна дістати у секретаря приймальної комісії за адресою:

**254070, Київ-70, вул. Іллінська, 9,
4 корпус, к. 105-106, тел. 416-6022.**

Магістерські програми

У 1997 році Університет здійснює набір на магістерські програми:

- Екологія (Екологічна наука та екологічна політика)
- Біологія
- Економічна теорія
- Всесвітня історія
- Культурологія (Історія, Теорія літератури та компаративістика)
- Культурологія (Теорія та історія культури)
- філософія (Історія філософії)
- Політологія (Порівняльна політологія)
- Соціологія

Магістерські програми викладаються у відповідності з міжнародними стандартами. Викладачами є провідні українські та зарубіжні вчені.

Термін навчання - 2 роки.

Програма підготовки магістрів включає обов'язкові навчальні курси та курси вільного вибору, практичну підготовку, виконання і захист магістерської наукової роботи.

На магістерські програми можуть вступати особи, що мають вищу освіту (диплом бакалавра або спеціаліста), володіють українською та англійською мовами.

Умови вступу на магістерські програми НаУКМА іноземних громадян регулюються Правилами прийому та навчання іноземних громадян в НаУКМА (з Правилами можна ознайомитися у Відділі міжнародного співробітництва Університету).

Конкурсний відбір проводиться за кількістю балів, отриманих за реферат (до 30 балів), письмовий екзамен зі спеціальності (до 40 балів), тест з англійської мови (до 10 балів), співбесіду зі спеціальності (до 20 балів). За погодженням із Радою магістеріуму та Приймальною комісією кожна програма може мати спеціальні вимоги. При оцінюванні реферату враховується актуальність проблематики і логіка викладу, вміння використовувати на-

укові джерела, володіння українською мовою. Під час письмового екзамену абітурієнти пишуть есе, що висвітлює запропоновані питання. При оцінюванні цього есе враховується рівень грамотності викладу. Тест з англійської мови передбачає вміння читати тексти зі спеціальності й реферувати їх письмово. Співбесіда передбачає захист поданого реферату, орієнтацію щодо важливіших напрямів розвитку відповідної дисципліни. Враховується також участь у студентських наукових конференціях, публікації в наукових журналах.

Зарахування проводиться за рейтингом. Якщо оцінка за один з видів перевірки - *незадовільно*, абітурієнт не може бути зарахованим.

Вступники на магістерські програми мають подати до приймальної комісії:

- Заповнену вступну анкету
- Диплом та додаток до диплому або їх нотаріально завірени копії
- 6 фотокарток 3 x 4 см
- Медичну довідку за формою 286-у
- Реферат або друковану наукову працю українською мовою на довільну тему за обраною спеціальністю обсягом до 0,5 друкованого аркуша
- Два рекомендаційні листи від наукових співробітників та викладачів
- Паспорт/подається особисто/
- Інші документи, які вважає за потрібне подати абітурієнт /публікації, тези доповідей на конференціях, відзнаки, сертифікат про складання іспиту TOEFL тощо/

Вступні іспити проводяться у **другий тиждень липня**.

Вартість послуг, пов'язаних із проведнням вступного тестування, у 1997 р. складала 50 грн.

Докладнішу інформацію про додаткові умови вступу на магістерські програми НаУКМА можна дістати в приймальної комісії за адресою:

254070 Київ-70, вул.Іллінська, 9,
4 корпус, к. 105-106, тел. 416-6022.

НАУКОВА РОБОТА

Принциповою засадою нової системи вищої освіти, що впроваджується

в Університеті, є поєднання навчання з науковою роботою на всіх етапах підготовки фахівців. Такий підхід відкриває перед студентами можливість в активній формі діставати додаткові знання, полегшує і робить більш свідомим вибір тем при навчанні у магістеріумі та докторантурі.

Наукова діяльність співробітників НаУКМА розглядається як цілісна система дослідницьких робіт, спрямованих на вивчення актуальних проблем гуманітарного, соціального та природничого профілів. Загальне спрямування наукових досліджень в НаУКМА - "Україна: людина, суспільство, природа".

Основні принципи формування наукової тематики Університету:

- системний підхід до дослідження процесів в суспільстві, культурі, природі та особистості;
- вивчення взаємозв'язків та взаємовпливу між культурними, суспільними, екологічними та іншими процесами в Україні та світовому співтоваристві;
- визнання факту, що найбільш перспективними напрямами сучасної науки є ті, які базуються на міждисциплінарних зв'язках.

Основні напрями наукової роботи в Університеті:

Факультет гуманітарних та суспільних наук:

- Історія філософії (Київ в історії філософії України)
- Східна і Центральна Європа як об'єкт історії та геополітична реальність
- Культура українського бароко
- Моделі світу в історії цивілізаційного розвитку людства
- Арістотель та сучасність
- Проблема функціонування, вивчення та викладання української мови
- Науково-методичні особливості комунікативно-орієнтованого викладання англійської мови
- Впровадження та адаптація зарубіжних методик вивчення іноземних мов в умовах відсутності мовного середовища
- Спадщина Києво-Могилянської академії

- Історія бібліотеки Києво-Могилянської академії
- Політичні трансформації посткомуністичного суспільства (проблеми оптимізації стратегії забезпечення національних інтересів України)
- Становлення та розвиток політичної системи суверенної України

Факультет природничих наук:

- Вивчення впливу техногенних факторів довкілля на організм людей і тварин
- Радіоекологічні проблеми Чорнобильської катастрофи
- Біохімічні механізми ушкоджуючої дії радіаційного стресу
- Морфоанатомічні особливості квіткових рослин
- Фізичні властивості слабоупорядкованих систем
- Синтез та вивчення сорбентів нового покоління на основі функціональних полісилоксанів

Департамент економічних наук:

- Економіка перехідного періоду (мікроекономічні ефекти перехідного періоду, дослідження соціально-економічного ризику, економіка Чорнобильського лиха)

Департамент комп'ютерних технологій:

- Методи цифрової обробки сигналів та зображень
- Автоматична адаптація керуючих систем до ресурсних обмежень
- Сучасні методи теорії програмування

Департамент соціальних наук та технологій:

- Проблема встановлення рівня працездатності та реабілітації хворих на наркоманію в сучасних умовах
- Теорія та історія соціології
- Етнодемографічний потенціал України: сучасний стан і перспективи розвитку

Наукова робота в НаУКМА ведеться на 16 кафедрах, 3 департаментах та 13 наукових структурах. Створено ряд наукових центрів, у яких зосереджено роботу над конкретними темами.

З метою підбиття підсумків наукової діяльності в НаУКМА щорічно проводиться загальноуніверситетська наукова конференція професорсько-викладацького складу. В 1997 р. вона відбулася 23-24 січня і була присвя-

чена 400-й річниці народження Петра Могили. Наукові конференції, у тому числі студентські, - досить поширене явище в нашому Університеті. Зокрема, в кінці березня проходить щорічна студентська наукова конференція, у якій беруть участь, крім студентів НаУКМА, студенти з багатьох університетів України та СНД; у квітні - щорічні філософські читання пам'яті Памфіла Юркевича; у травні - Міжнародна літня школа українознавства; у січні - щорічні "Києво-Могилянські різдвяні диспути"; періодично - Могилянські читання "Сторінки з історії Києво-Могилянської академії" тощо.

Центр із вивчення народонаселення України

Основні галузі дослідницької діяльності - демографія, екологія народонаселення, соціологія народонаселення, етнодемографія, історія демографічної думки, географія населення.

Центр забезпечує читання курсів лекцій, створює підручники та наукові посібники, курси лекцій та словники, сприяє обміну демографічними знаннями шляхом організації та проведення колоквиумів, круглих столів, семінарів, а також поширенню контактів та обмінів між науковцями, професорами і студентами НаУКМА та зарубіжними інституціями.

Серед виконаних центром науково-дослідних робіт - "Міграційні процеси в контексті суспільного розвитку України: теорія і практика", "Етнодемографічний потенціал України: сучасний стан і перспективи розвитку", "Інвалідація населення в Україні і проблема його соціального захисту" та інші. Вийшов з друку (2-м вид.) підручник "Основи демографії".

Керівник - Ірина Прибиткова, доктор філософських наук.

Центр суспільно-політичних досліджень НаУКМА

Створений з метою розгортання наукових досліджень з актуальних проблем історії та права й інформування зацікавлених державних структур, громадських організацій та широкої гро-

мадськості про результати цих досліджень.

Центр проводить засідання політологічного семінару, організовує наукові семінари та конференції, веде наукові дослідження з комплексної теми: "Становлення та розвиток політичної системи суверенної України".

Керівник - Валентин Якушик, доктор політичних наук.

Центр європейських гуманітарних досліджень

Створений у 1996 р. на базі франко-української лабораторії гуманітарних студій з метою поглиблення зв'язків між навчально-науковими інституціями Західної Європи та НАУКМА, поширенням західно-європейської гуманітарної думки в Україні та української гуманітарної думки в Західній Європі.

Студентам, зацікавленим у співпраці з Центром, пропонується:

- участь у виданні серії перекладів французької гуманітарної класики XX століття "Дух і Літера" (дослідницька та бібліографічна робота, укладання коментарів, редагування, переклади тощо);
- керівництво у написанні наукових робіт;
- консультації з питань гуманітарного напрямку (довідки щодо літературних джерел, наукових та освітніх закладів Франції, Англії, можливі наукові контакти з фахівцями тощо);
- користування бібліотекою лабораторії.

Керівник - Костянтин Сігов, кандидат філологічних наук (тел. 416-6020).

Українсько-польський центр науки та культури (УПЦНК)

Стратегічна мета діяльності УПЦНК полягає в науковому обґрунтуванні і висвітленні європейського характеру української гуманітарної думки в динаміці її історичного розвитку. Основні завдання - організація та координація наукових досліджень у широкому спектрі українсько-польських взаємин (історія, соціологія, культура, політологія, економіка тощо), поглиблене й цілеспрямоване вивчення складної історії українсько-польських контактів (від найдавніших часів до сьогодні),

об'єктивне висвітлення її суперечливих моментів, які перешкоджали повному порозумінню двох народів.

У своїй діяльності УПЦНК спирається на науковий потенціал НАУКМА та польських наукових освітніх осередків, зацікавлених у співпраці. Активну участь у всіх проектах Центру беруть студенти Університету (тел. 416-6006).

Київський міжнародний інститут соціології (КМІС)

Є спільним українсько-американським дослідницьким підприємством, яке працює у співробітництві з кафедрою соціології НАУКМА. КМІС акредитований Соціологічною асоціацією України. Опитувальна мережа КМІСу дозволяє проводити опитування, репрезентативні як для України в цілому, так і для її окремих регіонів.

Основні напрями наукових досліджень - соціальні структури і особистість, соціальні і політичні орієнтації населення України, моделювання соціальних структур і процесів. Основний дослідницький проект, який Інститут виконує зараз: соціальні структури і особистість в умовах радикальних соціальних змін. Це спільний американсько-польсько-український проект, що виконується під керівництвом проф. Мелвіна Кона (університет Дж. Хопкінса, США) і у співробітництві з дослідницькою групою Інституту філософії і соціології Польської Академії наук (керівник - проф. К. Смолчинські). В Інституті виконується розробка математичного програмного забезпечення для соціологів.

Директор Інституту - Володимир Паніотто, доктор філософських наук, віце-президент Соціологічної асоціації України. Голова правління і Вченої Ради Інституту - Валерій Хмелько, доктор філософських наук, завідувач кафедрою соціології НАУКМА.

4 корпус, тел. 416-6053.

Науково-дослідний центр "Спадщина Києво-Могилянської академії"

Був створений у рік заснування Університету "Києво-Могилянська Академія".

Основні напрями наукових досліджень:

- проблема "Києво-Могилянська академія в українській духовній культурі"
- історія КМА: її заснування й становлення на окремих етапах розвитку, міжнародні культурні зв'язки, вплив на розвиток освіти й культури в різних країнах, правовий статус Академії, матеріальні засади існування, підготовка викладачів, демократичні принципи внутрішнього життя, соціальні й регіональні характеристики студентства і т. ін.;
- духовна спадщина Академії: досягнення історичної, філософської, демографічної думки в Академії, розвиток філологічних знань, становлення української літературної мови, поетичної та риторичної шкіл, започаткування природничих, медичних, економічних, архітектурних знань; ґрунтовне дослідження бібліотеки Академії;
- пошук та опрацювання матеріалів з життя й творчості діячів Академії та її вихованців.

На основі зібраних матеріалів укладається Енциклопедія "Києво-Могилянська Академія".

Працівники Науково-дослідного центру беруть участь у загальному науковому житті Університету - готують наукові конференції, надають численні консультації, проводять екскурсії з історії Києво-Могилянської академії, збирають матеріали для майбутнього музею Національного університету "Києво-Могилянська Академія" тощо.

Центр запрошує до співпраці й сподівається на підтримку, якої потребує.

Керівник - Зоя Хижняк, кандидат історичних наук (4 корпус, к.247,249, тел. 416-6020).

Центр сходознавчих студій (ЦСС)

Заснований у 1996 р.

Метою діяльності ЦСС є організація та координація міждисциплінарних сходознавчих досліджень у галузі гуманітарних, суспільних, точних та природничих наук, реалізація освітніх та культурних програм в галузі сходознавства, налагодження співпраці

між фахівцями України та країн Сходу.

В рамках центру працюють буддологічний семінар та сходознавчий гурток.

Керівник - Пістрій Ігор, канд.

філос. наук, доцент кафедри культурології та археології НаУКМА

Тел: 416-6006

Факс: 416-5016

E-mail: pistry@queen.ukma.kiev.ua

КОЛЕГІУМИ, ЛІЦЕЇ, ГІМНАЗІЇ, ФІЛІЇ

Однією з традицій Києво-Могилянської академії, що відроджується і в наш час, є створення широкої мережі навчально-виховних закладів - колегіумів, філій, гімназій, ліцеїв, шкіл, що виступають структурними підрозділами Університету або працюють під його опікою. Їх мета - готувати обдароване поповнення для вищої школи і в першу чергу для НаУКМА.

Особливе місце серед них посідає **Острозька академія** - спадкоємець ще однієї славетної вищої школи України, що функціонувала в 1570-1632 рр. Утворена Указом Президента України 1994 р. як структурний підрозділ НаУКМА. Ліцензована за III рівнем акредитації. Готує спеціалістів з економіки, історії, культури, права. Форми навчання - очна та заочна.

Адреса: 265620 Рівненська обл., м. Острог, вул. Семінарська, 2, тел./факс: (03654)2-3342.

Ще одна філія Університету працює у м. Миколаєві з напрямками підготовки - економіка, комп'ютерні науки, екологія, політологія.

Адреса: м. Миколаїв, вул. Адміральська, 40, тел.: (0512)35-5370, факс: (0512)50-0069.

Першим із середніх навчально-виховних закладів, який почав працювати в 1992 році за узгодженими з Університетом оригінальними програмами, був **Києво-Могилянський колегіум**. Він здійснює освіту обдарованих учнів на підвищеному рівні.

Адреса: 253217 м. Київ, вул. Драйзера, 9^а, тел.: 547-1220.

Майже одночасно з ним розпочав роботу **Запорізький "Січовий коле-**

гіум” з пансіоном. Його мета - відтворення та оновлення через навчання і систему спеціальних студій соціальних і педагогічних традицій козацтва, національно-патріотичне виховання дітей з багатьох регіонів України.

Адреса: 330065 м. Запоріжжя,
пр. Ювілейний, 19^а,
тел.: (0612)42-1312.

Черкаський колегіум “Берегиня”
(1993) здійснює поглиблену підготовку своїх вихованців із предметів фізико-математичного, гуманітарного та суспільного циклів.

Адреса: 257008 м. Черкаси,
вул. Хоменка, 14/1,
тел.: (0472)63-7845.

Рожнівський колегіум “Гуцульщина” (Івано-Франківська обл.)

Адреса: 235251 Івано-Франківська обл., Косівський район, с. Рожнів
Директор - Євген Дмитрович Галичук, тел. (03478) 2-61-12.

Феодосійський навчально-виховний комплекс “Аріадна” (1993) - це перша спроба організації навчання українських дітей в російськомовному середовищі.

Адреса: 334809 Крим, м. Феодосія,
вул. Челюкова, 80, кв. 2.

З багатьма іншими навчальними закладами, що прагнуть працювати по-новому, Університет має угоди про співробітництво. Серед них:

Буковинський колегіум

♦ **Донецький гуманітарний колегіум**

♦ **Київська національна гімназія**

♦ **Миколаївський інформаційно-математичний ліцей**

♦ **Херсонський ліцей журналістики, бізнесу та дипломатії**

♦ **Черкаська перша міська гімназія**

СЛУЖБИ ТА ПІДРОЗДІЛИ

Відділ зв'язків із громадськістю

4 корпус, 4 поверх,
тел./факс 417-8215,
e-mail: pr@roller.ukma.kiev.ua

Основні напрямки діяльності відділу - створення іміджу та надійної

репутації Університету, підтримі зв'язків із засобами масової інформації, залучення коштів на розвите Університету.

Відділ зв'язків із громадськістю.

♦ розробляє інформаційні матеріали про НАУКМА, університетську рекламу продукцію;

♦ забезпечує постійний зв'язок засобами масової інформації, кої троліє правдивість публікацій про НАУКМА;

♦ координує організацію проведення загальноуніверситетських акцій та зходів;

♦ підтримує і поновлює матеріал прес-, фото-, фоно-, та відеоархів НАУКМА;

♦ підтримує постійний зв'язок спонсорами НАУКМА і веде роботу з залученню нових ґрантодавців і донорів;

♦ підтримує зв'язок із членами Довірячої ради Університету.

Керівник - Наталя Шумкова.

Відділ міжнародного співробітництва

1 корпус, к.119,

тел./факс 416-5016.

E-mail: demy@ukma.kiev.ua

Відділ міжнародного співробітництва (ВМС) спрямовує свою діяльність на розширення і поглиблення міжнародних контактів НАУКМА, підвищення авторитету Університету в світі, сприяє підвищенню рівня навчального процесу через отримання освіти студентами за межами України, підвищенні кваліфікації викладачів і адміністрації шляхом координації наукових та науково-педагогічних контактів з відповідними інституціями: кордоном.

Відділ міжнародного співробітництва:

♦ веде пошук та розширює міжнародні контакти, необхідні для наукової, науково-практичної та навчально-методичної роботи;

♦ консультує іноземних викладачів і студентів з питань академічного життя та умов проживання на Україні, веде реєстраційно-візову роботу;

♦ надає послуги викладачам та студентам НАУКМА при виїзді за кордою

♦ створює та підтримує бази даних

(програм навчання за кордоном, міжнародних угод, укладених між НаУКМА та його структурними підрозділами, іноземних студентів та викладачів, а також викладачів та студентів НаУКМА, що виїждять за кордон за обміном, у відрядження та на стажування);

- ♦ збирає, обробляє й оперативно поширює інформацію про умови навчання та стажування за кордоном, про міжнародні угоди НаУКМА, можливості участі в міжнародних програмах і проектах;
- ♦ надає консультативну допомогу викладачам та студентам НаУКМА при оформленні ними документів для участі в обмінних програмах;
- ♦ інформує про програми, ґранти; підтримує базу даних програм обміну;
- ♦ здійснює організаційну підтримку міжнародних конференцій, семінарів та інших заходів;
- ♦ веде координаційну роботу у межах проектів, що виконуються в Університеті;
- ♦ встановлює та підтримує зв'язки з дипломатичними представництвами інших держав в Україні;
- ♦ підтримує контакти з фондами та місіями, що працюють на Україні.

Керівник - Тетяна Линник.

Центр працевлаштування студентів НаУКМА

*3 корпус, к.210,
тел./факс 462-5195*

Центр засновано у грудні 1994 р. за фінансової допомоги Фонду Євразія та Канадсько-української програми партнерства (CUPP). Завдання Центру - організація консультативної допомоги студентам з питань працевлаштування, у тому числі у межах Академії, де студентам надається можливість відпрацювати плату за додаткові навчальні послуги у підрозділах Університету. Щотриместра Центр складає список наявних вакансій і оформлює трудові угоди та акти про відпрацювання.

Центр:

- ♦ веде базу даних щодо українських та спільних підприємств і організацій, представництв закордонних фірм на Україні;
- ♦ збирає інформацію про наявність вакансій та можливість співпраці з ними;

- ♦ постійно інформує студентів про нові вакансії (в т.ч. part-time);
- ♦ допомагає у написанні резюме та підготовці до інтерв'ю.

У Центрі впроваджені сучасні форми працевлаштування. У 1996/97 році програму розвитку Центру підтримала Американська Аґенція з Міжнародного Розвитку (USAID), крім того ця програма фінансується Фондом Євразія. Програмою передбачено проведення кількох Днів Кар'єри, в організації яких Центром вже набуто певного досвіду протягом попереднього періоду. 21 лютого минулого року був проведений перший Ярмарок Кар'єр для студентів НаУКМА. Учасники були дуже задоволені: фірми - рівнем підготовки студентів НаУКМА, організацією Ярмарку та можливістю додаткової реклами своєї компанії; студенти - безпосереднім контактом із представниками шанованих організацій з можливістю подання резюме та проходження співбесіди для майбутнього працевлаштування. Спонсором Ярмарку був Міжнародний фонд "Відродження", у оформленні залу та стендів велику допомогу надав Фонд Міжнародних громадських комунікацій. Після таких подій фірми-учасники працюють з поданими резюме та ведеться процес призначення і проходження студентами співбесід, у якому Центр бере активну участь. Дуже вдало пройшов також День Стажування 14 травня минулого року, що надав студентам можливість працювати влітку.

У 1996/97 н.р. проведено Дні Кар'єри для студентів суспільного, природничого та гуманітарного факультетів, презентації 3 компаній та фірм, 7 семінарських занять по підготовці до співбесід та з правил складання резюме, 14 пробних інтерв'ю з відеозаписом. Загалом заходи Центру відвідали представники 85 компаній та близько 1000 студентів НаУКМА.

У Центрі є велика підбірка літератури з Центрів працевлаштування США і Канади. Вона стосується різних аспектів діяльності Центру - створення резюме, підготовки до інтерв'ю, працевлаштування за кордоном влітку, принципи пошуку роботи та працевлаштування, можливості кар'єри і т.ін.

Директор Центру - Олена Гапич.

Культурно-мистецький центр

3 корпус, к.307, тел. 416-6088

Концепція та програма Культурно-мистецького центру НаУКМА (КМЦ) спрямована на збереження кращих мистецьких традицій Києво-Могилянської академії, на розвиток та презентацію всіх напрямів сучасного українського та зарубіжного мистецтва.

На сьогодні в структурі КМЦ функціонують:

- **Галерея мистецтв**

- **Експериментальний театр-студія** (художній керівник - відомий український режисер Валерій Більченко, лауреат трьох найпрестижніших в Україні театральних нагород "Київська пектораль"). Під керівництвом актора і режисера Експериментального театру Анатолія Петрова створено студентський театр НаУКМА, який вперше брав участь у Міжнародному театральному фестивалі у Львові "Золотий Лев-96" в жовтні 1996 року.

- **Студентський кіноклуб** (керівник - Ольга Брюховецька), в якому проводяться перегляди кращих досягнень світової та вітчизняної кінокласики, а також творчі зустрічі з відомими кінорежисерами, акторами тощо.

- **Академічна хорова капела "Почайна"** (художній керівник - Олександр Жигун) з репертуаром української та зарубіжної класики та обробок українських народних пісень.

- **Творча лабораторія старовинної музики та старовинних інструментів** (художній керівник - композитор Святослав Крутіков), яка працює над відновленням кращих здобутків музичного мистецтва XV-XVII ст.

- **Студія кераміки та художньої емалі** (майстерня Олександра Бородея та Володимира Онищенка), де студенти вивчають ремесло, беруть участь в академічних виставках та ярмарках.

КМЦ регулярно проводить дискотеки, де пропагується та презентується краща українська та зарубіжна сучасна музика.

У планах КМЦ - створення сучасного молодіжного центру для відпочинку, розваг, спілкування, клубної та студійної роботи, розробка культурно-мистецьких проектів з синтетичним

поєднанням усіх видів мистецтва, залучення до співпраці та створення реальних робочих місць для студентів, створення власної студії звукозапису, радіо- та телеканалу.

Керівник - Олена Замостян.

Відділ соціально-психологічної служби

1 корпус, к.123, тел. 416-6096

Відділ соціально-психологічної служби існує з 1993р. Основними завданнями відділу є надання психологічної допомоги особам, які знаходяться у кризовому стані або мають психологічні проблеми, сприяння самопізнанню та особистісному росту студентів і співробітників Університету.

Головні напрямки діяльності соціально-психологічної служби:

- ♦ індивідуальні психологічні консультації;
- ♦ групові психологічні тренінги;
- ♦ комп'ютерна психодіагностика;
- ♦ соціально-психологічні дослідження;
- ♦ дослідження рейтингу викладачів;
- ♦ психолого-просвітницька робота.

До роботи відділу залучаються студенти-волонтери, відкрито консультативний пункт у гуртожитку.

Керівник - Лисенко Ольга Петрівна, кандидат психологічних наук.

Юридичний відділ

1 корпус, к.205, тел. 416-6019

Юридичний відділ НаУКМА створений з метою забезпечення правових основ для ефективної діяльності всіх структурних підрозділів Університету та вдосконалення правової роботи.

Основним завданням юридичного відділу НаУКМА є:

- ♦ організація правової роботи, спрямованої на правильне виконання актів законодавства, інших нормативних актів і документів у НаУКМА;
- ♦ сприяння дотриманню законності при застосуванні законодавства про працю;
- ♦ надання правової допомоги працівникам та студентам Університету;
- ♦ участь у підготовці, укладанні та контролі за виконанням договорів;
- ♦ організація правової і проведення претензійної роботи;
- ♦ представлення в установленному законодавством порядку інтересів Уні-

верситету в судах та інших органах під нас розгляду правових питань і спорів.

Керівник - Віктор Бондаренко.

Медична частина

1 корпус, тел. 416-1246

Надає першу невідкладну допомогу, проводить перев'язки, ін'єкції, видає медикаменти для разової допомоги, забезпечує щеплення студентів та співробітників в разі виникнення епідеміологічної ситуації в місті. У деяких випадках медична служба НаУКМА забезпечує невеликі курси лікування або випи-сує необхідні ліки. Працюють тера-певтичний, маніпуляційний, фізкабі-нет (інгальатор, кварц), кабінет лікувальної фізкультури. Лікар-терапевт Хінкулов Петро Борисович.

Медична частина працює щодня, крім вихідних, з 9.00 до 17.00.

Всі студенти Університету записані в студентській поліклініці (вул. Політехнічна, 25, тел. 274-3204), де вони повинні щорічно проходити повне ме-дичне обстеження.

РЕСУРСИ УНІВЕРСИТЕТУ

Наукова бібліотека НаУКМА

У процесі навчання та науково-дослідницької діяльності студентів, викладачів та співробітників НаУКМА мають змогу швидко та ефективно отримувати інформацію, скориставшись фондами наукової бібліотеки Університету.

Сьогодні бібліотека має відділи комплектування та книгообміну, наукової обробки документів, науково-інформаційної та бібліографічної робо-ти із спеціалізованою читальною залом довідкової літератури, наукової літе-ратури (загальні читальні зали, читаль-на зала магістеріуму, читальна зала періодичних видань), навчальної літе-ратури (абонементи), книгосховища та міжбібліотечного абонементу, а та-кож сектор автоматизації.

Планується відкриття нової читаль-ної зали для Факультету правничих наук Університету по вул. Іллінській, 9.

Сучасний фонд бібліотеки стано-

вить біля 230 тис. примірників. Літе-ратура підбирається таким чином, щоб якомога краще відповідати навчаль-ним програмам Університету та пла-нам науково-дослідної роботи, забез-печити різнопланову підбірку інфор-маційних джерел. Вагому частину книжкового фонду (близько 40 від-сотків) складає література іноземни-ми мовами, переважно англійською. Поряд з цим - значна кількість видань французькою, німецькою, російсь-кою, польською, іспанською, італійсь-кою, чеською, словацькою, болгарсь-кою, угорською, румунською, ката-лонською, китайською, японською та іншими мовами.

У фонді періодичних видань більше 1000 назв вітчизняних і зарубіжних журналів та газет, серед яких American Quarterly, British Journal of Political Science, Journal of Democracy, Journal of Human Resources, Journal of the History of Ideas, Performing Arts Journal, Philosophy and Literature, Reviews in American History, Journal of Political Economy, Econometrica, American Journal of Sociology, International Sociology, Comparative Studies in Society & History, Journal of Modern History, International Affairs, New York Review of Books, Comparative Criticism, Comparative Political Studies, Survival, British Journal of Developmental Psychology, Business Week, New York Times, World Bank Economic Review, World Bank Research Observer та багато інших.

Науковій бібліотеці подаровано ве-лику кількість цінних колекцій, серед яких колекція князя Володимира Ста-рицького, президента НаУКМА В'ячес-лава Брюховецького, Володимира Чу-батого, В.С. Заїки-Новачького, Дмит-ра Павличка, Юрія Паславського, Віри Рінберг, Ярослава Головача, Валерія Терещенка, Федора Сарани, Інститу-ту Крібла, Green Library.

До послуг студентів, викладачів та співробітників НаУКМА 2 абонементи (література видається на триместр), читальні зали довідкового обслугову-вання, наукової та періодичної літе-ратури, дослідницька читальна зала ма-гістеріуму (загальна, стародруків та колекцій). Планується впровадження інтегрованої автоматизованої бібліо-течної системи ALEPH, що забезпе-

чить оперативний доступ до будь-якої інформації та значно покращить процес обслуговування. Вже зараз бібліотека під'єднана до мережі INTERNET.

До послуг користувачів можливості ксерокопіювання (щодня з 10.00 до 17.00 біля к.126 першого корпусу).

ГОДИНИ РОБОТИ БІБЛІОТЕКИ:

Перший корпус

читальні зали:

8.20-19.00 (під час сесії - до 21.00)

субота - 9.00-16.00 (під час сесії - до 19.00) вихідний - неділя

абонементи:

9.00-18.00

вихідні - субота, неділя

відділ науково-інформаційної та бібліографічної роботи з читальною залом довідкового обслуговування:

8.30-18.30

субота - 9.00-15.30

вихідний - неділя

сектор періодичних видань:

9.00-18.00

вихідні - субота, неділя

Староакадемічний корпус:

читальна зала магістеріуму:

9.00-17.00

вихідні - субота, неділя

Інформаційно-комп'ютерний центр

1 корпус, к.211, 213

Інформаційно-комп'ютерний центр (ІКЦ) був створений в серпні 1993 року і на сьогодні є науково-навчальним підрозділом Департаменту комп'ютерних наук. У складі Центру працюють відділ інформаційних технологій, сектор Інтернет технологій, навчально-методичний сектор, технічно-сервісна лабораторія.

Перші комп'ютери були придбані завдяки спонсорській допомозі фонду "Допомога Україні" (Канада). Сьогодні в ІКЦ функціонують:

- ♦ Сервер Internet на платформі IBM RISC/6000
- ♦ поштовий Unix сервер
- ♦ 2 сервери Novell
- ♦ Apple Router
- ♦ AS/400 Model A02
- ♦ 2 Apple Power PC
- ♦ DEC Hub 90
- ♦ 2 IBM-хаби з оптичним інтерфейсом

♦ персональні комп'ютери для розробки програмного забезпечення, адміністрування мережі, проведення сервісного обслуговування підрозділів і навчання співробітників НаУКМА.

Центр забезпечує комп'ютерні робочі місця для професорсько-викладацького складу та студентів Університету.

Зусиллями працівників Центру 90% персональних комп'ютерів в лабораторіях, адміністративних офісах, на кафедрах та в бібліотеці НаУКМА об'єднані в локальну мережу Ethernet та Local Talk на основі IPX/SPX, TCP/IP та Apple Talk протоколів. Між корпусами використовується волоконно-оптична мережа. Для забезпечення комп'ютерного зв'язку із зовнішнім світом використовується мережа Internet через некомутований канал від Верховної Ради України.

Загалом по Університету налічується близько 90 IBM - сумісних комп'ютерів і 40 Apple комп'ютерів.

Основними напрямками діяльності ІКЦ є розробка, реалізація і підтримка інтегрованої інформаційної системи Університету, технічне та програмне обслуговування комп'ютерної техніки в підрозділах НаУКМА, проведення навчання з підвищення кваліфікації користувачів персональних комп'ютерів.

В 1996 році ІКЦ виграв конкурс на Грант Фонду Євразія: "Проведення Internet-навчання викладачів", а також бере участь у виконанні проєктів "Support for computerization of the Kiev-Mohyla Academy's library" фонду "Відродження" та "Доступ до інформаційних ресурсів Internet для Києво-Могилянської Академії" Фонду "Євразія".

Студентський Internet-центр

1 корпус, К.307А (понеділок-

п'ятниця з 8.30 до 19.30)

Студентський Internet-центр є центром вільного доступу до ресурсів все-світньої комп'ютерної мережі, яким охоче користуються також і викладачі та співробітники Університету. Користувачам тут безкоштовно надаються послуги по передачі та прийому листів електронної пошти (e-mail), доступ до

глобальної інформаційної системи World Wide Web, можливість створювати свої Web-сторінки. Проводяться навчальні семінари на теми: електронна пошта, основні команди Unix, інформаційний пошук в Internet, створення Web-сторінок.

Створений завдяки спонсорам - американським та канадським благодійним організаціям, центр підтримується зараз сектором Internet-Технологій ІКЦ НаУКМА та групою з десяти студентів з різних факультетів та курсів.

Інформацію про центр можна знайти на Web-сторінці:
<http://snark.ukma.kiev.ua>.

Комп'ютерні класи

Для навчальних занять та самостійної роботи студентів на кафедрі інформатики Департаменту комп'ютерних наук Університету обладнано три комп'ютерних класи

♦ 2 класи IBM-комп'ютерів - 2 корпус, к. 204, 214

♦ 1 клас комп'ютерів Macintosh - 1 корпус, к.311.

Студенти всіх факультетів одержують базову комп'ютерну підготовку на лекційних та практичних заняттях, а у вільні за розкладом від занять години можуть самостійно працювати в комп'ютерних класах. Розклад роботи комп'ютерних класів подається на дошці оголошень кафедри інформатики.

Всі три класи з'єднані через Інформаційно-комп'ютерний центр з глобальною мережею Internet, що дає студентам можливість працювати (безкоштовно) з інформаційними джерелами усього світу.

Україно-канадська школа англійської мови

(Ukrainian-Canadian English School)

2 корпус, к.411, тел. 416-6098

Школу створено у вересні 1996 р. силами кафедри англійської мови НаУКМА за фінансової підтримки та методичної допомоги факультету Arts and Science коледжу Гранта Мак'юена (GMCC, Едмонтон, Канада) при підтримці фонду "Відродження", що уможливило забезпечення Школи су-

часною комп'ютерною технікою, підручниками, посібниками.

Метою Школи є надання всім, хто бажає, можливості вивчати англійську мову з урахуванням їхніх потреб і запитів. Школа пропонує курси:

♦ багаторівневі **загальної англійської мови** (General English) - Elementary,* Pre-Intermediate, Intermediate, Upper-Intermediate та Advanced. Повний курс передбачає 9 етапів тривалістю 2 місяці кожний з гнучкою системою переходу на наступний рівень.

♦ **ділової англійської мови** (Business English).

♦ **підготовчий для вступників до НаУКМА.**

♦ **підготовки до складання іспиту TOEFL, Pitman, FCE та інших міжнародних тестів.**

♦ **корективний граматичний та корективний фонетичний.**

♦ **англійська мова для журналістів та для науковців, Academic Skills.**

Заняття проводяться у вечірні години, чисельність груп - 10-12 осіб.

Викладачі Школи - співробітники кафедри англійської мови НаУКМА та іноземні викладачі.

Менеджер - Людмила Омеляненко.

Лінгвафонний кабінет

2 корпус, к.414, тел. 416-6098

Вивчаючи іноземні мови, студенти Університету можуть користуватися послугами лінгвафонного кабінету. Тут проводяться заняття, тестування, демонстрації відеофільмів, відведено спеціальні години на самостійну роботу з навчальними матеріалами кабінету. До речі, аудіоколекція тут налічує близько двохсот аудіокасет із записами курсів англійською, японською, китайською, німецькою, італійською, французькою та польською мовами. Регулярно демонструються художні та навчальні відеофільми англійською, німецькою та польською мовами.

Кабінет має тридцять стаціонарних лінгвафонних кабінетів, однокасетних та двокасетних магнітофони, телевізори та відеоманітофони.

При необхідності студенти та викладачі НаУКМА можуть переписати на власні касети копії курсів іноземних мов з колекції лінгвафонного кабінету.

Кабінет працює з 8.20 до 18.00 (під

час сесії та канікул - з 9.00 до 17.00),
перерва на обід - з 13.00 до 14.00,
вихідні - субота та неділя.

Можливості копіювання та роздруку

1 корпус, біля к.126, 10.00-17.00

В коридорі наукової бібліотеки біля читальної зали факультету гуманітарних наук працює чорно-білий ксерокс. Вартість однієї копії для студентів НаУКМА: А4 - 15 коп., А3 - 30 коп. (на 1 червня 1997 р.).

За помірну плату в кімнаті 307А співробітники Проекту Internet UKMA роздруковують документи на лазерному принтері (формати Postscript, ASCII)

ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО СПІВПРАЦЮЮТЬ З НаУКМА

GMCC UKRAINE

GMCC Ukraine - представництво канадського коледжу ім. Грента МакЮена. Grant MacEwan Community College (GMCC) є навчальним закладом, який розташований в м. Едмонтоні, провінція Альберта, Канада.

Коледж було засновано у 1971 році. Сьогодні в ньому навчаються 30 000 студентів за 50 різними програмами. Унікальність GMCC полягає в тому, що це єдиний коледж в Канаді, в якому з 1987 року діє Український Центр Ресурсів та Розвитку. GMCC є ініціатором кількох канадсько-українських проектів у галузі освіти та професійної підготовки: проект по підготовці 40 українських фермерів, проект "Видання учбових матеріалів з агробізнесу", довгостроковий проект по реформі медсестринської освіти в Україні.

Для подальшої розбудови канадсько-українських програм Коледж відкрив своє представництво в Університеті. 28 листопада 1994 р. вступила в дію "Угода про співробітництво між НаУКМА та GMCC". GMCC є членом Довірчої Ради НаУКМА.

Протягом останніх трьох років GMCC співпрацює з НаУКМА над дослідницькими проектами та програмами обміну викладачами, адміністраторами та студентами.

GMCC бере активну участь у створенні та розвитку інфраструктури НаУКМА по лінії Канадсько-української програми партнерства (CUPP), а саме таких підрозділів, як:

- ♦ Job and Career Centre
- ♦ Public Relations
- ♦ Fund Raising
- ♦ Computer and Information Centre.

За допомогою кафедри англійської мови GMCC при НаУКМА створено Українсько-канадську школу англійської мови.

В 1997 р. GMCC спільно з НаУКМА, Міжнародним центром приватизації, інвестицій і менеджменту (Україна) та University of New Brunswick (Канада) започаткував проект по створенню Українсько-канадського центру бізнес менеджменту. Цей центр буде впроваджувати короткострокові курси для українських та канадських компаній, а також пропонуватиме однорічну програму з менеджменту і бухгалтерського обліку, диплом якої матиме акредитацію як в Канаді, так і в Україні.

Адреса представництва:

Україна, 254 070

м. Київ, вул. Іллінська 9, к. 104,

тел./факс: 417-3550

тел.: 462-5103

e-mail: root@gmcc. freenet. kiev. ua

ЦЕНТР СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА СОРОСА (ЦСМС)

ЦСМС-Київ, що є частиною Мережі ЦСМС, був започаткований Джорджем Соросом у 1993 році як засіб сприяння розвитку сучасного візуального мистецтва у пострадянських країнах через систему надання Грантів, організацію виставок українських художників, створення відео- та слайд-документації виставок сучасного візуального мистецтва, поширення інформації про міжнародні виставкові та освітні можливості, утримання читальної кімнати, що має періодичні міжнародні видання журналів з питань сучасного мистецтва та теоретичну мистецьку літературу.

У 1996 році, після того, як почала діяти Галерея ЦСМС при Національному університеті "Києво-Могилянська Академія", програма ЦСМС поширила свою діяльність у таких напрямках: проведення постійної виставко-

вої програми в Галереї Центру Сучасного Мистецтва Сороса, створення відеокімнати, організація освітньої Програми у галузі сучасного мистецтва з залученням провідних українських та іноземних фахівців із сучасного візуального мистецтва. ЦСМС має сприяти створенню громадського середовища для неформального мистецького спілкування.

Єдина існуюча професійна програма, що фондує та виставляє сучасне візуальне мистецтво в Україні, ЦСМС функціонує як міжнародний пункт обміну і співпраці українських художників та як навчальний, інформаційний центр.

Офіс ЦСМС працює щодня, крім суботи та неділі, попередньо можна домовитися про зустріч за телефонами 416-2262, 416-6907 (факс; 416-0386), e-mail: scca@ukma.kiev.ua, Web сторінка: <http://www.scca.kiev.ua/>.

Під час демонстрації виставок Галерея працює з 13.00 до 17.00 щодня, крім понеділка.

Директор - Марта Кузьма.

РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР ДОМУ АМЕРИКИ В УКРАЇНІ ДЛЯ ВИ- КЛАДАЧІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Ресурсний Центр для викладачів англійської мови працює в НаУКМА з 12 вересня 1997 р. і відкритий для викладачів з усіх міст України. Членство в Центрі безкоштовне.

В бібліотеці Ресурсного Центру можна користуватися учбово-методичними матеріалами: літературою, аудіо- та відеокасетами, комп'ютерними програмами. Книги та інші посібники видаються на термін від двох тижнів до одного місяця. За попереднім замовленням деякі комплекти книг можна брати на період до шести місяців.

В Центрі буде працювати американський спеціаліст з методики викладання англійської мови Рік Розенберг. Він проводитиме семінари та показ фільмів.

Більш докладну інформацію можна одержати за тел.: 213-9138, 213-2532, факс: 213-3386.

USA/USA

Центр Порад Співки Українських Студентів у США пропонує:

1) Загальну інформацію та поради стосовно умов і процесу самостійного вступу до університетів США на магістерському рівні з метою отримання стипендій із фондів університетів.

Інформацію щодо можливостей отримання повних стипендій в університетах та коледжах Liberal Arts США на рівні бакалаврату, поради щодо стратегії складання іспитів, написання есе, заповнення апікаційних форм.

2) Інформаційні каталоги, проспекти та зразкові апікаційні форми університетів та коледжів.

3) Довідники з інформацією про вищі навчальні заклади США, перелік магістерських програм.

4) Поради стосовно можливих шляхів фінансування навчання у США.

5) Матеріали та підручники для підготовки до вступних іспитів TOEFL, SATI, SAT! I, G MAT.

6) Бюлетені, що містять реєстраційні форми для складання тестів GRE, G MAT, TOEFL, SATI, SATII.

7) Лекції про роботу Співки і про правила вступу до щорічних семінарів Співки, що проводяться українськими студентами, які успішно пройшли процес вступу до американських університетів.

8) Лекції щодо процесу вступу до навчальних закладів США з метою отримання повної стипендії.

9) Інформацію про обмінні програми навчання на різних рівнях у ВНЗ США, що спонсоруються урядом США та різними фондами.

10) Зразкові есе, листи-запити та інші документи, що стосуються процесу вступу.

11) Інформацію про інші освітні центри України.

12) Інформацію для активних членів Співки про можливості працевлаштування в іноземних компаніях та спільних підприємствах міста Києва.

13) Літні семінари для попередньо відібраних за конкурсом студентів із наданням стипендій для складання іспитів для вступу на рівні undergraduate у коледжі та університети США.

14) Інформацію про історію вступу українських студентів до ВНЗ Америки.

Адреса Центру:

*Національний університет "Києво-Могилянська Академія"
м.Київ-70, вул. Сковороди, 2,
1 корпус, к. 217*

ВИДАВНИЧИЙ ДІМ "KM ACADEMIA"

2 корпус, 4 під'їзд, 1 поверх,
тел.: 416-6092

Дочірнє підприємство Видавничий дім "KM Academia" створене з метою видання художньої та наукової літератури, підручників, словників, наукових записок та іншої продукції на задоволення потреб Університету, потреб просвітництва та відродження української науки і культури, підтримки культурних зв'язків з іншими країнами світу. Вже вийшли і мали добрий розголос півтора десятки книжок, зокрема *"Вступ до історичної науки" М.Брайчевського, дослідження Галини Кошарської (Австралія) про творчість Ліни Костенко, "Російсько-український медичний словник" Марії Присяжнюк, казка-есеї Докії Гуменної "Благослови, Мату, чимало наукових робіт викладачів Університету.*

1996/97 рік ознаменувався виходом у світ двох важливих періодичних видань, започаткованих в університеті. Це - "Наукові записки НаУКМА" (том I, Філософія та релігієзнавство) і "Культурологічні студії", перший випуск яких присвячено світлій пам'яті видатного українського вченого, археолога і культуролога, засновника кафедри культурології в НаУКМА, доктора історичних наук, професора Миколи Олександровича Чмихова. Побачило світ видання "Сучасні системи вищої освіти: порівняння для України" під редакцією В. Зубка.

Цікавими виданнями поповнилася словникова серія. З грифом "Рекомендовано Міністерством освіти України" вийшов "Словник економічних термінів Російсько-українсько-англійський".

Філологам адресовано "Словник інтернаціональних терміноелементів грецького та латинського походження в сучасній термінології". Обидва - за науковою редакцією професора КиякАТ. Р.

Швидко розійшовся посібник В. Литвинова "Латинська мова. Елементарний курс". Фахівці високо оцінюють роботу Олександра Павлюка "Боротьба України за незалежність і політика США (1917-1923)".

В серії "Були, є і будемо ввіки" вийшли книжки Василя Горбачука "Барви української мови" та "Історія української мови в конспектах Юрія Кузьменка".

В програмі "Трансформація гуманітарної освіти в Україні" Міжнародного фонду "Відродження" вийшла книжка М. Дороніної "Культура спілкування ділових людей".

А ще ж "Католицький щорічник", "Дива печер лаврських", настінний календар "Автопортрети. Г. Шевченка", збірники студентських наукових праць, цікаві методичні розробки...

Директор - Лариса Копань.

МІЖНАРОДНИЙ БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ КИЄВО- МОГИЛЯНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ

Міжнародний благодійний фонд відродження Києво-Могилянської академії було засновано в 1995 році, але фактично діяльність він розпочав із середини 1996 року. Метою фонду є пошук і акумуляція коштів, які спрямовуються на розбудову Національного університету "Києво-Могилянська Академія". Так, за академічний 1996-97 рік фондом було профінансовано 15 проектів, які подавалися структурними підрозділами НаУКМА, на загальну суму 717 415,26 гривень.

Фонд продовжує пошук коштів, і з 1997 року введено систему матеріального заохочення волонтерів, які допомагають залучати такі кошти. Детальніше про діяльність фонду і про принципи співпраці з ним, а також про методи й техніку підготовки проектів на одержання ґрантів (в тому числі й від інших благодійних фондів) можна дізнатися у координатора програм Глебової Любові Миколаївни (к. 11J-322, 324, тел. 416-1536).

КРЕДИТНА СПІЛКА "ПОМІЧ"

Діє з 1995 року. Її метою є збереження заощаджень та надання позик за низькими процентними ставками студентам, викладачам та іншим співробітникам університету. Одержати докладнішу інформацію про діяльність спілки можна у Авдєєвої Тамари Володимирівни у 2 корпусі, к.205, тел. 416-2247.

МІЖНАРОДНИЙ ЦЕНТР ПЕРСПЕКТИВНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

З лютого 1997 р. між НаУКМА та МЦПД укладено договір про співробі-

тництво, спрямоване на розвиток освітньої та дослідницької діяльності.

МЦПД - це незалежна, неприбуткова дослідницька організація, що має на меті поліпшення інтелектуальних технологій, що використовуються для процесу прийняття політичних рішень в Україні. Ця мета досягається через підвищення "ноу-хау" ключових урядових службовців у процесі прийняття рішень, формулювання та обговорення, поінформованості широкої громадськості про важливість політики. Центр зосереджується на ключових програмах, що є важливими для зусиль уряду (Адміністрації Президента, Кабінету Міністрів, Парламенту) з проведення реформ.

Центр фінансується Інститутом Відкритого Суспільства (Дж. Сороса),

програми - USAID, "Брітіш Ноу-Хау", TACIS та Світовим Банком. По кожній програмі Центр надає рекомендації щодо здійснення політичного вибору, всі "за" та "проти". Центр також надає уряду необхідну підтримку у процесі обговорення стратегії перед тим, як прийняти стратегію.

З 1 березня 1997 р. надає підтримку програм в галузях макроекономіки галузевої політики, розвитку приватного сектора, фінансовій галузі. Серед програм Центру - "Політика реформування соціального сектору (освіта, охорона здоров'я, соціальний захист)".

Виконавчий директор

МЦПД - д-р Віра Нанівська,

тел./факс 462-4937, 462-4938

e-mail: rada@carrier.kiev.ua

СТУДЕНТСЬКЕ ЖИТТЯ

ПРО НАС

Чим вражає Університет “Києво-Могилянська Академія” - найдавніший вищий навчальний заклад Східної Європи?

Збігнєв Бжезінський /США/: “Вражений тим прогресом, що досягла Києво-Могилянська академія. Відбувається відродження справді незалежного українського інтелектуально-го життя”.

Жорж Ніва /Швейцарія/: “Інтелектуальне життя процвітає у ваших давніх будівлях на Подолі”.

Джим Голден/США/: “Перспективи розвитку української нації надзвичайно розширюються завдяки існуванню вашого Університету. Унікальне поєднання незалежності, неоціненної спадщини та перспективного погляду в майбутнє забезпечують вашим студентам важливу роль у процесі відродження української держави”.

Ген рік Мікклсен /фірма “Maersk”/:

“Подивований активністю ваших студентів. Вони освічені, зорієнтовані в тому, що конкретно можуть і хочуть робити”.

Богдан Купич /фірма “Діджител”/: “Знаю НаУКМА як університет, де сміливо вводяться новації, так потрібні Україні”.

В Університеті вчиться досить небагато студентів і тут підтримується свій особливий, камерний внутрішній світ. В цих стінах знаходять порозуміння і спільну мову вихідці з різних регіонів України, будуючи свою мініатюрну модель нової демократичної держави. На користь справді демократичного устрою Університету свідчить функціонування Студентської колегії - самостійного органу студентського самоврядування, що вирішує проблеми студентського життя, узгоджує можливі суперечки між студентами та адміністрацією, Студентського науково-

го товариства, що дає реальну можливість молодим науковцям вийти на високий професійний рівень.

Досить престижним в Університеті вважається прагнення зробити власну кар'єру. Починаючи десь з третього року навчання, значна частина студентства починає шукати можливості практичного застосування набутих знань. Полегшити ці пошуки і знайти гарну роботу покликаний Центр працевлаштування НаУКМА - одна з тих унікальних структур, яких не існує в багатьох інших вищих навчальних закладах України. Для бажаючих вчитися чи стажуватися за кордоном поради, консультації та детальну інформацію про поточні програми обміну пропонує відділ міжнародного співробітництва. Якщо ж у певний момент життя ви відчули психологічний дискомфорт і бажаєте якомога швидше позбутися цих проблем - до ваших послуг спеціалісти соціально-психологічної служби.

Завдяки вигідному розташуванню Академії в самому центрі найдавнішого району столиці, традиційному його культурному осередку - Київському Подолі, “гарячі точки” творчого життя міста часто переселяються в стіни НаУКМА. Це - художні виставки Галереї мистецтв, виступи університетської хорової капели “Почайна”, концерти в Конгрегаційній залі Староакадемічного корпусу, зустрічі знавців і любителів кіно, вистави Експериментального театру-студії Більченка. За участі та ініціативи студентів Університету видаються журнали “Кіно-Театр”, “Соціальна політика та соціальна робота”, “Політична думка”. Веселих та запальних збирає команда КВК Студентського товариства СМІТ.

Взагалі студенти Університету не мають нічого спільного з сухими і виснаженими тяжкими думами науковцями. Активно підтримується братами-студентами будь-яка пропозиція

відзначити приємні дати року. Особливою увагою користуються 15 жовтня - День Академії - та 14 лютого - День Св. Валентина (найкраще підтвердження романтично-патріотичного духу справжнього студента). Для тих, хто живе за принципом "тяжко працюю - весело гуляю", Культурно-мистецький центр НаУКМА регулярно влаштовує дискотеки.

Поточні зустрічі студенти, як правило, призначають у кав'ярні чи "Білій залі" університетської їдальні, де можна вдало поєднати приємне спілкування і пристойний обід. Для тих, хто не створює ритуалу з процесу прийому їжі, працює звичайна (традиційне меню, традиційні ціни) студентська їдальня.

А взагалі, якщо казати коротко і просто, то студенти НаУКМА - це звичайні собі студенти. Можна навіть простіше, як сказав професор Роланд Піч з Мюнхенського університету після чотирьох років викладання в НаУКМА: "Прекрасні студенти! Вірю в Україну, дивлячись на них".

Деканат по роботі зі студентами

4 корпус, к. 106

Здається, першим в Україні НаУКМА започатковує діяльність, що в університетах західного світу зветься *студентською службою*. Студентська служба координує та організовує життя студентів у найширшому спектрі: поради та допомога в навчальному процесі, соціальний захист студентів, психологічна підтримка, узгодження конфліктів, як зовнішніх - з адміністрацією, викладачами, групою, так і внутрішніх - глибинних проблем окремої особистості; вирішення питань проживання в гуртожитку, дозвілля, спорту, відпочинку тощо.

На сьогодні першою ланкою цієї великої роботи є *Деканат по роботі зі студентами* - посередник між адміністрацією та студентською громадою.

Декан - п. Тетяна Бондарчук, магістр Школи соціальної роботи'97,- працює в тісному контакті з усіма студентськими організаціями та гуртками. Неодмінною умовою корисності цієї роботи є особиста ініціатива студентів, добра воля до співробітництва, зростання студентського самоврядування.

Студентські організації

Студентська колегія

4 корпус, 1 поверх,

E-mail: colegia@ukma.kiev.ua.

Студентська колегія є органом самоврядування студентів, студентів резерву та вільних слухачів Університету. Колегія допомагає вирішувати конфліктні ситуації між студентами та викладачами чи представниками адміністрації, організовує навчальні програми та різноманітні зустрічі з цікавими людьми, вишукує можливості надання матеріальної допомоги студентам, підтримує зв'язки з молодіжними та студентськими організаціями України та закордону, бере участь в організації культурних акцій, підтримує інші студентські організації НаУКМА. Колегія здійснює свої повноваження на основі Положення про Студентську колегію НаУКМА.

Студентська колегія має 9 голосів в Академічній конференції НаУКМА та дорадчий голос на засіданнях Вченої ради НаУКМА. Колегія бере участь у визначенні переможців конкурсу на заміщення вакантних посад деканів та завідувачів кафедрами НаУКМА.

Студентська колегія складається з 9 членів, по три від кожного факультету, що обираються студентами свого факультету строком на один рік. Вибори до Колегії відбуваються протягом останнього повного тижня березня.

Голова Студентської колегії обирається членами Колегії та є єдиним представником інтересів усіх студентів НаУКМА поза Університетом.

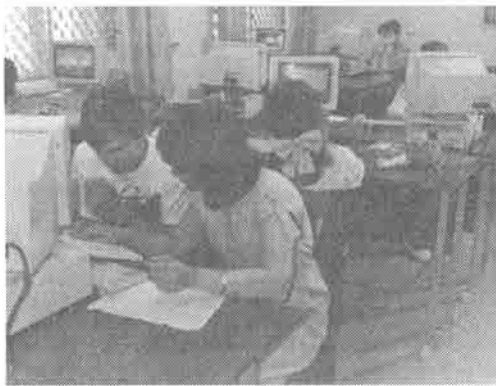
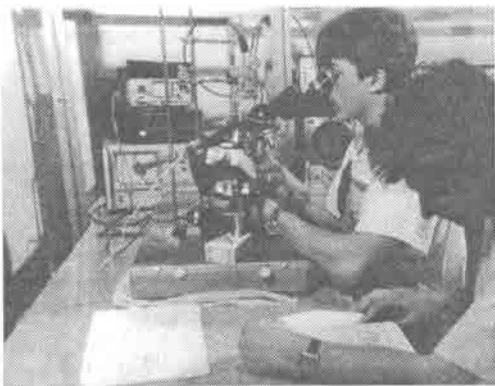
Бюджет Студентської колегії складається з добровільних та спонсорських внесків юридичних та фізичних осіб України й закордону.

Студентська колегія прагне залучити якомога більшу кількість студентів до участі у студентському самоврядуванні і запрошує до співробітництва.

Навесні 1997 р. приступила до роботи Студентська колегія НаУКМА нового скликання на чолі з Олексієм Нечаєм, студентом другого курсу Факультету правничих наук.

Студентське наукове товариство

Студентське наукове товариство НаУКМА - це самоврядна студентська

організація, що прагне координувати зусилля студентів, спрямовані на дослідження актуальних проблем сучасної науки. За час свого існування (з жовтня 1994 року) СНТ організувало й провело три міжнародні студентські наукові конференції, у яких взяло участь понад 110 студентів України та закордону, традиційні філософські "Різдвяні диспути", семінари-дискусії з провідними українськими вченими.

В березні 1996 року з ініціативи СНТ вперше в Академії було проведено Тиждень студентської науки, в рамках якого відбулися:

- II Всеукраїнська студентська наукова конференція "Україна: людина, суспільство, природа";
- науково-практичний семінар "Міф. Символ. Свідомість";
- семінар-дискусія "Наслідки Чорнобильської катастрофи та енергетична

політика України" (до 10-ої річниці аварії на ЧАЕС). В березні 1997 р. відбулась чергова студентська конференція, за результатами котрої надрукований "Альманах студентських робіт".

Кожен захід певним чином пов'язаний з роботою структур СНТ: сходознавчого гуртка, буддологічного семінару, екологічного клубу.

СНТ запрошує до співпраці як потенційних членів товариства, так і осіб, що можуть матеріально підтримати Студентське наукове товариство НаУКМА.

Студентське мистецько-інформаційне товариство СМІТ

2 корпус, к. 205, тел. 416-6096.

Студентське мистецько-інформаційне товариство СМІТ є правонаступником студентської організації МІСТ,

яка існувала з березня 1994 року як асоційований член Студентського братства НаУКМА. В жовтні 1995 року організація СМІТ набула статусу юридичної особи.

Основними сферами діяльності СМІТ є інформаційна та соціальна. Завданнями СМІТ є поширення інформації про студентське життя в НаУКМА та за його межами, підготовка й проведення святкових заходів та урочистостей, вечорів відпочинку, активна участь у студентському житті НаУКМА, відстоювання інтересів членів СМІТ - студентів НаУКМА.

В рамках СМІТ існує кілька підрозділів: газета "Зміст" - художньо-публіцистичне видання, в якому висвітлюється оперативна інформація та цікаві відомості, що стосуються студентського життя; *Радіо-СМІТ* - програма, що виходить в ефір п'ять разів на тиждень, із гучномовців якої лунають не тільки музика, а й новини, корисні поради, хіт-парад; *КВІК-МІКС* - новостворена команда КВК, яка у 1996 році брала участь у змаганнях з командами КВК інших навчальних закладів; *дискотеки-СМІТ* - вечори відпочинку, які проводяться ді-джеями СМІТ.

Отже, будь-який студент НаУКМА може знайти собі місце серед смітівців. СМІТ чекає на кожного, хто хоче працювати і має цікаві пропозиції та ідеї.

Журнал "Кіно-Театр"

"Кіно-Театр" - ілюстроване видан-

ня, аналітичний і водночас популярний мистецький журнал - посередник між українським глядачем та подіями сучасного світового театального і кінопроцесу.

Головні рубрики журналу: "Світова класика", "Обличчя", "Театр", "Сторінки історії", "Фільми, які ми бачили", "Фільми без глядача", "Розмова з майстром", "Новини відеотек", "Мистецька хроніка". Часопис сприяє розвиткові теоретичних розробок в галузі мистецтвознавства і культурології.

Журнал заснований у 1995 році студентами НаУКМА, слухачами курсу "Кіномистецтво" на чолі з кінокритиком Ларисою Брюховецькою. До редакції увійшли відомі режисери, драматурги, культурологи. Редакція "Кіно-театру" активно залучає до співпраці відомих митців, критиків, а також студентів Академії, науково-мистецьку молодь інших вузів, бере участь в наукових конференціях, присвячених проблемам театру і кіно.

Поряд з НаУКМА з 1996 року співзасновниками журналу стали: Міністерство культури і мистецтв України, Головне управління культури Київської держадміністрації та Подільська районна держадміністрація м. Києва.

Періодичність журналу - раз на два місяці, обсяг - 64 сторінки. Сфера розповсюдження - загальнодержавна, з 1997-го року й міжнародна.

Редакція журналу - 3 корпус, к.409, тел. 416-6088.

АЕГЕЕ /Форум європейських студентів/

3 корпус, к. 217 факс: 416-5016

e-mail: aegee@ukma.kiev.ua

АЕГЕЕ, Association des Etats Generaux des Etudiants de l'Europe, найбільша і найактивніша міжнародна студентська організація, що функціонує під егідою Ради Європи у 180 містах континенту.

Мета - сприяти європейській інтеграції та співпраці серед молоді, особливо в студентському світі. АЕГЕЕ - організація некомерційна, неконфесійна, не пов'язана з жодною політичною партією.

Гасло: Європі - європейський рівень.

Філософія: Європейська інтегра-

ція - швидше питання підходу, ніж форми. Справи промовляють гучніше, ніж слова. В АЕЄЕ люди з різним культурним та історичним підґрунтям ефективно і творчо працюють разом для створення єдиної Європи. АЕЄЕ демонструє, що може дати Європа нам, що ми можемо дати їй.

Діяльність: конференції, літні університети, європейські школи, поїздки, фестивалі, просто зустрічі тощо (все на вітчизняному та європейському рівнях). *АЕЄЕ-Київ - київська філія асоціації.*

Студентський гуртожиток

НаУКМА має власний гуртожиток на 588 місць, що розташований по вул. М.Цветаєвої, 14-6. Кімнати в гуртожитку розраховані на одного, двох та трьох мешканців. На першому поверсі працює кав'ярня. Тел. 532-2796.

На період навчання місця в студентському гуртожитку надаються студентам, аспірантам, незважаючи на те, де вони мешкали до цього. Місця в сімейному гуртожитку надаються тим родинам, де чоловік і дружина - студенти. В іншому випадку питання поселення в гуртожитку сімей студентів вирішується окремо в залежності від наявності вільних місць. Поселенням до університетського гуртожитку займається відділ житлового

фонду НаУКМА (3 корпус, к. 109). При поселенні майбутній мешканець підписує угоду з Університетом, в якій зобов'язується вчасно сплачувати за проживання в гуртожитку та дотримуватися Правил внутрішнього розпорядку.

Плата за проживання. Плата за користування гуртожитком стягується з його мешканців за весь час проживання і період канікул. На травень 1997 року встановлено такі розцінки на місця в гуртожитку:

- 4 грн. за місце в тримісній кімнаті;
- 5-6 грн. - у двомісній;
- 20 грн. - в одномісній.*

Бухгалтерія вираховує плату за гуртожиток із стипендії. Студенти, що не отримують стипендії, сплачують за гуртожиток до каси НаУКМА не пізніше 15 числа наступного місяця.

Вхід до гуртожитку. Мешканцям гуртожитку видаються перепустки на право входу до гуртожитку. Вхід до гуртожитку дозволяється:

- мешканцям - до 23.00 за перепусткою. Після 23.00 вхід дозволяється у виключних випадках за заздалегідь виданим письмовим дозволом керівника відділу житлового фонду.
- гостям - тільки у ненавчальний

* Розмір оплати за проживання може змінюватися з часом залежно від інфляційних процесів в Україні.

нас з 9.00 до 23.00. При вході до гуртожитку відвідувачі подають черговому на прохідній документ, що посвідчує особу, реєструють його у книзі відвідувачів і залишають документ у чергового до моменту звільнення гуртожитку. Мешканець зобов'язаний особисто зустріти гостя при вході і провести до виходу при залишенні гуртожитку. Відповідальність за своєчасне залишення відвідувачами гуртожитку і дотримання ними Правил внутрішнього розпорядку несуть мешканці, які запросили зазначених осіб.

Самоврядування в гуртожитку. Мешканці гуртожитку обирають Раду студентського гуртожитку, що має право голосу при вирішенні питань внутрішнього функціонування гуртожитку, розробці плану культурно-масових заходів і розв'язанні конфліктних ситуацій між мешканцями гуртожитку та адміністрацією.

В кожному блоці гуртожитку з числа його мешканців обирається староста.

Вимоги до мешканців гуртожитку.

- В жилих кімнатах та господарських приміщеннях блоку зусиллями його мешканців повинні підтримуватися чистота і порядок.

- Усі культурно-масові заходи в гуртожитку закінчуються до 23.00. З 23.00 до 7.00 в гуртожитку мусить дотримуватись тиша.

- За пошкоджене майно, що належить НаУКМА, винуватець протягом двох тижнів сплачує грошову компенсацію до каси Університету.

- При виїзді на канікули, практику мешканець письмово попереджає завідуючого гуртожитком (вказавши адресу, куди вибув), ключі здає зав. гуртожитком або коменданту, речі - до камери схову.

- При закінченні навчання або при довгостроковому позбавленні права на проживання в гуртожитку мешканець повинен залишити його у двотижневий строк.

Забороняється:

- самовільно переселятися з однієї кімнати в іншу;
- переробляти і переносити обладнання, меблі з однієї кімнати в іншу;
- прати білизну в жилих кімнатах;
- наклеювати або прибивати на стіни, шафи оголошення, розклади, фотографії і таке інше;

- проводити переробку і ремонт устаткування, вмикати електроопалювальні прилади в жилих кімнатах;

- самовільно змінювати замки на дверях;

- приносити і вживати спиртні напої, палити в жилих і робочих кімнатах, з'являтися в гуртожитку в нетверезому стані;

- тримати домашніх тварин.

Спортивна інформація

Заняття з фізичного виховання обов'язкові протягом перших двох років навчання для студентів всіх факультетів, проводяться в спеціально обладнаному спортивному залі Університету. Починаючи з сьомого триместру навчання, заняття з фізичного виховання мають характер факультативу. До викладання залучені висококваліфіковані викладачі й відомі тренери України.

На сьогоднішній день студенти мають можливість регулярно займатися в кількох спортивних секціях: атлетизму, бадмінтону, баскетболу, волейболу, тенісу, настільного тенісу, плавання, ритмічної гімнастики, шахів. Склад відвідувачів секції добирається на конкурсній основі. Кількість груп, програма занять та розклад роботи секцій визначаються рівнем спортивної підготовки студентів, матеріальними можливостями Університету та календарем спортивних змагань. На початку кожного триместру інформація про розклад роботи і календар спортивних подій подається на кафедральній та загальноуніверситетській дошці оголошень.

Щороку проводиться командна та особиста першість НаУКМА з тенісу, настільного тенісу, шахів, бадмінтону, баскетболу (жінки та чоловіки), волейболу (жінки та чоловіки), плавання, атлетизму.

У 1996/97 навчальному році збірні команди НаУКМА брали участь і посіли призові місця у змаганнях на першість м.Києва та України серед вузів з баскетболу (чоловіки), шахів і плавання.

В 1997/98 навчальному році кращому спортсмену - студентові НаУКМА, який братиме участь у спортивних змаганнях надається грант Андрія Господина (Winnipeg, Canada), як сплата за додаткові навчальні послуги.

ФАКУЛЬТЕТИ, ДЕПАРТАМЕНТИ, НАВЧАЛЬНІ КУРСИ

ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ І СУСПІЛЬНИХ НАУК (LIBERAL ARTS SCHOOL)

*Декан факультету - кандидат філософських наук, доцент
Гусєв Валентин Іванович*

На факультеті ведеться підготовка за напрямками базової освіти: філософія, культура, філологія, історія, політологія. Специфіка факультету полягає в тому, що він дає можливість здобути не тільки ґрунтовні базові знання в цих галузях, а й отримати досить широку і різнобічну освіту. Студенти можуть дістати добру мовну підготовку (українська, англійська, ще одна сучасна і одна з давніх мов - за вибором студента), розвинути культуру мислення (логіка, критичне мислення), оволодіти навичками літературної творчості і роботи на комп'ютері. Студенти факультету мають унікальну можливість поєднати фахову освіту певного напрямку з вивченням курсів інших напрямків, на додаток до головної спеціалізації (major) виконати програму додаткової спеціалізації (minor) або одну з міждисциплінарних програм. Процес навчання на факультеті ґрунтується на принципі вільної творчої освіти (liberal arts education), який дозволяє студентам, враховуючи державні і університетські вимоги і використовуючи можливості факультетських програм, збудувати власну програму навчання.

Згідно з концепцією університету визначення напрямку базової освіти студента або його спеціалізація відбувається наприкінці другого року навчання, тому організація навчального процесу на факультеті передбачає умовний поділ його на два етапи: **дворічну дофахову** підготовку і, починаючи з третього року навчання, **дво-**

річну фахову підготовку, що завершується здобуттям ступеню бакалавра. Головна мета дофахової підготовки - дати загальну освіту, яка б стала необхідною базою для подальшої спеціалізації студента, ознайомити його з тими галузями знання, які пропонуються для вивчення, і, отже, створити умови для його свідомого самовизначення. На цьому етапі студент матиме можливість прослухати не тільки пропедевтичні курси з філософії, історії, української і зарубіжної культури, релігієзнавства, політології, а й більш ґрунтовні курси з цих та інших напрямів освіти.

На етапі фахової підготовки студент має вивчити профорієнтовані дисципліни, характер і загальна кількість яких визначаються відповідним навчальним планом, пройти педагогічну, дослідницьку та інші види практик, захистити курсову і кваліфікаційну роботи. Паралельно студенти можуть займатися науковою роботою на одній з кафедр, під керівництвом авторитетного вченого брати участь у роботі науково-дослідницького семінару, роботі наукових конференцій, семінарів тощо.

Після здобуття ступеню бакалавра студенти, які виявлять нахил і здібності до наукової роботи, матимуть змогу продовжити навчання за дворічною магістерською програмою, де поглиблено вивчатимуть дисципліни з обраної спеціальності і провадитимуть дослідження під керівництвом відомих вчених. Здобувши ступінь магістра, випускники факультету зможуть працювати в науково-дослідних установах, вищих школах, державних структурах, культурних закладах, засобах масової інформації. До викладання в університеті кафедри факультету залучають як своїх провідних вчених, так і зарубіжних. На факультеті гуманітарних і суспільних наук створено необхідні умови для гармонійного розвитку особистості. Студенти мають змогу зай-

матися в театрі-студії, інших мистецьких студіях, співати в хорі. Регулярно організовуються зустрічі з відомими письменниками, митцями, громадськими та політичними діячами. На кафедрі фізичного виховання працюють різноманітні спортивні секції.

ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД.:

КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА АРХЕОЛОГІЇ

Завідувач -

Борис Головко

професор, доктор філософських наук

- Соціокультурний розвиток людства
- Культурна антропологія

Борис Парахонський

професор, доктор філософських наук

- Теорія культури

Мирослав Попович

член-кореспондент НАН України, професор, доктор філософських наук

- Історія культури України

Леонід Залізняк

професор, доктор історичних наук

- Актуальні проблеми археології та давньої культури України
- Походження українців, росіян та білорусів у світлі нових досліджень

Ольга Петрова

професор, доктор філософських наук

- Загальна історія мистецтва

Володимир Лобас

професор, доктор філософських наук

- Соціокультурний розвиток людства

Олександр Моця

професор, доктор історичних наук

- Археологія та культура середньовічних кочовиків

Юрій Павленко

доцент, доктор філософських наук

- Соціокультурний розвиток людства
- Стародавні цивілізації Сходу

Віталій Зубар

доцент, доктор історичних наук

- Історія та культура античних міст-держав на території України

Ігор Пістрій

доцент, кандидат філософських наук

- Вступ до загальної теорії культури
- Загальна теорія культури
- Іудейська культура

Тамара Польська

доцент, кандидат філософських наук

- Сучасні теорії культури

Сергій Пустовалов

доцент, кандидат історичних наук

- Давня Європа та Близький Схід (культури, археологія, екологія, індо-європейці та їх сусіди)
- Методика польових археологічних досліджень

Марина Копиця

доцент, кандидат мистецтвознавства

- Історія музичного мистецтва

Юрій Омельченко

доцент, кандидат історичних наук

- Музеєзнавство

Надія Нікітенко

доцент, кандидат історичних наук

- Культура Візантії

Сергій Сегеда

ст.викладач, кандидат історичних наук

- Антропологія

Катерина Бунятян

ст. викладач, кандидат історичних наук

- Археологія та давня культура
- Скіфо-сарматська доба в історії України

Олексій Колесников

ст.викладач, кандидат історичних наук

- Трипільська протоцивілізація та її сусіди

Наталія Єрмакова

ст. викладач, кандидат мистецтвознавства

- Театр як соціокультурний феномен

Наталія Кондель-Пермінова

ст.викладач, кандидат архітектури

- Історія та теорія архітектури

Сергій Нікішенко

ст.викладач, кандидат історичних наук

- Китайська класична культура
- Культура Японії

Тетяна Голіченко

ст. викладач, кандидат філософських наук
- Соціокультурний розвиток людства

Михайло Собуцький

доцент, кандидат філософських наук
- Культура Європи Середніх віків

Олександр Івашина

ст. викладач
- Сучасна культура Заходу
- Актуальні проблеми зарубіжної культури
- Особистість в культурі Заходу в пост-метафізичний період

Юлія Іванова

ст. викладач
- Етнологія
- Історія декоративно-прикладного мистецтва

Борис Чумаченко

ст. викладач
- історія культури Європи
- Антична культура
- Культура Відродження
- Культура Європи Нового часу

Оксана Бондарець

ст. викладач
- Культура доколумбової Америки
- Традиційні культури Африки, Австралії та Океанії

Руслана Семенцова

ст. викладач, методист
- Культура Київської Русі

Лариса Брюховецька

ст. викладач
- Кіномистецтво

Надія Нікітенко

доцент, кандидат історичних наук
- Культура Візантії

Олексій Колесников

ст. викладач, кандидат історичних наук
- Трипільська протоцивілізація та її сусіди

Сергій Сегеда

ст. викладач, кандидат історичних наук
- Антропологія

Андрій Черненко

асистент
- Індійська культура

КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Завідувач -

Олена Куровська

доцент, кандидат філологічних наук
- Англійська мова

Марія Горкун

професор
- Англійська мова

Леся Батурська

доцент, кандидат філологічних наук
- Англійська мова

Ірина Василенко

доцент, кандидат філологічних наук
- Англійська мова

Павло Зернецький

доцент, кандидат філологічних наук
- Англійська мова

Тамара Міщенко

доцент, кандидат філологічних наук
- Англійська мова

Людмила Бріскіна

ст. викладач
- Англійська мова

Надія Бузунова

ст. викладач
- Англійська мова

Лариса Буйницька

ст. викладач
- Англійська мова

Тетяна Буреніна

ст. викладач
- Англійська мова

Ольга Долинська

ст. викладач
- Англійська мова

Наталія Калініна

ст. викладач
- Англійська мова

Наталія Куліченко

ст. викладач
- Англійська мова

Оксана Лупейко

ст. викладач
- Англійська мова

Людмила Омеляненко

ст. викладач

■ Англійська мова

Ірина Сем'янків

ст. викладач

■ Англійська мова

Наталія Соломашенко

ст. викладач

■ Англійська мова

Лариса Федоряченко

ст. викладач

■ Англійська мова

Тетяна Фіногіна

ст. викладач, кандидат
філологічних наук

■ Англійська мова

Галина Швидка

ст. викладач

- Англійська мова

Алла Шугай

ст. викладач

- Англійська мова

Олена Духота

асистент

- Англійська мова

Ірина Піроженко

асистент

■ Англійська мова

Світлана Позняк

асистент

- Англійська мова

Тетяна Прісна

асистент

■ Англійська мова

Лідія Ратушна

асистент

■ Англійська мова

КАФЕДРА ФІЛОЛОГІЇ

**Секція історії, теорії літератури
та компаративістики**

Завідувач -

Володимир Моренець

професор, доктор філологічних наук

■ Польська мова

• Сучасна українська поезія

- Українська література ХХ ст.

- Польська література 1890-1939 рр.¹

Ганна Павленко

доцент, кандидат філологічних наук

- Давня українська література

- Література Київської Русі та європейський контекст

- Українське літературне бароко

Валерія Смілянська

професор, доктор філологічних наук

- Інститут літератури НАН України

- Українська література 1-ї половини
ХІХ ст.

- Український романтизм

Віра Агеєва

доцент, доктор філологічних наук

- ННС "Поетика української прози ХХ ст."

- Драматургія Лесі Українки та "нова
європейська драматургія"

- Феміністичний дискурс в українській
прозі кін. ХІХ - поч. ХХ ст.

- Українська драматургія

- Українська модерна проза

Тамара Гундорова

доцент, доктор філологічних наук -

Інститут літератури НАН України

- Українська література 2-ї половини
ХІХ ст.

- Школи і напрями сучасного світового
літературознавства

- Ніцше та український модернізм

- Школи та напрями сучасного літе-
ратурознавства

- Іван Франко

Олена Олексієнко

доцент, кандидат філологічних наук

- Світова література-1

- Іспанська література "золотого віку"

- Латиноамериканський магічний реалізм

Кіра Шахова

професор, доктор філологічних наук

- КДУ ім. Т. Шевченка

- Світова література-2

Борис Шалагінов

доцент, кандидат філологічних наук -

Український державний педагогічний
Університет ім. М. Драгоманова

- Світова література-1

¹ В лапках подаються назви курсів з магістер'ської програми "Історія, теорія літератури та компаративістика".

- “Вік Гете” в німецькій літературі
- Німецький романтизм

Дмитро Наливайко

- професор, доктор філологічних наук,
член-кореспондент НАН України
- Основи компаративістики
 - Національні варіанти реалістичної літератури XIX ст.
 - Теорія літератури
 - Теорія жанрів та стилів
 - Французька література 2-ї половини XIX ст.

- Григорій Грабович** (Fullbright)
професор Гарвардського університету, США
- Спецкурс з української поезії

Вадим Скуратівський

- доцент, кандидат філологічних наук,
редакція ж. “Сучасність”
- Світова література-3

Марія Зубрицька

- доцент, кандидат філологічних наук -
ЛДУ ім. І. Франка
- Вступ до літературознавства
 - Вступ до поезики

Тетяна Шевчук

- кандидат філологічних наук - Інститут мистецтвознавства та фольклористики ім. М. Рильського НАН України
- Фольклористика

Наталія Жлуктенко

- кандидат філологічних наук - КДУ ім. Т. Шевченка
- Англійський роман

Людмила Кисельова

- кандидат філологічних наук - КДУ ім. Т. Шевченка
- Російська література “срібного віку”

Іван Дзюба

- академік НАН України
- Тарас Шевченко

Наталія Нагорна

- доцент, кандидат філологічних наук - КДУ ім. Т. Шевченка
- Російська література
 - Студії з російської літератури 19 ст.

Сергій Іванюк

- доцент, кандидат філологічних наук
- Основи літературної творчості

Тамара Денисова

- професор, доктор філологічних наук
- Інститут літератури НАН України
 - Екзистенціалізм в західних літературах XX ст.
 - Нова американська література

Соломія Павличко

- доцент, доктор філологічних наук - Інститут літератури НАН України
- Український модернізм
 - Модерністський рух (1903-1939 рр.)

Кейс Вільям

- професор Ретгерського університету, США
- В. Шекспір

Елеонора Соловей

- доцент, доктор філологічних наук - Інститут літератури НАН України
- Теорія літератури

Микола Кодак

- кандидат філологічних наук - Інститут літератури НАН України
- Типи нарацій в літературі XIX ст.

Роман Веретельник

- професор Оттавського університету, Канада
- Порівняльний курс української та ірландської літератури (від кінця 19 ст. до сьогодні).

Секція іноземних мов

Володимир Литвинов

- доцент, кандидат філологічних наук - Інститут філософії НАН України
- Латинська мова

Неоніла Романова

- доцент, кандидат філологічних наук
- Інститут мовознавства НАН України
 - Польська мова

Володимир Житник

- доцент, кандидат філологічних наук
- Чеська мова

Лариса Кадуріна

- асистент
- Чеська мова

Павло Рудяков

- доцент, доктор філологічних наук - Інститут літератури НАН України
- Сербо-хорватська мова

Галина Бочко

доцент, кандидат філологічних наук
- Німецька мова

Лілія Пашунова

доцент, кандидат філологічних наук
- Німецька мова

Ольга Ігнатова

доцент, кандидат філологічних наук
- Французька мова

Олена Гончарова

ст. викладач
- Французька мова

Франко Баллоні

представник італійського посольства
- Італійська мова

Зінаїда Підлужна

асистент
- Іспанська мова

Володимир Резаненко

доцент, доктор філологічних наук -
КДУ ім. Т. Шевченка
- Японська мова

**КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ
ТА РЕЛІГІЄЗНАВСТВА**

Завідувач -

Вілен Горський

професор, доктор філософських наук
- Історія філософії
- Історія української філософії
• Образ святості в культурі Київської Русі

Мирослав Попович

член-кореспондент НАН України, професор, доктор філософських наук
- Філософія науки та культури
- Критичне мислення

Анатолій Колодний

професор, доктор філософських наук
- Релігієзнавство-1
- Релігійна духовність українців

Віктор Малахов

доцент, доктор філософських наук
- Філософія-1
- Етика
- Естетика
- Моральна свідомість

Євген Бистрицький

доцент, доктор філософських наук

- Панорама сучасної зарубіжної філософії

Юрій Сватко (Канада)

доктор філологічних наук
- Історія філософії

Ігор Бичко

професор, доктор філософських наук
- Філософія екзистенціалізму
- Епістемологія

Валентин Гусєв

доцент, кандидат філософських наук
- Філософія Нового часу
- Метафізика

Анатолій Єрмоленко

доцент, кандидат філософських наук
- Філософія-1

Анатолій Тихолаз

доцент, кандидат філософських наук
- Антична філософія
- Філософія середніх віків

Вадим Менжулін

кандидат філософських наук
- Філософія-1
- Вступ до канонічної психології
- Методика викладання філософії

Сергій Головащенко

кандидат філософських наук
- історія християнства
- Біблієзнавчий семінар

Андрій Клепиков

кандидат філософських наук
- Філософія-1
- Філософія Ніцше

Роман Кобець

кандидат філософських наук
- Філософія-1
- Герменевтична філософія XX ст.

Тамара Ящук

професор, доктор філософських наук
- Філософія історії

Марина Ткачук

ст. викладач, кандидат філософських наук
- Філософія доби Відродження
- Російська релігійна філософія

Анатолій Лой

професор, доктор філософських наук
 - Філософська антропологія
 - Філософія Канта

Роланд Піч (ФРН)

доктор філософії
 - Історія філософії

Олександр Сарапін

кандидат філософських наук
 - Історія релігії України
 - Патристика

Людмила Філіпович

кандидат філософських наук
 - Нетрадиційні релігійні культури
 - Історія релігій Сходу

В'ячеслав Кушаков

кандидат філософських наук
 - Філософія-1
 - Історія української філософії

Тетяна Чайка

кандидат філософських наук
 - Естетика

Сергій Васильєв

кандидат філософських наук
 - Логіка

Андрій Гірник

кандидат філософських наук
 - Конфліктологія

Андрій Клепиков

кандидат філософських наук
 - Філософія політики

КАФЕДРА ІСТОРІЇ

Завідувач -

Юрій Мицик

професор, доктор історичних наук
 - Загальна історія України
 - Історія православної церкви
 - Історія українського козацтва

Михайло Брайчевський

професор, доктор історичних наук
 - Загальна історія України
 - Походження Русі
 - Вступ до історичної науки

Владислав Верстюк

доктор історичних наук
 - Визвольні змагання
 - Загальна історія України
 - Розстріляне Відродження

Юрій Гаєцький

професор Гарвардського Університету (США)
 - Історія європейської цивілізації
 - Історія Українського козацтва

Глісон В.

професор, доктор (Fullbright)
 - Всесвітня історія XVI-XX ст.
 - Історія Індії та Китаю
 - Історія Росії та СРСР

Ярослав Ісаєвич

доктор історичних наук, академік НАН України
 - Загальна історія України
 - Історична етнологія України
 - Історія української культури
 - Стародруки на Україні

Михайло Кірсенко

професор, кандидат історичних наук
 - Загальна історія України
 - Історія європейської цивілізації
 - Історія Східно-Центральної Європи
 - історія міжнародних відносин

Єжи Ключовські (Польща)

професор, доктор історичних наук,
 Голова представництва Польщі в
 ЮНЕСКО, директор інституту Східно-
 Центральної Європи в Любліні
 - Україна в Східно-Центральній
 Європі

Станіслав Кульчицький

професор, доктор історичних наук,
 заступник директора Інституту історії
 НАН України
 - Історія України
 - Економічна історія України

Олександр Курочкін

доктор історичних наук
 - Загальна історія України
 - Історія європейської цивілізації
 - Історична етнологія України

Олександр Майборода

доктор історичних наук
 - Історія європейської цивілізації
 - Загальна історія України

Наталія Яковенко

доктор історичних наук, виконавчий
 директор Інституту Східно-Європейсь-
 ких досліджень ім. В. Липинського
 - Суспільство і державність України
 - Загальна історія України

Тетяна Балабушевич

доцент, кандидат історичних наук
 - Загальна історія України
 - Історія європейської цивілізації
 - Історична географія України
 - Історія Східно-Центральної Європи
 - Економічна історія України

Алла Білоус

доцент, кандидат історичних наук
 - Загальна історія України
 - Історія політичних партій

Олександр Галенко

доцент, кандидат історичних наук
 - Історія Сходу
 - Історія Криму
 - Історія Балкан та Близького Сходу
 - Історія європейської цивілізації

Галина Денисенко

доцент, кандидат історичних наук
 - Загальна історія України
 - Історичне краєзнавство

Елеонора Кучменко

доцент, кандидат історичних наук
 - Загальна історія України
 - Історія європейської цивілізації
 - Історія міжнародних відносин

Надія Нікітенко

доцент, кандидат історичних наук
 - Загальна історія України
 - Історія європейської цивілізації
 - Походження Русі

Олександр Павлюк

доцент, кандидат історичних наук
 - Загальна історія України
 - Історія міжнародних відносин

Наталя Подоляк

доцент, кандидат історичних наук
 - Історія європейської цивілізації
 - Історія міського устрою

Володимир Попик

доцент, кандидат історичних наук
 - Історія європейської цивілізації
 - Загальна історія України
 - Суспільно-політичні рухи України

Вадим Скуратівський

доцент, кандидат історичних наук
 - Історія європейської цивілізації
 - Інтелектуальна історія XIX ст.

Віталій Щербак

доцент, кандидат історичних наук
 - Загальна історія України
 - Історія козацтва

Олег Бажан

ст.викладач, кандидат історичних наук
 - Загальна історія України
 - Історія дисидентства в УРСР
 - Демократизація та незалежнення України

Костянтин Гломозда

ст. викладач, кандидат історичних наук
 - Загальна історія України
 - Спеціальні історичні дисципліни
 - Історія військової справи

Надія Довженко

ст.викладач
 - Загальна історія України
 - Історія європейської цивілізації
 - Історія військового мистецтва

Тетяна Люта

ст.викладач
 - Загальна історія України
 - Історія європейської цивілізації
 - Історична картографія
 - Дипломатика

**КАФЕДРА ФІЗИЧНОГО
ВИХОВАННЯ**

Завідувач -

Леонід Кравченко

доцент, кандидат педагогічних наук
 - Плавання
 - Фізичне виховання

Юрій Щербина

доцент, кандидат педагогічних наук,
 майстер спорту
 - Атлетизм

Володимир Макареня

доцент, кандидат медичних наук
 - Спеціальна медична група

Наталія Малиш

ст. викладач, кандидат економічних наук
 - Шахи

Тетяна Нестерова

ст. викладач, кандидат пед. наук, майстер спорту
- Ритмічна гімнастика

Володимир Жуков

ст. викладач, майстер спорту
- Теніс
- Фізичне виховання

Степан Бойко

ст. викладач, майстер спорту
- Волейбол
- Фізичне виховання

Валерій Васько

ст. викладач
- Баскетбол
- Фізичне виховання

Олександр Копилов

ст. викладач
- Настільний теніс
- Фізичне виховання

Анатолій Сотула

ст. викладач
- Баскетбол
- Фізичне виховання

Оксана Зеленюк

асистент
- Бадмінтон
- Фізичне виховання

КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ

Завідувач -

Олександр Дергачов

доцент, кандидат історичних наук
- Основи теорії міжнародних відносин

Олег Білий

професор, доктор філологічних наук (зав. сектору, провідний науковий співробітник ін-ту філософії НАНУ)
- Політична філософія

Артур Білоус

доцент, кандидат політичних наук
- Політична і правова система України

Олексій Гарань

доцент, кандидат історичних наук
- Політологія 1
- Порівняльна політологія

Юрій Іщенко

ст. викладач, кандидат юридичних наук

(Академія внутрішніх справ)

- Адміністративне право та процес

Петро Мартиненко

професор, доктор юридичних наук (Конституційний Суд України)
- Конституційне право

Джеймс Мейс

професор, доктор історії (Мічіганський ун-т)
- Етнополітика

Микола Несук

кандидат історичних наук, старший науковий співробітник (Ін-т світової економіки та міжнародних відносин)
- Україна на міжнародній арені

Володимир Полохало

доцент, кандидат історичних наук (гол. редактор журналу "Політична думка")

Сергій Рябов

доцент, кандидат філософських наук (Ін-т стратегічних досліджень)
- Політологія-1
- Політологія-2
- Навчально-науковий семінар "Демократія і політика"

Валерій Скиба

доцент, кандидат історичних наук (декан ф-ту Педагогічного ун-ту ім. М. Драгоманова)
- Історія політичних вчень

Юрій Скороход

доцент, кандидат історичних наук (Київський ун-т ім. Т. Шевченка)
- Основи теорії міжнародних відносин

Олег Ткач

доцент, кандидат історичних наук (Київський ун-т ім. Т. Шевченка)
- Політологія-1
- Політологія-2

Микола Томенко

доцент, кандидат історичних наук (віце-президент Фонду "Українська перспектива")
- Історія української політичної думки

Дмитро Щербинський

ст. викладач
- Міжнародне публічне право
- Міжнародний захист прав людини

Валентин Якушик

професор, доктор політичних наук
- Політологія-1

- Навчально-науковий семінар “Особливості політичного процесу в Україні”

**КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ
МОВИ**

Завідувач -

Володимир Житник

доцент, кандидат філологічних наук

- Практичний курс української мови і мова ділових паперів
- Сучасна українська літературна мова (науковий курс)
- Українська мова як іноземна
- Вступ до слов'янської філології
- Теорія і практика перекладу
- Чеська мова

Віктор Коптілов

професор, доктор філологічних наук
- Теорія і практика перекладу

Олександр Пономарів

професор, доктор філологічних наук

- Практичний курс української мови і мова ділових паперів
- Сучасна українська літературна мова (науковий курс)

Володимир Різун

професор, доктор філологічних наук

- Практичний курс української мови і мова ділових паперів
- Сучасна українська літературна мова (науковий курс)

Наталя Семчинська

доцент, кандидат філологічних наук

- Загальне мовознавство
- Основи зіставного мовознавства

Ніна Тоцька

професор, доктор філологічних наук

- Практичний курс української мови і мова ділових паперів
- Сучасна українська літературна мова (науковий курс)
- Історія українського мовознавства
- Методика викладання української мови як рідної та іноземної

Іван Кучеренко

професор, доктор філологічних наук

- Сучасна українська літературна мова (науковий курс)

Віталій Радчук

доцент, кандидат філологічних наук
- Професійний переклад

Галина Рогачова

доцент, кандидат філологічних наук

- Практичний курс української мови і мова ділових паперів
- Сучасна українська літературна мова (науковий курс)
- Проблеми походження української мови

Людмила Ціпцюра

доцент, кандидат філологічних наук

- Практичний курс української мови і мова ділових паперів
- Вступ до мовознавства
- Методика викладання української мови як рідної та іноземної
- Українська мова як іноземна

Оксана Калиновська

ст. викладач

- Практичний курс української мови і мова ділових паперів
- Сучасна українська літературна мова (науковий курс)
- Історія української літературної мови
- Українська мова як іноземна

Валентина Мурашко

ст. викладач

- Практичний курс української мови і мова ділових паперів
- Сучасна українська літературна мова (науковий курс)

Наталя Тоцька

ст. викладач

- Практичний курс української мови і мова ділових паперів
- Сучасна українська літературна мова (науковий курс)
- Українська лексикографія
- Українська мова як іноземна

Класифікація програм

Студентам факультету пропонуються різноманітні навчальні і освітньо-професійні програми:

1. Освітньо-професійні бакалаврські програми за напрямками освіти:

- ФІЛОСОФІЯ
- ФІЛОЛОГІЯ

- КУЛЬТУРА
- ІСТОРІЯ
- ПОЛІТОЛОГІЯ

2. Програми додаткової спеціалізації (minor):

- ФІЛОСОФІЯ
- ФІЛОЛОГІЯ. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО
- ФІЛОЛОГІЯ. УКРАЇНСЬКА МОВА
- КУЛЬТУРА
- ІСТОРІЯ
- ПОЛІТОЛОГІЯ

3. Сертифікатні програми:

- РЕЛІГІЄЗНАВСТВО
- УКРАЇНОЗНАВСТВО
- ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО
- КУЛЬТУРНА АНТРОПОЛОГІЯ
- ІНОЗЕМНІ МОВИ

4. Магістерські програми:

- ІСТОРІЯ ФІЛОСОФІЇ
- ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ ТА КОМПАРАТИВІСТИКА
- ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ
- ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ
- ПОЛІТОЛОГІЯ

Виконання освітньо-професійної програми веде до здобуття ступеню бакалавра. Ті студенти, які виконують програму додаткової спеціалізації (minor), отримують відповідний запис в додатку до диплому. Студенти, які виконують сертифікатну програму, отримують відповідне свідоцтво/certificate. Виконання магістерської програми веде до здобуття ступеня магістра.

Програми додаткової спеціалізації та сертифікатні програми пропонуються студентам всіх факультетів НаУКМА.

Загальна структура і вимоги бакалаврських програм

Програма підготовки бакалавра за певним напрямом освіти має на меті забезпечити студентів фундаментальними і спеціальними знаннями, вміннями, а також підготувати їх до професійної діяльності й дальшого поглиблення спеціалізації за дворічною магістерською програмою.

Бакалаврська освітньо-професійна програма складається з блоку нормативних навчальних дисциплін, а також з блоку вибіркових дисциплін. До першого блоку входять: а) цикл гуманітарних та соціально-економічних дисциплін (курси державного блоку) і б) цикл фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін. Другий блок складається з: а) професійно орієнтованих дисциплін і б) дисциплін вільного вибору.

Для виконання бакалаврської програми студент протягом 4-х років навчання має загалом набрати не менше 120 кредитів (залікових балів). З них 35,5 залікових балів - за цикл нормативних гуманітарних та соціально-економічних дисциплін, які визначаються Міністерством освіти України і є обов'язковими для вивчення. Крім того, всі бакалаврські програми, за виключенням програми з політології, містять у собі вимогу (1) обов'язкового вивчення курсу Українська мова-2 (2 зал.б.), а також вимогу (2) набрати не менше 8 залікових балів за професійно орієнтовані дисципліни інших напрямів освіти, що пропонуються факультетом. За дисципліни вільного вибору студент має набрати 14 залікових балів.

**Нормативні гуманітарні та соціально-економічні дисципліни
(для всіх напрямів освіти):**

<i>Назва дисципліни</i>	<i>Годин на тиждень</i>	<i>Коли читається</i>	<i>Залікових балів</i>
Українська мова-1	4 - 2	осінь - весна і	1,5
Філософія-1	3	весна	2
Політологія-1	3	осінь	2
Загальна історія України	4	осінь - весна і	2
Англійська мова-1	6	осінь - весна і	13
Фізичне виховання	4	осінь - весна і	2
Українська та зарубіжна культура	3	осінь	2
Економіка-1	3	осінь	2
Релігієзнавство	3	літо	1
Соціологія-1	2	осінь	1
Основи права	3	літо !	1 \
Основи екології	3	літо	1
Безпека життєдіяльності	3	літо	1
Основи конституційного права	3	літо	1
Основи психології та педагогіки	3	літо	1

**Фундаментальні та професійно орієнтовані дисципліни
за напрямами підготовки:**

Ф І Л О С О Ф І Я

<i>Назва дисципліни</i>	<i>Годин на тиждень</i>	<i>Коли читається</i>	<i>Залікових балів</i>
Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін			
Українська мова-2	4 - 2	осінь - весна	2
Дисципліни інших напрямів підготовки (історія, культурологія, філологія)			8
Історія філософії:			
- антична філософія	4	осінь	2,5
- філософія середніх віків та доби Відродження	4	весна	2,5
- історія української філософії	4	весна	2,5
- філософія Нового часу	4	осінь	2,5
- німецька класична філософія	4	весна	2,5
- панорама сучасної зарубіжної філософії	4	осінь	2,5
Філософія-2			
- метафізика	3	осінь	2
- епістемологія	3	весна	2
- філософська антропологія	3	осінь	2
- філософія історії	3	весна	2
- етика	3	осінь	2
- естетика	3	весна	2
Основи класичної логіки	2	осінь	1,5
Історія християнства	3	весна	2
Методика викладання філософії	2	весна	1

Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін (не менше 18 і залікових балів)

Філософія-3:

Історія всесвітньої філософії:

- філософія Сходу	2	осінь	1,5
- патристика	4	літо	1,5
- образ святості в культурі Київської	3	літо	1
Р.УР і			
- філософія Декарта (метафізичні роздуми)	2	весна	1,5
- спецсеминар: релігійний текст як предмет філософської інтерпретації	2	весна	1,5
- філософія екзистенціалізму	4	літо	1,5
- критична філософія Канта	2	осінь	1,5
- філософія Ніцше	2	осінь	1,5
- російська релігійна філософія кінця XIX - початку XX ст.	2	осінь	1,5
- Гегель "Наука логіки"	2	весна	1,5
- філософія Платона	2	весна	1,5
- герменевтична феноменологія: М. Хайдеггер, Х.Г. Гадамер, П. Рієор	2	весна	1,5
Актуальні проблеми сучасної філософії:			
- критичне мислення	3	літо	1
- психологія конфлікту та культура поведінки в конфліктній ситуації	2	осінь	1,5
- аналітика міфу	3	літо	1
- філософія імені	2	осінь	1,5
- вступ до сучасної логіки	2	осінь	1,5
- філософія комунікації	2	весна	1,5 і
- моральна свідомість	2	весна	1,5
- філософія науки і культури	3	літо	1
- парадигми сучасної політичної філософії	4	літо	1,5
Релігієзнавство-2	4	осінь	2,5
Лабораторія сучасної української філософії	4	літо	1,5
Кафедра сучасної зарубіжної філософії	4	літо	1,5
Історичні типи філософського мислення	2	весна	1,5

ФІЛОЛОГІЯ. УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА

Назва дисципліни	Годин на тиждень	Коли читається	Залікових балів
<i>Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін</i>			
<i>Мовознавчий блок:</i>			
Вступ до мовознавства	2	весна	1

Українська мова-2 (Сучасна українська літературна мова)	4-2	осінь - весна	2
Українська мова-3 (науковий курс)	6-6	осінь - весна	6,5
Загальне мовознавство	4	весна	2

Літературознавчий блок:

Вступ до літературознавства	2	осінь	1
Українська література 1,2,3:			
-1 - давня література	4-4	осінь - весна:	4
- 2 - література XIX ст.	4-4	осінь - весна	4
- 3 - література XX ст.	2 - 4 - 4	літо - осінь - весна	5
Світова література 1,2,3:			
-1 - від античності до XVIII ст.	2 - 2	осінь - весна	2
- 2 - література XIX ст.	2 - 2	осінь - весна	2
- 3 - література XX ст.	4 - 2	осінь - весна	3
Теорія літератури	4	осінь	2
Фольклористика	2	весна	1
Дисципліни інших напрямів (історія, філософія, культура)			8

Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін (не менше 16 залікових балів)

Мовознавчий блок:

(не менше 6 залікових балів)

Українська мова:

- історія української літературної мови	2 - 2	: осінь - весна	2
- старокнижна українська мова XIV-XVIII ст.	2	весна	1
- українська лексикографія	4	літо	1
- проблеми походження української мови	4	літо	1
- українська діалектологія, ономастика	2	осінь	1
- історія українського мовознавства	2	осінь	1
- історична граматики української мови	2	весна	1
- аналіз текстів давньоруської мови	2	весна	1
- методика викладання української мови як рідної та іноземної	4	весна	2
Вступ до слов'янської філології	4	весна	2
Теорія і практика перекладу	4	літо	1
Основи зіставного мовознавства	2 - 2	: осінь - весна	2

Літературознавчий блок:

(не менше 6 залікових балів):

Українська література і європейський контекст:

- література Київської Русі та європейський контекст:	2	осінь	1
- античність та українська література	2	весна	1
- українська латиномовна література XVI-XVII ст.	2	весна	1

- українська барокова поезія	4	літо	1
- українсько-польські літературні взаємини ; епохи романтизму			
- феміністичний дискурс в українській прозі; кінця XIX - початку XX ст.			
- драматургія Лесі Українки та європейська і “нова драма”	2	весна і	1
- літературні дискусії поч. XX ст. в Україні	4	літо	1
- типологія і практика українського неокласицизму	2	весна	1
- Ніцше та український модернізм	4	літо	1
- український футуризм	4	літо	1
- сучасна українська поезія	4	літо	1
XX ст.: український химерний роман	2	осінь	1
Порівняльний курс української та ірландської літератури (від 19 ст. дотепер)	2	осінь	1
Світова література:			
- література Італійського Відродження і бароко	4	літо	1
- іспанська література “Золотого віку”	4	і літо	1
- Шекспір і англійська драма XVI-XVII ст.	2	осінь	1
- французький класицизм XVII ст.	2	весна	1
- “вік Гете” в німецькій літературі	2	весна	1
- національні варіанти реалістичної літератури XIX ст.	4	літо	1
- екзистенціалізм у західних літературах XX ст.	2	осінь	1
- американський роман міжвоєнних десятиліть XX ст.	2	весна	1
Аналіз художнього тексту	4	літо	1
Навчально-науковий семінар	1 - 1 - 1	і осінь - весна - весна	1,5
Історія українського літературознавства др. пол. XIX ст. - пер. ол. XX ст.	4	літо	1
Основи літературної творчості	2 - 2	осінь - весна	2
Слов'янська література (одна на вибір студента):	2 - 2 - 2	осінь - весна - літо	2,5
- російська			
- польська			
- чеська			
Методика викладання літератури	4	літо	1
Школи і напрями сучасного світового літературознавства	2	осінь	1
Історія українсько-європейських літературних взаємин	2 - 2	осінь - весна	2
Основи компаративістики	2 - 2	осінь - весна	2

Мовний блок (не менше 4 залікових балів):

Латинська мова	2 - 2	осінь - весна	2,5
Одна з слов'янських мов (польська, чеська, хорватська, болгарська)	4 - 4	осінь - весна	4

Турецька мова	4-4	осінь - весна;	4
Угорська мова	4-4	і осінь - весна	4

КУЛЬТУРА

Назва дисципліни	Годин на тиждень	Коли читається :	Заліковий балів
<i>Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін</i>			
Українська мова-2	4-2	осінь - весна	2
Дисципліни напрямку історія, філософія, ; філологія			8
Археологія та давня культура	4	осінь	2,5
Загальна історія мистецтва	4-4	весна - літо	3,5
Вступ до загальної теорії культури	4	осінь	2,5
Історія української культури	4-4	Осінь-весна	4
Історія культури Європи	4	весна	2,5
Етнологія	4	осінь	2,5
Спецсемінари (1 з 2 за вибором студента)			
- соціокультурний розвиток людства	4-4	Осінь-весна	9
- Давні Європа та Близький Схід	4 - 4	осінь - весна	9
<i>Цикл вибіркового професійно орієнтованого дисциплін (один блок в цілому + 3 інших блоків)</i>			23
Європейська культурна традиція			
- антична культура	4	весна	3
- культура Візантії	4	літо	1,5
- культура Київської Русі	4	осінь	3
- культура Європи Середніх віків	4	весна	3
- культура Відродження	4	літо	1,5
- культура Європи Нового Часу	4	літо	1,5
- сучасна культура Заходу	4	осінь	3
Культура Сходу та інших регіонів світу			
- стародавні цивілізації Сходу	4	весна	3
- іудейська культура	4	літо	1,5
- індійська культура	4	осінь	3
- китайська класична культура	4	весна	3
- культура доколумбової Америки	4	літо	1,5
- культура Японії	4	літо	1,5
- ісламська культура	4	осінь	3
- традиційні культури Африки, Австралії та Океанії	4	весна	1,5
Теорія культури			
- антропологія	4	літо	1,5
- культурна антропологія	4	літо	1,5
- сучасні теорії культури	4	осінь	3
- загальна теорія культури	4	весна	3
- актуальні проблеми зарубіжної культурології	4	осінь	3
- особистість у культурі Заходу в постметафізичний період	4	весна	3
Мистецтвознавство та музейна справа			
- театр як соціокультурний феномен	4	літо	1,5
- кіномистецтво	4	осінь	3
- музеєзнавство	4	весна	3
- історія музичного мистецтва	4	осінь	3

- історія та теорія архітектури	4	весна	1,5
Археологія та давня культура			
- методика польових археологічних досліджень	4	літо	1,5 і
- актуальні проблеми археологи та давньої і культури України	4	осінь	3
- трипільська протоцивілізація та її сусіди	4	весна	3
- скіфо-сарматська доба в історії України	4	літо	1,5 і
- історія та культура античних міст-держав на території України	4	літо	1,5 і
- походження українців, росіян та білорусів (в світлі нових досліджень)	4	осінь	1,5 і
- археологія та культура середньовічних кочовиків	4	осінь	1,5 і

І С Т О Р І Я

Назва дисципліни	Годин на тиждень І	Коли читається І	Заліков: их балів
Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін			
Археологія та давня культура	4	осінь	2,5
Дисципліни напрямів “філософія”, “Культура”, “Філологія”			8
Українська мова - 2 (Сучасна українська літературна мова)	4 - 2 1	осінь - весна	2
Історична географія та демографія	4	осінь	2,5
Історія європейської цивілізації:			
ІЄЦ - 1 (історія Античності)	4	осінь	2,5
ІЄЦ - II (історія Середньовіччя)	4	весна	2,5
ІЄЦ - III (історія Нової доби)	4	осінь	2,5
ІЄЦ - IV (історія Сучасності)	4	весна	2,5
Історія міжнародних відносин	4	весна	2,5
Історична етнологія України	4	осінь	2,5
Історія Східно-Центральної Європи 1 -2	4 - 4	осінь - весна	5
Спеціальні історичні дисципліни - 1	4	осінь	2,5
Спеціальні історичні дисципліни - 2	4	весна	2,5
Історія країн Азії, Африки, Латинської Америки	4	осінь	2,5
Історія православної церкви в Україні	2	осінь	1
Цикл вибіркового професійно орієнтованих дисциплін (не менше 16 залікових балів)			16

1. історія України

Актуальні проблеми історії України	2	осінь	1,5
Українське середньовіччя: Київська Русь, Галицько-Волинська держава	4	осінь	2,5
Історія українського козацтва	4	осінь	2,5
Історія державності України	4	весна	2,5

Історія дисидентства в УРСР	4	весна	2,5
Перше національне Відродження	4	літо	1,5
Визвольні Змагання (XX ст.)	4	літо	1,5
Історія національних меншин в Україні	4	осінь	2,5
Українські землі в міжнародних відносинах	4	осінь	2,5
Історія Києва	2	осінь	1
Пам'ятки української історії	4	осінь	2,5
Навчально-науковий семінар	1-1-1	осінь - весна - осінь	1,5
Західноукраїнські землі між світовими війнами	2	весна	1,5
Суспільно-політичні рухи в Україні XIX ст.	4	весна	2,5
Історія Гетьманщини	2	весна	1,5
Джерелознавство історії України	4	весна	2,5
Економічна історія України	4	весна	2,5
Історія Криму	4	літо	1,5
Галицький П'ємонт і Велика Україна	4	літо	1,5
Україна в європейській цивілізації	2	літо	1
Суспільство та державність України ХМ-ХУІІІ ст.	4	літо	1
Демократизація та незалежнення України	4	літо	1
Україна в Європі	4	літо	1
Історичне краєзнавство	4	осінь	2,5
Історіографія України середніх віків та Нового часу	4	осінь	2,5
Спецсемінар "Актуальні проблеми історії України ІХ-ХVІІІ ст."	2	осінь	1,5
Історична стратиграфія українського суспільства	2	осінь	1,5
Історія права в Україні	2	осінь	1,5
Методика викладання історичних дисциплін	4	весна	1,5
Спецсемінар "Актуальні проблеми історії України ХІХ-ХХ ст."	2	весна	1,5
Історіографія України Новітн. часу	4	весна	2,5

II. Всесвітня історія

Всесвітня історія ХVІ-ХІХ ст.	4	осінь	2,5
Всесвітня історія ХХ ст.	4	весна	2,5
Історична географія світу	4	весна	2,5
Суспільство європейського Ренесансу	2	весна	1,5
Історія Балкан та Близького Сходу	4	весна	2,5
Європейське Просвітництво	4	літо	1,5
Історія Кавказу	4	літо	1,5

Суспільство епохи бароко	4	літо	1
Історія Далекого Сходу і Південної Азії	4	осінь	2,5
Історія Латинської Америки	2	осінь	1,5
Позаєвропейська історія	4	осінь	2,5
Історія політичних партій і рухів європейських країн	4	осінь	2,5
Слов'янське Відродження (XVIII-XIX ст.)	2	весна	1,5
Історія одного з регіонів Європи	4	весна	2,5
Антична історія Європи	2	весна	1,5
Соціально-економічна історія Європи	4	весна	2,5
Друга світова війна	2	літо	1
Історія жіноцтва	2	літо	1
Історична стратиграфія європейського суспільства	4	літо	1
Сучасна етнологія світу	4	осінь	2,5
Історія Османського світу	4	осінь	2,5
Джерелознавство історії європейської цивілізації	4	осінь	2,5
Історія військової справи	4	весна	2,5
Всесвітня історія (підсумковий курс)	4	весна	2,5
Історіографія історії європейських країн	4	весна	2,5
Історія США та Канади	2	весна	1,5

III. Джерелознавство та історіографія

Геральдика: символіка, емблематика, вексилологія	2	весна	1,5
Мова українських джерел XVI-XVIII ст.	4	весна	2,5
Історична картографія	4	літо	1,5
Історична метрологія	2	літо	1
Нумізматика, боністика та сфрагістика	2	осінь	1,5
Генеалогія та просопографія	2	осінь	1,5
Слов'янська палеографія	2	осінь	1,5
Історична ономастика	2	осінь і	1,5
Архівознавство	2	весна	1,5
Латинська палеографія	2	весна і	1,5
Історична хронологія	2	літо	1
Стародруки на Україні	2	літо	1,5
Текстологія і дипломатика	2	осінь	1,5

ПОЛІТОЛОГІЯ

Назва дисципліни	Годин на тиждень	Коли читається	Залікових балів
Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін			
Філософія-2	3	весна	2
Політологія-2	3	весна	1,5
Міжнародний захист прав людини	4	літо	1,5

Конституційне право	4	осінь	3
Історія політичних вчень-1	4	осінь	2,5
Історія політичних вчень-2	4	весна	2,5
Соціологія-1 і	2	осінь	1
Соціологія-2	4	весна і	2
Політична і правова система України	4	весна	3
Історія української політичної думки	4	весна	3
Основи теорії міжнародних відносин	4	осінь	3
Теорія держави та права	4-6	весна - літо :	3,5
Порівняльна політологія	4	весна	3
Етнополітика	4	осінь	3
Дисципліни інших напрямів підготовки (історія, філософія, культура)			8

Цикл вибіркового професійно орієнтованих дисциплін

Політологічні аспекти релігієзнавства	2	осінь	1,5
Історія соціології-1	3-3	Осінь-весна;	3
Методологія і методи соціологічних досліджень	2-2	Осінь-весна	2
Системи обробки соціально-економічної інформації	2	весна	1,5
Філософія права	4	літо	1
Міжнародне публічне право	4-4	Осінь-весна	5
Історія соціології-2	2 - 2	Осінь-весна	2
ННС "Особливості політичного процесу в Україні"	1 - 1 - 1	Осінь-весна - осінь	1,5i
Соціальна філософія	3 - 3	і Осінь-весна	3
Сучасні соціологічні теорії	2 - 2	і осінь - весна	2
Спецсеминар	1 - 1	і осінь - весна	2
Сучасна західна політична теорія	2	весна	1,5
Державне будівництво та самоврядування	2	весна	2
Економіка України	4	весна	2
Адміністративне право та процес	4 - 3	весна - літо	2,5
Сучасна політична філософія	4	літо	1,5
Політико-правові моделі церковно-державних відносин	2	літо	1
Соціальна психологія	3 - 3	і осінь - весна	3
Державне та муніципальне управління	2 - 3	і осінь - весна	3
Основи макросоціології	3	весна	1,5
Соціологія громадської думки	2	весна	1,5i
Історія економічних вчень	4	весна	2
Соціальна структура суспільства	4	весна	2

Етапи виконання бакалаврської програми

Виконання бакалаврської програми починається вже на етапі **дофахової підготовки**, який дає можливість студенту ознайомитися з фундаментальними курсами з різних бакалаврських програм певного професійного спрямування, що водночас мають і загальноосвітнє значення для студентів усіх спеціалізацій. Кількість таких курсів з кожного напрямку та їх співвідношення залежать від вибору самого студента, але в сумі він мусять набрати за них не менше 20 зал.б. Виконуючи цю вимогу, студент може набрати 10-12 зал. б. за професійно орієнтовані курси своєї майбутньої спеціалізації та розпочати виконання програми додаткової спеціалізації (minor), або виконати вимогу (2).

Професійно орієнтовані дисципліни для 1-2 років навчання (не менше 20 зал. б. за вибором студента):

ФІЛОСОФІЯ:

Філософія-2 (Історичні типи філософії) - 2 зал.б.
Логіка - 1,5 зал.б.
Етика - 2 зал.б.
Антична філософія - 2,5 зал.б.
Українська філософія - 2,5 зал.б.
Історія християнства - 2 зал.б.

ПОЛІТОЛОГІЯ:

Політологія-2 - 2 зал.б.
Історія політичних вчень-1 - 2,5 зал.б.
Історія політичних вчень-2 - 2,5 зал.б.
Історія політичної думки України - 3 зал.б.
Міжнародний захист прав людини - 1,5 зал.б.
Конституційне право - 3 зал.б.

ІСТОРІЯ:

Історія Європейської цивілізації-1 - 2,5 зал.б.
Історія Європейської цивілізації-2 - 2,5 зал.б.
Історія Європейської цивілізації-3 - 2,5 зал.б.
Історія Європейської цивілізації-4 - 2,5 зал.б.

КУЛЬТУРА:

Історія культури Європи - 3 зал.б.
Історія української культури - 4 зал.б.
Загальна історія мистецтв - 3,5 зал.б.
Археологія та давня культура - 2,5 зал.б.

ФІЛОЛОГІЯ:

Українська мова-2 - 2 зал.б.
Українська література - 4 зал.б.
Світова література - 2 зал.б.
Фольклористика - 1 зал.б.
Вступ до мовознавства - 1 зал.б.
Вступ до літературознавства - 1 зал.б.
Античність і українська література - 1 зал.б.
Аналіз художнього тексту - 1 зал.б.

Протягом перших двох років навчання студенти мають також виконати вимогу щодо вивчення курсів державного блоку. Ці курси обов'язкові для вивчення, але студент з дозволу деканату може перенести терми їх вивчення. Він може також отримати дозвіл на перезарахування цих дисциплін, якщо у необхідному обсязі вивчав їх в іншому вузі, і обрати на замість інші дисципліни. В цілому на першому етапі студент має набрати не менше 60 зал.б., він також має написати курсову роботу і пройти навчально-ознайомчу практику.

Протягом перших двох років студентам також пропонуються дисципліни **вільного вибору**:

1. *Києво-Могилянська Академія* - 0, і зал. б.
2. *Релігієзнавство*-2 - 2,5 зал. б.
3. *Соціологія*-2 - 3 зал. б.
4. *Інформатика*-1 - 2,5 зал. б.
5. *Критичне мислення* - 1 зал. б.
6. *Основи літературної творчості* - 2 зал. б.
7. *Історія науки і техніки* - 1 зал. б.
8. *Філософія науки і культури* - 1 зал. б.
9. *Європейське просвітництво* - 1 зал. б.
10. *Психологія конфлікту* - 1 зал. б.

Етап фахової підготовки починається з визначення напрямку базової освіти (спеціалізації). Визначена спеціалізація здійснюється на конкурсній основі в межах ліцензованих обсягів прийому. Головним критерієм конкурсного відбору є кількість професійно орієнтованих дисциплін (зал

балів) відповідного напрямку, прослуханих студентом протягом перших двох років навчання, і середня успішність за ці курси. Студенти, які за результатами конкурсу не змогли реалізувати свій вибір щодо напрямку спеціалізації, можуть задовольнити свої освітні потреби, вивчаючи курси цього напрямку за програмою додаткової спеціалізації. Фахова підготовка здійснюється протягом третього - четвертого років навчання. За цей час студент має вивчити професійно орієнтовані та ін. дисципліни загальним обсягом не менше 60 зал. балів. Загальна кількість і характер курсів та інших видів навчальної діяльності визначаються відповідним навчальним планом, на підставі якого студент складає власний план опанування дисциплін. Курси, що були вивчені протягом перших двох років навчання зараховуються у відповідності з вимогами і структурою навчального плану обраного напрямку освіти.

Програми додаткової спеціалізації (minor)

ФІЛОСОФІЯ

а) Нормативні дисципліни:

1. Філософія-2 (не менше 6 зал.б.):
 - Метафізика - 2 зал.б.
 - Епістемологія - 2 зал.б.
 - Філософська антропологія - 2 зал.б.
 - Філософія історії - 2 зал.б.
 - Етика - 2 зал.б.
 - Естетика - 2 зал.б.
2. Історія філософії (не менше 10 зал.б.):
 - Антична філософія - 2,5 зал.б.
 - Філософія середніх віків та Відродження - 2,5 зал.б.
 - Філософія Нового часу - 2,5 зал.б.
 - Німецька класична філософія - 2,5 зал.б.
 - Панорама сучасної зарубіжної філософії - 2,5 зал.б.
 - Історія української філософії - 2,5 зал.б.

б) Вибіркові професійно-орієнтовані дисципліни - 2,5 зал.б.

Разом: 18,5 зал.б.

Після закінчення навчання студент має скласти іспит або захистити курсову роботу (0,5 зал.б.).

ПОЛІТОЛОГІЯ

а) Нормативні дисципліни:

1. Порівняльна політологія - 3 зал.б.
2. Політична і правова система України - 3 зал.б.
3. Історія політичних вчень - 5 зал.б.
4. Науковий реферат - 1 зал. б.

б) Вибіркові дисципліни (для студентів з основною спеціалізацією "право"):

1. Історія української політичної думки - 3 зал.б.
2. Етнополітика - 3 зал.б.
3. Основи теорії міжнародних відносин - 3 зал.б.
4. ННС "Демократія і політика" - 2 зал.б.
5. Сучасна політична філософія - 1,5 зал.б.

в) Вибіркові дисципліни (для студентів решти спеціалізацій):

1. Теорія держави та права - 3 зал.б.
2. Конституційне право - 3 зал.б.
3. Міжнародне публічне право - 5 зал.б.
4. Основи теорії міжнародних відносин - 3 зал.б.
5. ННС "Демократія і політика" - 2 зал.б.
6. Адміністративне право та процес - 5 зал.б.

Разом: не менше 18 зал.б.

КУЛЬТУРА

а) Нормативні дисципліни:

1. Вступ до загальної теорії культури - 2,5 зал.б.
2. Антична культура - 3 зал.б.
3. Культура Візантії - 1,5 зал.б.
4. Культура Київської Русі - 3 зал.б.
5. Культура Європи середніх віків - 3 зал.б.
6. Культура Європи Нового часу - 1,5 зал.б.
7. Сучасна культура Заходу - 3 зал.б.
8. Курсова робота - 1 зал.б.

Разом: 18,5 зал.б.

ІСТОРІЯ

а) Нормативні дисципліни:

1. ІЄЦ (Історія античності) - 2,5 зал.б.
2. ІЄЦ-2 (Історія Середньовіччя) - 2,5 зал.б.
3. ІЄЦ-3 (Історія Нової доби) - 2,5 зал.б.

4. ІЄЦ-4 (Історія сучасності) - 2,5 зал.б.
5. Історія козацтва - 2,5 зал.б.
6. Історична географія та демографія України - 2,5 зал.б.
7. Науковий реферат - 0,5 зал.б.
- б) Вибіркові професійно орієнтовані дисципліни - 3 зал.б.

Разом: 18,5 зал.б.

ФІЛОЛОГІЯ. ЛІТЕРАТУРО-ЗНАВСТВО

а) Нормативні дисципліни:

1. Вступ до літературознавства - 1 зал.б.
2. Фольклористика - 1 зал.б.
3. Основи компаративістики - 2 зал.б.
4. Українська література (не менше 8 зал.б.):
- давня література - 4 зал.б.
- література 19 ст. - 4 зал.б.
- література 20 ст. - 5 зал.б.
5. Світова література (не менше 4 зал.б.):
- від античності до 18 ст. - 2 зал.б.
- література 19 ст. - 2 зал.б.
- література 20 ст. - 3 зал.б.
6. Школи і напрями сучасного світового літературознавства - 1 зал.б.
7. Курсова робота - 0,5 зал.б.

Разом: 19 зал.б.

ФІЛОЛОГІЯ. УКРАЇНЬСЬКА МОВА.

Попередні умови: Українська мова-2 (Сучасна українська літературна мова) - 2 зал.б.

а) Нормативні дисципліни:

1. Українська мова-3 (науковий курс) - 7,5 зал.б.
2. Вступ до мовознавства - 1 зал.б.
3. Загальне мовознавство - 2 зал.б.
4. Методика викладання української мови як рідної та іноземної - 2 зал.б.
5. Історія української літературної мови - 2 зал.б.
6. Вступ до слов'янської філології - 2 зал.б.
7. Старослов'янська мова - 2 зал.б.
8. Курсова робота - 0,5 зал.б.
9. Педагогічна практика - 1,25 зал.б.

Разом: 19 зал.б.

Сертифікатні програми

Для задоволення освітніх потреб студентів, для розширення їхніх професійних можливостей і більш гнуч-

кого реагування на суспільні потреби на додаток до освітньо професійних бакалаврських програм кафедрами факультету пропонуються сертифікатні програми. Ці програми можуть мати міждисциплінарний характер і складаються з тих професійно-орієнтованих дисциплін, що входять до складу різних бакалаврських програм. Виконати сертифікатну програму студент може, вивчаючи за вибором ці дисципліни на першому - другому роках навчання або виконуючи вимогу (2) щодо вивчення дисциплін інших напрямів, решту курсів студент може безкоштовно вивчити за рахунок дисциплін вільного вибору. Курси за програмою «Іноземні мови» вивчаються за додаткову плату.

УКРАЇНОЗНАВСТВО

а) Нормативні дисципліни:

1. Загальна історія України - 4 зал.б.
2. Історія української культури - 4 зал.б.
3. Українська література (XIX-XX ст.) - 4 зал.б.
4. Історія української філософії - 2,5 зал.б.
5. Курсова робота - 0,5 зал.б.
- б) Вибіркові дисципліни (не менше 4 зал.б.):
1. Історична етнологія України - 2,5 зал.б.
2. Історичне краєзнавство України - 2,5 зал.б.
3. Історія українського козацтва - 2,5 зал.б.
4. Історія українського мистецтва - 1,5 зал.б.
5. Сучасна українська культура - 1,5 зал.б.
6. Історія української літературної мови - 1 зал.б.
7. Києво-Могилянська Академія як феномен культури - 0,5 зал.б.

Разом: 19 зал.б.

Форма підсумкового контролю - захист курсової роботи з історії, філософії, культури або літератури України. Нею може бути курсова робота, виконана студентом в межах обраної спеціалізації.

РЕЛІГІЄЗНАВСТВО

а) Нормативні дисципліни:

1. Релігієзнавство-2 - 2,5 зал.б.

- релігійна духовність українців - 1,5 зал.б.
- 2. Релігія у світі:
 - іслам - 1,5 зал.б.
 - іудаїзм - 1,5 зал.б.
 - протестантизм - 1,5 зал.б.
- 3. Релігія в контексті духовності і життя:
 - географія релігій - 1,5 зал.б.
 - біблійнознавчий семінар - 2,5 зал.б.
 - релігія і мистецтво - 1,5 зал.б.
 - панорама релігійного життя - 1,5 зал.б.
 - політологічні аспекти релігієзнавства - 1,5 зал.б.
- 4. Історія і зміст релігійної та релігієзнавчої думки:
 - свобода буття релігій у суспільстві - 1,5 зал.б.
 - спецсеминар: Релігійний текст як предмет філософської інтерпретації - 1,5 зал.б.
 - патристика - 1,5 зал.б.
 - соціологія релігії - 1,5 зал.б.
 - російська релігійна філософія XIX-XX ст. - 1,5 зал.б.

Разом: 18,5 зал.б.

Після закінчення навчання студент має скласти іспит або написати курсову роботу (0,5 зал.б.).

КУЛЬТУРНА АНТРОПОЛОГІЯ

а) Нормативні дисципліни:

1. Археологія та давня культура - 2,5 зал.б.
2. Антропологія - 1,5 зал.б.
3. Методика польових археологічних досліджень - 1,5 зал.б.
4. Актуальні проблеми археології та давньої культури - 3 зал.б.
5. Трипільська протоцивілізація та її сусіди - 3 зал.б.
6. Скіфо-сарматська доба в історії України - 1,5 зал.б.
7. Історія та культура античних міст-держав на території України - 1,5 зал.б.
8. Походження українців, росіян та

- білорусів (в світлі нових досліджень) - 1,5 зал.б.
- 9. Археологія та культура середньовічних кочовиків - 1,5 зал.б.
- 10. Археологічна (навчальна) практика
- 11. Курсова робота - 1 зал.б.

Разом: 18,5 зал.б.

ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО

а) Нормативні дисципліни:

1. Практичний курс англійської мови - 13 зал.б.
2. Вступ до мовознавства - 1 зал.б.
3. Українська мова-2 (Сучасна українська літературна мова) - 2 зал.б.
4. Теорія і практика перекладу - 1 зал.б.
5. Основи зіставного мовознавства - 2 зал.б.
6. Лексика англійської мови - 2 зал.б.
7. Перекладацький практикум з англійської мови/професійний переклад - 2 зал.б.

Разом: 23 зал.б.

Форма атестації: комбінований (письмовий/усний) іспит.

ІНОЗЕМНІ МОВИ

1. Іноземна мова-1:
 - Французька мова
 - Німецька мова
 - Іспанська мова
 - Італійська мова
 - Японська мова
 (Осінь-Весна-Літо, 6 зал.б., вартість курсу - 240 гр.)
2. Іноземна мова-2:
 - Французька мова
 - Німецька мова
 - Іспанська мова
 - Італійська мова
 - Японська мова
 (Осінь-Весна, 2,5 зал.б., вартість курсу - 100 гр.)

**Дисципліни вільного вибору студента,
що пропонуються кафедрами факультету**

<i>Назва дисципліни</i>	<i>Годин на тиждень</i>	<i>Коли читається</i>	<i>Залікові балів</i>
Організація навчальної роботи студента	1	осінь	
Києво-Могилянська Академія	2	літо	0,5
Англійська мова-2	4 - 4	і осінь - весна	4
Античні містерії та ранньогрецька думка	4	літо	1,5
Символіка християнської культури	4	весна	1,5
Категорії української культури	4	весна	1,5
Історія українського мистецтва (19-20 ст.)	4	весна	1,5
Традиційна культура українців	4	літо	1,5
Семіотика екранного мистецтва	4	весна	1,5
Сучасна українська культура	4	весна	1,5
Культура США і Канади XVI-XX ст.	4	весна	1,5
форми			
Методика викладання культурологічних дисциплін	4	весна	1,5
Канон тіла в культурі	4	весна	1,5
Історія сексуальності	4	літо	1,5
Історія містичних вчень Сходу та Заходу	4	весна	1,5
Культурологічні аспекти астрології і	4	весна	1,5
Стародавня музична естетика	4	літо	1,5
Історія світового театру	4	літо	1,5
Історія костюму та моди	4	літо	1,5
Історія науки і техніки	4	літо	1
Джерелознавство	4	літо	1

До дисциплін вільного вибору можуть входити й інші вибіркові дисципліни, в тому числі запропоновані кафедрами інших факультетів.

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА КУЛЬТУРОЛОГІЯ” ("Теорія та історія культури")

З вересня 1996 р. НаУКМА здійснює програму підготовки магістрів за спеціальністю "Теорія культури" та допоміжною спеціальністю "Українська культурологія". Програма є першою в Україні програмою підготовки висококваліфікованих фахівців в галузі теорії та історії світової та вітчизняної культури, культурологічних дисциплін. Головна увага акцентується на докладному вивченні механізмів культури, теорії та методології досліджень в галузі культури, структуралізму, основних напрямках сучасної антропології, українській культурології в європейському та світовому контексті. Метою програми є формування у студентів поглибленого розуміння фундаментальних понять, теорій та концепцій, засобів інтерпретації та методів вивчення культурних явищ, з особливою увагою до співвідношення локальних культур і світових тенденцій культурного розвитку. Викладання здійснюється провідними вченими України.

Перший рік навчання:

Кл 501. Структуралізм
Кл 510. Теорія комунікації
Кл 506. Історична антропологія
Кл 518. Ключові проблеми етногенезу українців
Кл 502. Постструктуралізм
Кл 503. Постмодернізм
Кл 513. Когнітивна антропологія
Кл 519. Порівняльна етнологія
Кл 509. Психологія і культура
Кл 520. Візантія та православна культурна традиція
Кл 516. Масова культура
Кл 517. Семінар з окремих проблем культурології:
Фемінізм та гендерні дослідження
Семіотика візуального мистецтва
Невербальна комунікація
Франкфуртська школа
Філософські парадигми вивчення культури

Другий рік навчання:

Кл 508. Категорії та архетипи культури
Кл 523. Постколоніалізм і перехідне суспільство

Кл 512. Сучасне мистецтво: концепції та практика
Кл 521. Іконографія та іконологія
Кл 507. Культура та влада
Кл 522. Культурна антропологія
Кл 514. Семіотика імажинативних систем
Кл 505 Семіотика культури
Кл 515. Культура та цивілізація
Кл 524. Семінар з окремих тем української культурології:
Філософія української культури
Кл 525. Написання магістерської роботи

СПИСОК В И КЛАДА ЧІВ:

Тетяна Голіченко

кандидат філософських наук
- Історична антропологія
- Семіотика імажинативних систем

Борис Головкин

професор, доктор філософських наук
- Культурна антропологія

Леонід Залізничак

доктор історичних наук
- Ключові проблеми етногенезу українців

Олександр Івашина

- Постмодернізм
- Масова культура

Сергій Кримський

професор, заслужений діяч науки і техніки, доктор філософських наук
- Категорії та архетипи культури

Олександр Курочкін

доктор історичних наук
- Порівняльна етнологія

Надія Нікітенко

кандидат історичних наук
- Візантія та православна культурна традиція

Борис Парохонський

доктор філософських наук
- Структуралізм
- Семіотика культури
- Постструктуралізм

Ігор Пістрий

кандидат філософських наук, керівник магістерської програми
- Когнітивна антропологія
- Психологія і культура
- Культура та влада

Ольга Петрова

професор, доктор філософських наук,
кандидат мистецтвознавства
- Сучасне мистецтво: концепції та практика

Олександр Погорілий

професор, доктор філософських наук
- Франкфуртська школа

Борис Попов

доцент, кандидат філософських наук
- Постколоніалізм та перехідне суспільство

Мирослав Попович

професор, член-кореспондент НАН України, доктор філософських наук
- Філософія української культури

Георгій Почепцов

професор, доктор філологічних наук
- Теорія комунікації

Дмитро Степовик

професор, доктор мистецтвознавства
- Іконографія та іконологія

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА “КУЛЬТУРОЛОГІЯ”

(“Історія, теорія літератури та компаративістика”)

Магістерська програма з історії, теорії літератури та компаративістики пропонує дворічний курс за спеціалізацією з теорії літератури, історії європейської, американської та української літератури.

Основним завданням програми є формування нових стандартів філологічної освіти завдяки ознайомленню з сучасними школами і напрямками літературознавства та критики, розгляд історії української літератури в широкому європейському і світовому контексті, переосмислення історії української літератури в цілому і нове прочитання окремих текстів.

Перший рік навчання:

Літ 503. Теорія жанрів і стилів
Літ 518. Українське літературне бароко
Літ 516. Український романтизм
Літ 504. Німецький романтизм
Літ 521. Українська поезія
Літ 501. Школи і напрями сучасного

літературознавства і критики

Літ 502. Вступ до поетики

Літ 522. Українська драматургія

Літ 510. Французька література другої половини XIX ст.

Літ 518. Тарас Шевченко

Літ 519. Іван Франко

Літ 507. Студії з російської літератури XIX ст.

Літ 523. Українська модерна новела

Другий рік навчання:

Літ 506. Модерністський рух (1909-1939 рр.)

Літ 508. Російська література “срібно-го віку”

Літ 512. Польська література 1890-1930 рр.

Літ 517. Типи нарації в літературі XIX ст.

Літ 513. Англійський роман

Літ 520. Український модернізм

Літ 505. Європейський інтелектуальний роман XX ст.

Літ 511. Нова американська література
Літ 509. Латиноамериканський магічний реалізм

Літ 514. Окремі проблеми історії української літератури

Літ 524. Окремі проблеми історії європейської та американської літератури

Літ 525. Написання магістерської роботи

СПИСОК ВИКЛАДАЧІВ:**Віра Агеєва**

доктор філологічних наук
- Українська драматургія
- Українська модерна новела

Тамара Гундорова

доктор філологічних наук
- Школи і напрями сучасного літературознавства і критики
- Іван Франко

Тамара Денисова

доктор філологічних наук
- Нова американська література

Наталя Жлуктенко

кандидат філологічних наук
- Англійський роман

Дмитро Затонський

доктор філологічних наук, професор, академік НАН України
- Європейський інтелектуальний роман XX ст.

Марія Зубрицька

кандидат філологічних наук
- Вступ до поетики

Людмила Кисельова

кандидат філологічних наук
- Російська література "срібного віку"

Микола Кодак

кандидат філологічних наук
- Типи нарації в літературі XIX ст.

Володимир Моренець

доктор філологічних наук
- Польська література 1890-1930 рр.
- Українська поезія

Наталя Нагорна

кандидат філологічних наук
- Студії з російської літератури XIX ст.

Дмитро Наливайко

доктор філологічних наук, професор,
член-кореспондент НАН України
- Теорія жанрів і стилів
- Французька література другої половини XIX ст.

Олена Олексієнко

кандидат філологічних наук
- Латиноамериканський магічний реалізм

Ганна Павленко

кандидат філологічних наук
- Українське літературне бароко

Соломія Павличко

доктор філологічних наук
- Український модернізм. Модерністський рух

Валерія Смілянська

доктор філологічних наук
- Тарас Шевченко

Борис Шалагінов

кандидат філологічних наук
- Німецький романтизм

**МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА
" ФІЛОСОФІЯ"**

З вересня 1996 р., НаУКМА пропонує магістерську програму з філософії (основний напрямок спеціалізації - історія філософії).

Магістерська програма з історії філософії - перша в Україні програма

подібного типу. Вона пропонує систематичні курси, розраховані на ознайомлення студентів з провідними філософськими напрямками та течіями. Головною метою програми є детальне вивчення на ґрунті аналізу першоджерел систем і теорій класиків світової філософії, забезпечення ґрунтовного опанування історії філософської думки в контексті української культури, опанування знанням методології та методики історико-філософського тлумачення тексту, достатньо повна репрезентація провідних філософських напрямків і течій в сучасній світовій філософії, здійснення в результаті реалізації цих завдань підготовки фахівця, здатного до самостійної постановки і вирішення проблем, що розв'язуються в сучасній історико-філософській науці.

Викладання здійснюється провідними філософами України та іноземними викладачами.

Перший рік навчання:

Іст.філ 501. Досократівська філософія
Іст.філ 502. "Метафізика" Арістотеля
Іст.філ 505. Філософські ідеї в культурі Київської Русі

Іст.філ 503. Типи середньовічного філософування на латинському Заході
Іст.філ 506. Британський емпіризм.
Д.Локк, Д.Берклі, Д.Юм

Іст.філ 510. Філософія всеєдності в Росії

Іст.філ 511. Академічна філософія в Україні у XIX ст.

Іст.філ 512. Марксизм і неомарксизм

Іст.філ 514. Екзистенціалізм

Іст.філ 516. Англо-американська антропологічна думка

Іст.філ 518. Комунікативна практична філософія. К.-О.Апель, Ю.Габермас, В.Кульман

Іст.філ 520. Філософія як смислотворчість життя

Іст.філ 521. Соціальна і політична філософія

Іст.філ 524. Методологія історико-філософського пізнання

Другий рік навчання:

Іст.філ 504. Середньовічна філософія
Іст.філ 507. Раціоналізм Нового часу.

Р.Декарт, Б.Спіноза, Г.Лейбніц

Іст.філ 508. Філософія Канта: сучасні інтерпретації

Іст.філ 509. Гегель. Філософія духу

Іст.філ 516. Феноменологічна філософія. Е.Гуссерль

Іст.філ 515. Аналітична філософія

Іст.філ 518. Сучасна французька філософія історії (школа "Аналів" та її філософське обґрунтування)

Іст.філ 519. Етика та філософія діалогу (М.Бубер, Е.Левіна, М.Бахтін)

Іст.філ 523. Написання магістерської тези

СПИСОК ВИКЛАДАЧІВ:

Євген Бистрицький

доктор філософських наук

- Соціальна і політична філософія

Ігор Бичко

професор, доктор філософських наук

- Екзистенціалізм

Тетяна Голіченко

кандидат філософських наук

- Сучасна французька філософія історії

Борис Головка

професор, доктор філософських наук

- Англо-американська антропологічна думка

Вілен Горський

професор, доктор філософських наук

- Філософські ідеї в культурі Київської Русі

- Методологія історико-філософського пізнання

Валентин Гусєв

доцент, кандидат філософських наук

- Раціоналізм Нового часу

- Британський емпіризм

Анатолій Єрмоленко

кандидат філософських наук

- Марксизм і неомарксизм

- Комунікативна практична

- "Філософія духу" Гегеля

Степан Кошарний

кандидат філософських наук

- Феноменологічна філософія

Сергій Кримський

професор, доктор філософських наук

- Філософія як смислотворчість життя

Анатолій Лой

професор, доктор філософських наук

- Філософія Канта: сучасні інтерпретації

Віктор Малахов

доктор філософських наук

- Етика та філософія діалогу

Мирослав Попович

професор, доктор філософських наук,

член-кореспондент НАН України

- Аналітична філософія

Роланд Піч (Німеччина)

професор, доктор філософії

- Середньовічна філософія

Юрій Сватко

доктор філософських наук

- Типи середньовічного філософування на латинському Заході

Анатолій Тихолаз

доцент, кандидат філософських наук,

керівник магістерської програми

- Досократівська філософія

- "Метафізика" Арістотеля

Марина Ткачук

кандидат філософських наук

- Філософія всеєдності в Росії

- Академічна філософія в Україні у XIX ст.

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА

"ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ"

Дворічна програма формує дослідників всесвітньої історії, а також вітчизняної історії в її європейському контексті. Фундаментальні засади циклу враховують новітні здобутки науки, увагу зосереджено насамперед на узагальнювальних курсах, порівнянні найважливіших феноменів, виявленні першовитоків, аналізі специфічних рис перебігу і тенденцій новітнього самовизначення і сучасної ментальності.

Магістрант сполучатиме відвідування лекцій і участь у проблемних семінарах, всіляко заохочуватиметься до самостійності. Залучені фахівці з України і США мають досвід викладання в університетах Європи. Поряд з удосконаленням в англійській, буде передбачено змогу опанувати інші давні та новітні мови. У праці з документальними джерелами буде застосовано методи спеціальних історичних дисциплін.

Програма забезпечить здобуття престижного звання магістра і підставу для захисту незабаром відповідної

кандидатської дисертації, після складання преленгментом належних іспитів. Набута кваліфікація дозволить працювати в наукових установах, вищих навчальних закладах, засобах масової інформації, осередках культури, органах влади і управління, державній адміністрації, політиці, дипломатії тощо.

Вступники на програму повинні мати вищу освіту з історії чи з іншої гуманітарної спеціальності, фактографічне знання всесвітньої й вітчизняної історії в університетському обсязі, здатність до самостійного сприйняття новітніх концепцій і наукових здобутків. Абітурієнти без фахового диплому історика складають додатковий іспитовий тест.

1 ТРИМЕСТР

(обов'язкові курси)

Іст 501 Теорія і практика історії (1): вступ до філософії історії
Іст 505 Історична географія та демографія України
Іст 508 Обриси самобутності України. Історіографія
Іст 503 Творення нової Європи (1): Ренесанс і Реформація

2 ТРИМЕСТР

(обов'язкові курси)

Іст 502 Теорія і практика історії (2): методологія і методика
Іст 504 Творення нової Європи (2): Просвітництво і Революції
(вибіркові курси, два з трьох)
Іст 509 Семінар: Козацька доба в історії України
Іст 507 Семінар: Україна в Литовській та Польській державі
Іст 513 Семінар: Історія єврейства в Україні

3 ТРИМЕСТР

(обов'язкові курси)

Іст 511 Україна та імперська Росія
Іст 506 Розвиток українського суспільства у Нову добу
(вибіркові курси, два з трьох)
Іст 510 Семінар: Україна і Османська імперія. Історія Криму
Іст 514 Семінар: Історія жіноцтва
Іст 512 Семінар: Українська революція 1917-1921рр.

4 ТРИМЕСТР

(обов'язкові курси)

Іст 515 Проблема імперій в нові часи
Іст 516 Розбудова націй Східно-Центральної Європи

(вибіркові курси, два з трьох)

Іст 517 Семінар: Україна і габсбурзька монархія
Іст 518 Семінар: Економічна історія України
Іст 519 Семінар: Українська еміграція і діаспора

5 ТРИМЕСТР

(обов'язкові курси)

Іст 521 Сучасна західна історіографія всесвітньої історії
Іст 520 Творення нової Європи (3): культура XX сторіччя
(вибіркові курси, два з трьох)
Іст 522 Семінар: Західна Україна, 1918-1953 рр.
Іст 523 Семінар: Типологія тоталітаризму (Нацизм і сталінізм)
Іст 524 Семінар: Демократизація Європи і незалежнення України

6 ТРИМЕСТР

Підсумкова магістерська праця та її захист

СПИСОК ВИКЛАДАЧІВ:

Олег Бажан

кандидат історичних наук (Інститут історії України НАН України)
- Демократизація Європи і незалежнення України

Тетяна Балабушевич

доцент, кандидат історичних наук, керівник магістерської програми
- Історична географія та демографія України
- Україна і габсбурзька монархія
- Економічна історія України

Марта Богачевська-Хом'як

доктор філософії (Національна гуманітарна фундація, США)
- Історія жіноцтва

Владислав Верстюк

доктор історичних наук (Інститут історії України НАН України)
- Українська революція 1917-1921 рр.

Олександр Галенко

доцент, кандидат історичних наук (Інститут сходознавства ім. А.Кримського НАН України)
- Україна і Османська імперія. Історія Криму

Вільям Глісон (США)

професор, доктор філософії
- Україна та імперська Росія

Костянтин Гломозда

кандидат історичних наук
- Теорія і практика історії (1): вступ до філософії історії
- Проблема імперій в нові часи

Ярослав Дашкевич

доктор історичних наук (Інститут української археографії НАН України, Львів)
- Західна Україна, 1918-1953 рр.

Ярослав Ісаєвич

доктор історичних наук, академік (Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України)
- Обрисі самобутності України. Історіографія

Михайло Кірсенко

кандидат історичних наук (Дипломатична Академія МЗС України)
- Творення нової Європи (1): Ренесанс і Реформація
- Теорія і практика історії (2): методологія і методика
- Розбудова націй Східно-Центральної Європи
- Демократизація Європи і незалежнення України

Станіслав Кульчицький

професор, доктор історичних наук (Інститут історії України НАН України)
- Економічна історія України

Юрій Мицик

професор, доктор історичних наук
- Розвиток українського суспільства у Нову добу

Наталія Подоляк

доцент, кандидат історичних наук (Київський державний інститут культури)
- Сучасна західна історіографія всесвітньої історії

Володимир Попик

кандидат історичних наук
- Україна та імперська Росія

Вадим Скуратівський

доцент, кандидат філологічних наук (Київський інститут театрального мистецтва ім. І. Карпенка-Карого)
- Творення нової Європи (3): культура ХХ сторіччя

Віталій Щербак

кандидат історичних наук (Інститут історії України НАН України)
- Козацька доба в історії України

Наталія Яковенко

доктор історичних наук (Інститут східноєвропейських досліджень НАН України)
- Теорія і практика історії (2): методологія і методика
- Україна в Литовській та Польській державі

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА**" ПОЛІТОЛОГІЯ "**

З вересня 1996 р., кафедра політології НаУКМА здійснює програму магістерської підготовки з політології (основний напрямок спеціалізації - порівняльна політологія). Кафедра об'єднує понад 20 фахівців з питань теорії політики, порівняльної політології, політичних технологій, державного і міжнародного права та міжнародних відносин. Усі курси, що читаються на кафедрі, мають оригінальні програми, які відповідають міжнародним стандартам. Для викладання щорічно залучаються висококваліфіковані іноземні фахівці. Викладачі кафедри беруть участь у виданні наукового журналу "Політична думка", а разом зі студентами - у виданні часопису "Нова політика". При кафедрі існує Центр соціально-політичних досліджень, який значною мірою організований на організацію наукової роботи студентів.

Кафедра підтримує контакти та співпрацює з Інститутом посткомуністичного суспільства, Національним інститутом стратегічних досліджень, Інститутом демократії ім. Пилипа Орлика, Інститутом світової економіки та міжнародних відносин НАН України, Асоціацією молодих політологів та політиків, а також із зарубіжними навчальними та науковими центрами.

Магістерська програма з політології - перша в Україні програма подібного типу. Вона пропонує систематичні курси, розраховані на глибоке засвоєння основних положень теорії політики, набуття навичок самостійного наукового аналізу суспільно-політичних явищ.

Перший рік навчання:

Пп 501. Методологія політологічних та соціологічних досліджень
 Пп 503. Теорія колективного вибору та прийняття рішень
 Пп 504. Сучасні політичні ідеології
 Пп 505. Порівняльне конституційне право
 Пп 506. Теорія міжнародних відносин
 Пп 510. Економічна політика держави
 Пп 514. Семінар з порівняльної політології (країни Близького та Середнього Сходу)
 Пп 515. Політична історія України у XX столітті
 Пп 516. Політичний процес та політичні технології у перехідних суспільствах
 Пп.520. Порівняльна політологія країн Центрально-Східної Європи
 Пп 521. Політичні теорії і політика у пострадянських країнах

Другий рік навчання:

Пп 507. Порівняльна політологія країн Західної Європи
 Пп 508. Політика й управління в США
 Пп 509. Політична економія розвитку
 Пп 511. Порівняльний аналіз зовнішньої політики
 Пп 512. Порівняльна публічна адміністрація
 Пп 513. Європейська інтеграція
 Пп 517. Політика економічних реформ у перехідних суспільствах
 Пп 518. Міжнародне регулювання конфліктів
 Пп 519. Семінар із зовнішньої політики України
 Пп 522. Національна ідея і проблема еліт в Україні
 Пп 523. Проблеми державної політики у перехідних суспільствах
 Пп 524. Місцеве і регіональне управління у перехідних суспільствах
 Пп 525. Семінар з актуальних проблем політичних трансформацій перехідних суспільств
 Пп 526. Актуальні проблеми порівняльної політології
 Іст.філ 521 Соціальна та політична філософія
 Написання магістерської роботи

СПИСОК ВИКЛАДАЧІВ:

Євген Бистрицький

професор, доктор філософських наук
 - Сучасна політична філософія

Олег Білий

доктор філологічних наук

- Національна ідея і проблема еліт в Україні

Сергій Галака

доцент, кандидат історичних наук
 - Міжнародне регулювання конфліктів

Олександр Дергачов

доцент, кандидат історичних наук
 - Теорія міжнародних відносин
 - Семінар з зовнішньої політики України

Пер-Стефен Йоханссон (Швеція)

професор
 - Політика економічних реформ у перехідних суспільствах

Джеймс Мейс (США)

професор, доктор історії
 - Порівняльна політологія країн Центрально-Східної Європи
 - Політика й управління в США

Кен Мак-Вікер (Канада)

професор
 - Економічна політика держави
 - Порівняльна політологія країн Західної Європи

Петро Мартиненко

професор, доктор юридичних наук
 - Порівняльне конституційне право

Володимир Полохало

доцент, кандидат історичних наук
 - Сучасні політичні ідеології
 - Політика і управління у пострадянських країнах

Сергій Рябов

доцент, кандидат філософських наук
 - Теорія колективного вибору та прийняття рішень

Юрій Скороход

доцент, кандидат історичних наук
 - Семінар з порівняльної політології (країни Близького та Середнього Сходу)

Сергій Стукало

доцент, кандидат філософських наук
 - Методологія політологічних та соціологічних досліджень

Микола Томенко

доцент, кандидат історичних наук
 - Політичний процес та політичні технології у посткомуністичному суспільстві
 - Семінар з актуальних проблем політичних трансформацій перехідних суспільств

ФАКУЛЬТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК

Декан факультету - доцент, кандидат біологічних наук

Безусько Алла Герасимівна

Факультет природничих наук дає широку і ґрунтовну природничу підготовку. Чотирирічний бакалаврський курс передбачає дофахову підготовку, певна спеціалізація визначається вже з другого курсу, завершення вищої освіти мають забезпечити магістерські програми. За перші два роки студент набуває фундаментальних знань з усіх базових дисциплін факультету - біології, екології, фізики, математики, хімії, геології, географії, інформатики. Він також бере декілька курсів гуманітарного та суспільного напрямків, які розширюють його світогляд та підвищують рівень його гуманітарної освіти. Крім основної спеціалізації (біологія, екологія, фізика живих систем) студенти факультету природничих наук мають змогу отримати допоміжну, яка може бути обрана як на факультеті природничих наук, так і на іншому факультеті або департаменті. Для отримання диплома студент повинен взяти не менше 65 відсотків дисциплін природничого циклу від загальної кількості прослуханих курсів.

В 1996/97 навчальному році впроваджено магістерські програми з екології та екологічної політики, з вересня 1997 року відкрито магістеріум з біології. Термін навчання в магістеріумі 2 роки. Найбільш здібні та талановиті слухачі магістеріуму зможуть в 1,5-річній аспірантурі завершити підготовку та захистити дисертації на здобуття вченого звання кандидата наук.

Основними навчально-науковими структурами на факультеті є кафедри: екології, біології, фізико-математичних наук та хімії. Для успішної підготовки фахівців факультет природничих наук та його підрозділи уклали угоди про наукове співробітництво з такими інститутами Національної академії наук України: ботаніки ім. М. Г. Холодного; експериментальної патології, онкології та радіобіології ім. Р. Є. Кавецького; бджільництва ім. П. І. Прокоповича; хімії поверхні, колоїдної хімії та хімії води; фізики.

На факультеті викладають відомі вчені: академік НАН України професор Д.М. Гродзинський (Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАН України), академік НАН України професор В.Д. Романенко (Інститут гідробіології НАН України), чл.-кор. НАН України професор Я.Б. Блюм (Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАН України).

В 1997 році на факультеті природничих наук отримано Pre-Joint Euroripian project grant, згідно з яким буде розвиватись співробітництво між University of North London, Freire University Berlin та НаУКМА в галузі обміну викладачами та їх стажуванні з екологічної політики.

ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЧІЙСЬКИЙ СКЛАД:

КАФЕДРА ХІМІЇ

Завідувач -

Юрій Зуб

доцент, кандидат хімічних наук
- Загальна та неорганічна хімія

Сергій Ісаєв

професор, доктор хімічних наук
- Органічна хімія
- Екологічна хімія

Валентина Калібабчук

професор, доктор хімічних наук
- Загальна та неорганічна хімія
- Біонеорганічна хімія

Микола Картель

професор, доктор хімічних наук
- Фізична та колоїдна хімія

Тетяна Якубович

доцент, кандидат хімічних наук
- Неорганічна хімія

Лідія Дзюбенко

доцент, кандидат хімічних наук
- Органічна хімія
- Екологічна хімія

Світлана Орлик

доцент, кандидат хімічних наук
- Фізична та колоїдна хімія

Людмила Пилипенко

доцент, кандидат хімічних наук
- Аналітична хімія
- Інструментальні методи аналізу

Сергій Тюхтенко

доцент, кандидат хімічних наук
- Високоєфективні фізико-хімічні методи в аналізі об'єктів довкілля

Людмила Кострова

ст. викладач, кандидат хімічних наук
- Біонеорганічна хімія

Анатолій Гребенюк

доцент, кандидат хімічних наук
- Квантова хімія
Основні напрямки досліджень:
Синтез та вивчення сорбентів нового покоління; екологічний каталіз; молекулярний дизайн з використанням методів квантової хімії та молекулярної механіки

КАФЕДРА ФІЗИКО МАТЕМАТИЧНИХ НАУК

Завідувач -

Петро Голод

доцент, кандидат фіз.-мат. наук
- Теоретична фізика, механіка
- Квантова фізика
- Фізика багаточастинкових систем

Юрій Шиманський

професор, доктор фізико-математичних наук
- Механіка
- Молекулярна фізика
- Загальна фізика
- Фізика фазових перетворень

Анатолій Загородній

професор, доктор фіз.-мат. наук
- Теоретична фізика, електродинаміка
- Фізика плазми

Ігор Пінкевич

професор, доктор фіз.-мат. наук
- Статистична фізика
- Фізична кінетика

Геннадій Прокопець

професор, доктор фіз.-мат. наук
- Ядерна фізика
- Електрика і магнетизм

Леонід Поперенко

професор, доктор фіз.-мат. наук

- Оптика
- Атомна фізика
- Оптика твердого тіла

Микола Лебовка

професор, доктор фіз.-мат. наук
- Моделювання фізичних систем
- Обчислювальна фізика
- Фізика неупорядкованих систем
- Фрактали в біосистемах та медицині

Ігор Анісімов

доцент, кандидат фіз.-мат. наук
- Коливання і хвилі
- Електро- та радіотехніка
- Нелінійна динаміка і хаос

Ірина Рубцова

доцент, кандидат фіз.-мат. наук.
- Загальна фізика. Нелінійна оптика
- Електрика і магнетизм

Галина Рудько

доцент, кандидат фіз.-мат. наук
- Загальна фізика. Нелінійна оптика
- Електрика і магнетизм

Олександр Дем'янчук

доцент, кандидат фіз.-мат. наук
- Загальна фізика. Радіоспектроскопія

Олесь Качковський

доцент, доктор хімічних наук (Інститут органічної хімії НАН України)
- Фізико-хімічні проблеми екології
Основні напрямки досліджень
- фізика біологічних систем
- фізика слабоупорядкованих систем та фазових перетворень
- теоретична та математична фізика
- оптика поверхонь та середовищ для реєстрації інформації

КАФЕДРА БІОЛОГІЇ

Завідувач -

Олександр Протас

доцент, кандидат біол. наук
- Біохімія

Алла Безусько

доцент, кандидат біол. наук
- Загальна біологія

Наталія Вадзюк

ст.викладач
- Методика викладання біології

Олександр Васильєв

професор
- Біохімія

Дмитро Гродзинський

професор, доктор біол. наук, академік
НАН України
- Механізми клітинного гомеостазу

Любов Глєбова

кандидат біол. наук
- Ендокринологія

Микола Дружина

доктор біол. наук
- Біофізика

Орест Лаврух

доцент, кандидат біол. наук
- Зоологія

Станіслав Малюта

професор, доктор біол. наук
- Молекулярна біологія, генетика популяцій

Олена Молдованова

ст. викладач, кандидат біол. наук
- Ботаніка

Надія Мулявко

кандидат біол. наук
- Біохімія

Микола Мусієнко

професор, доктор біол. наук
- Фізіологія рослин

Людмила Носова

кандидат біол. наук
- Біологія індивідуального розвитку

Лідія Оляницька

ст. викладач, кандидат біол. наук
- Ботаніка

Валерій Поліщук

доцент, кандидат біол. наук
- Вірусологія

Олександр Рєзніков

професор, доктор біол. наук
- Репродуктивна біологія

Марина Скок

ст. викладач, кандидат біол. наук
- імунологія

Вадим Сокур

доцент, кандидат мед. наук
- Анатомія людини

Анастасія Чернишова

ст. викладач, кандидат біол. наук
- Цитологія та гістологія

Віктор Шевчук

професор, доктор мед. наук
- Фізіологія людини та тварин

КАФЕДРА ЕКОЛОГІЇ

Завідувач -

Віталій Замостян

професор, доктор мед. наук
- Основи екології
- Радіоекологія
- Загальна екологія

Дмитро Гродзинський

професор, доктор біол. наук,
академік НАН України
- Радіоекологія

Яків Дідух

професор, доктор біол. наук
- Екологія рослин. Популяційна екологія

Іван Бейко

професор, доктор технічних наук
- Моделювання екологічних систем

Валерій Карпенко

доцент, кандидат біол. наук
- Ресурси і охорона навколишнього середовища
- Екологія мікроорганізмів

Ірина Вишенська

доцент, кандидат біол. наук
- Ландшафтна екологія

Костянтин Корсак

доцент, кандидат фіз.-мат. наук
- Основи екології

Юрій Дупленко

професор, доктор філософських наук
- Екологічна етика

Олександр Фіалко

професор, доктор геолого-мінералогічних наук
- Основи ґрунтознавства

Михайло Гродзинський

професор, доктор геологічних наук
- Ландшафтна екологія

Анатолій Нарбут

доцент, кандидат хімічних наук
- Безпека життєдіяльності

Володимир Лаврик

професор, доктор технічних наук
- Моделювання екосистем

Василь Загнітко

доцент, доктор геолого-мінералогічних наук
- Загальна геологія

Геннадій Воронов

доцент, кандидат географічних наук
- Основи кліматології

Анатолій Недошовенко

доцент, кандидат геолого-мінералогічних наук
- Основи екологічного моніторингу

Павло Замостян

ст. викладач
- Екологічна політика

Леонід Середа

ст. викладач
- Основи екології

Основні напрямки досліджень:

Вивчення впливу техногенних факторів довкілля на організм людини і тварин, радіоекологічні проблеми Чорнобильської аварії, моделювання екологічних систем, біотехнологічні аспекти екології.

**Напрямок базової вищої освіти -
6.0708 ЕКОЛОГІЯ**

Назва дисципліни	кількість годин	кредити
------------------	-----------------	---------

1 триместр

Українська мова -1	4	1
Англійська мова -1	6	3,25
Фізичне виховання	4	0,5
Вища математика	3	1,5
Загальна фізика	4	1,5
Загальна та неорганічна хімія	4	2
Загальна біологія	4	2
Організація навчальної роботи студентів	1	0,5

2 триместр

Українська мова -1	2	0,5
Англійська мова -1	6	3,25
Фізичне виховання	4	0,5
Вища математика	3	1,5
Загальна фізика	4	1,5
Органічна хімія	4	2
Загальна біологія	4	2
Інформатика-1	4	2,5

3 триместр

Основи права	3	1
Безпека життєдіяльності	3	1
Релігієзнавство-1	3	1
Києво-Могилянська *		
Академія	2	0,5

4 триместр

Англійська мова -1	6	3,25
Фізичне виховання	4	0,5
Історія України	3	2
Екологічна хімія	4	2
Біохімія	2	1
Загальна геологія	3	1,5
Загальна екологія	4	3
Екологія мікроорганізмів	4	3

5 триместр

Англійська мова -1	6	3,25
Фізичне виховання	4	0,5
Філософія-1	3	2
Фізична та колоїдна хімія	4	2
Курсова робота		0,5
Біохімія	2	1

Загальна геологія	2	1
Екологія рослин	2	1
Екологія тварин	2	1
Основи ґрунтознавства	2	1

6 триместр

Політологія	6	2
Українська та зарубіжна культура	6	2
Екологія рослин	3	1,5
Екологія тварин	3	1,5
Основи екології	3	1
Історія науки і техніки	4	1
Практика навчальна (польова екологічна)	36	

7 триместр

Соціологія-1	3	1
Основи конституційного права України	2	1
Загальна генетика	2	1
Основи кліматології	2	1
Популяційна екологія	4	3
Невідкладна медична допомога	2	1
Промислова екологія	3	2
Друга інозем. мова-1	6	2,5
Англійська мова-2	4	2

8 триместр

Економіка-1	3	2
Геоморфологія	2	1,5
Географія	3	2
Ландшафтна екологія	4	2,5
Ресурси та охорона навколишнього середовища	4	3
Основи статистичного аналізу даних	2	1
Екологічна політика	3	2
Друга інозем. мова-1	6	2,5
Англійська мова-2	4	2

9 триместр

Друга інозем. мова-1	2	1
Основи статистичного аналізу даних	3	1,5
Екологічна етика	6	2
Дослідницька практика	36	

10 триместр

Інструментальні методи аналізу	4	2
--------------------------------	---	---

Моделювання екосистем	2	1	4 триместр		
Друга іноземна мова-1	4	2,5	Англійська мова -1	6	3,25
Екологія водоймищ			Фізичне виховання	4	0,5
з основами гідробіології	3	2	Історія України	3	2
Палеоекологія	3	2	Біохімія	6	3
Методика викладання			Фізіологія рослин	3	1,5
екології	3	2	Ботаніка	4	2
			Вступ до біології	2	1
			Біологія стресу	2	1
			Зоологія	4	2

11 триместр

Основи екологічного моніторингу	3	2
Друга іноземна мова-2	4	2
Радіобіологія з основами радіоекології	4	3
Педагогічна практика	36	

12 триместр

Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи

5 триместр

Англійська мова -1	6	3,25
Фізичне виховання	4	0,5
Філософія-1	3	2
Біохімія	6	3
Курсова робота		0,5
Ботаніка	2	1
Основи ґрунтознавства	2	1
Фізіологія рослин	3	1,5
Анатомія людини	4	3
Зоологія	2	1

Напрямок базової вищої освіти - 6.0704 БІОЛОГІЯ

Назва дисципліни кількість кредити
годин

1 триместр

Українська мова -1	4	1,5
Англійська мова -1	6	3,25
Фізичне виховання	4	0,5
Вища математика	3	1,5
Загальна фізика	4	1,5
Загальна та неорганічна хімія	4	2
Загальна біологія	4	2
Організація навчальної роботи студентів	1	0,5

2 триместр

Англійська мова -1	6	3,25
Фізичне виховання	4	0,5
Вища математика	3	1,5
Загальна фізика	4	1,5
Органічна хімія	4	2
Загальна біологія	4	2
Інформатика-1	4	2,5

3 триместр

Основи права	3	1
Основи екології	3	1
Безпека життєдіяльності	3	1
Релігієзнавство	3	1
Києво-Могилянська Академія	2	0,5

6 триместр

Політологія	6	2
Українська та зарубіжна культура	6	2
Біосистематика	4	1,5
Біохімія	4	1
Історія науки і техніки	4	1
Практика навчальна (польова біологічна)	36	

7 триместр

Соціологія-1	3	1
Основи конституційного права України	2	1
Вірусологія	4	2
Генетика	4	2
Біологія індивідуального розвитку	4	2
Цитологія та гістологія	3	1,5
Фізіологія людини та тварин	4	2
Біоіндикація	4	3
Навчально-науковий семінар	1	0,5
Невідкладна медична допомога	2	1
Друга іноземна мова-1	6	2,5
Англійська мова-2	4	2

8 триместр

Економіка-1	3	2
-------------	---	---

Біофізика	4	2
Цитологія та гістологія	2	1
Фізіологія людини та тварин	4	2
Мікробіологія	6	3
Імунологія	4	3
Популяційна генетика	2	1,5
Біохімія-2	2	1,5
Навчально-науковий семінар	1	0,5
Біонеорганічна хімія	8	2
Друга іноземна мова-1	6	2,5
Англійська мова-2	4	2

9 триместр

Основи психології та педагогіки	3	1
Друга іноземна мова-1	2	1
Паразитологія	4	1,5
Основи сексології	4	1
Квантова хімія	4	1,5
Дослідницька практика	36	

10 триместр

Методика викладання біології	3	2
Молекулярна біологія	6	3
Друга іноземна мова-1	4	2,5
Мікробіологія	4	2
Моделювання біологічних систем	4	3
Репродуктивна біологія	4	3
Навчально-науковий семінар	1	0,5
Культура клітин (лабор)	4	2
Спектральний аналіз (ЯМР)	4	2
Фізико-хімічні методи аналізу	4	2

11 триместр

Механізми клітинного гомеостазу	4	3
Ендокринологія	4	3
Еволюційна теорія	3	2
Радіобіологія та радіоекологія	4	3
Клінічна біохімія (лабор)	4	2
Гематологія	4	3
Педагогічна практика	36	

12 триместр

Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи		
Практика навчальна (польова біологічна)	36	

Напрям базової вищої освіти-6.0701 ФІЗИКА

Назва дисципліни	кількість годин	кредити
------------------	-----------------	---------

7 ТРИМЕСТР

Українська мова -1	4	1
Англійська мова -1	6	3,25
Фізичне виховання	4	0,5
Вища математика	3	1,5
Загальна та неорганічна хімія	4	2
Загальна біологія	4	2
Загальна фізика	4	1,5
Організація навчальної роботи студентів	1	0,5

2 триместр

Українська мова -1	2	0,5
Англійська мова -1	6	3,25
Фізичне виховання	4	0,5
Вища математика	3	1,5
Загальна біологія	4	2
Загальна фізика	4	1,5
Інформатика-1	4	2,5
Органічна хімія	4	2

3 триместр

Основи права	3	1
Безпека життєдіяльності	3	1
Релігієзнавство-1	3	1
Києво-Могилянська Академія	2	0,5
Основи екології	3	1

4 триместр

Англійська мова -1	6	3,25
Фізичне виховання	4	0,5
Історія України	3	2
Аналітична геометрія	4	2
Функції багатьох змінних	6	2,5
Електрика та магнетизм	6	2,5

5 триместр

Англійська мова -1	6	3,25
Фізичне виховання	4	0,5
філософія-і	3	2
Лінійна алгебра	6	2,5
Оптика	6	2,5
Курсова робота		0,5
Теорія функції комплексної змінної	3	2

6 триместр

Політологія	6	2
-------------	---	---

Українська та зарубіжна культура	6	2	систем	4	3
Диференціальна геометрія	6	2	Друга іноземна мова-1	4	2,5
Основи електро-та радіотехніки	6	2,5	Групи симетрії	2	1,5
Історія науки і техніки	4	1	Теорія твердого тіла	2	1,5
Популярна астрофізика	3	1	Методика викладання фізики	2	1,5
Навчальна практика	36		Педагогічна практика	36	
<i>7 триместр</i>			<i>11 триместр</i>		
Соціологія-1	3	1	Статистична фізика	4	2
Основи конституційного права України	2	1	Друга іноземна мова-2	4	2
Атомна фізика	6	2,5	Основи фізики плазми	4	3
Диференційні рівняння	6	2,5	Фізика магнітних явищ	2	1,5
Теоретична механіка	4	2	Коливання і хвилі	4	3
Чисельні методи	4	3	Фізика неупорядкованих систем	4	2,5
Методика викладання інформатики	2	1	<i>12 триместр</i>		
Невідкладна медична допомога	2	1	<i>Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи</i>		
Друга іноземна мова-1	6	2,5	5-й рік навчання		
Англійська мова-2	4	2	Назва дисципліни	кількість годин	креді
<i>8 триместр</i>			<i>1 триместр</i>		
Економіка-1	3	2	Фізика фазових перетворень	4	2
Рівняння математичної фізики	6	2	Квантова теорія багаточастинкових систем	4	2
Ймовірність і статистика	2	1	Вступ до нелінійної фізики	4	2
Ядерна фізика	4	2	Вступ до фізики неупорядкованих середовищ	4	2
Фізична і колоїдна хімія	4	2	Фізико-хімічні проблеми екології	4	2
Електродинаміка	4	2	Методика викладання фізики	2	1,5
Друга іноземна мова-1	6	2,5	<i>2 триместр</i>		
Англійська мова-2	4	2	Фізична кінетика	4	2
<i>9 триместр</i>			Оптика твердого тіла	4	2
Друга іноземна мова-1	2	1	Хаос у фізичних системах	4	2
Основи психології та педагогіки	3	1	Самоорганізація в нерівноважній системі	4	2
Рівняння математичної фізики	4	1,5	Фізика біологічних розчинів	4	2
Обчислювальна фізика	7	3	Педагогічна практика		1
Фундаментальні ідеї фізики ХХст.	3	1	<i>3 триместр</i>		
<i>10 триместр</i>			Державний іспит з фізики		
Квантова механіка	4	2			
Моделювання фізичних					

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА - “БІОЛОГІЯ”

На кафедрі біології НаУКМА з вересня 1997 року відкрито нову магістерську навчальну програму, створену з урахуванням досвіду підготовки магістрів біології у провідних університетах США і Європи.

Програма орієнтована на вивчення останніх досягнень біології, що стосуються проблем збереження генетичної інформації, її реалізації на рівні транскрипції і трансляції та механізмів підтримання клітинного гомеостазу; вивчення основних закономірностей функціонування клітини та окремих клітинних систем на молекулярному рівні. Значну частину програми складають практичні лабораторні курси, що дасть змогу активно працювати в різноманітних галузях науки, близьких до біохімії, біофізики, загальної та молекулярної генетики, цитології. Пропонується значний обсяг вибірових курсів, розрахованих на поглиблене вивчення фундаментальних дисциплін, передбачених обов'язковою програмою і попередньою освітою, та розгляд практичних проблем сучасної біології.

Перший рік навчання:

- Біо 501. Генетика людини
- Біо 502. Мембранологія
- Біо 503. Методи біохімічних досліджень
- Біо 504. Скелетні структури клітини
- Біо 505. Біоенергетика
- Біо 506. Механізми канцерогенезу
- Біо 507. Регуляція метаболізму клітини
- Біо 512. Біохімія рослин
- Біо 513. Ферментативна кінетика
- Біо 514. Гормональна регуляція метаболізму
- Біо 515. Фізіологія і біохімія стресу
- Біо 516. Радіаційна біохімія
- Біо 517. Біосинтез та модифікація білків
- Біо 518. Біоіндикація
- Біо 519. Молекулярні основи проліферації
- Біо 520. Фізіологія та біохімія морфогенезу

- Біо 522. Формування білкових структур
- Біо 523. Біохімія вітамінів
- Біо 528. Математичний аналіз
- Біо 525. Еволюційна цитофізіологія

Другий рік навчання:

- Біо 508. Сигнальні системи клітини
- Біо 509. Генна інженерія
- Біо 510. Фізико-хімічні методи (практикум)
- Біо 511. Біохімія (практикум)
- Біо 524. Цитохімія та цитогенетика (практикум)
- Біо 521. Біотехнологія
- Біо 526. Білкова інженерія
- Біо 527. Атомна спектроскопія
- Біо 529. Написання магістерської роботи

СПИСОК ВИКЛАДАЧІВ:

Вілен Барабой

професор, доктор біологічних наук
- Фізіологія і біохімія стресу

Ярослав Блюм

професор, член-кореспондент НАН України
- Скелетні структури клітини

Тамара Бужівська

професор, доктор медичних наук
- Генетика людини

Микола Великий

професор, доктор біологічних наук (Львівський університет)
- Регуляція метаболізму клітини
- Молекулярні основи проліферації

Любов Глебова

кандидат біологічних наук

Олександр Корнелюк

доктор біологічних наук
- Білкова інженерія

Сергій Костерін

доктор біологічних наук
- Ферментативна кінетика

Володимир Кравець

кандидат біологічних наук
- Біоенергетика

Михайло Курський

професор, доктор біологічних наук
- Мембранологія

Станіслав Малюта

професор, доктор біологічних наук
- Генна інженерія

Людмила Носова

кандидат біологічних наук

Юлія Пархоменко

доктор біологічних наук
- Біохімія вітамінів

Олександр Протас

доцент, кандидат біологічних наук
- Методи біохімічних досліджень
- Радіаційна біохімія

Зоя Савцова

доктор медичних наук
- Механізми канцерогенезу

Сергій Хотяніцев

професор (Університет Пуебло, Мексика)
- Методи біохімічних досліджень

Анастасія Чернишева

кандидат біологічних наук
- Еволюційна цитофізіологія

ФАКУЛЬТЕТ ПРАВНИЧИХ НАУК

Декан факультету - кандидат юридичних наук, доцент

Сущенко Володимир Миколайович

Особливістю факультету є така навчальна програма підготовки правників, яка водночас поєднує в собі відповідні правові дисципліни європейської моделі "Бакалаврату права" та вітчизняні моделі спеціалізації "Правознавство".

Правничий факультет головним своїм завданням вважає підготовку правників нового покоління, здатних ефективно впливати на побудову правової держави та розвиток ринкової економіки в Україні.

Передбачається, що фахівець, який здобув освіту в бакалавраті правничого факультету, вмітиме збирати, аналізувати і узагальнювати правову інформацію, давати належну правову оцінку певним діям юридичних і фізичних осіб та юридичним фактам при вирішенні конкретної справи та правильно застосовувати при цьому відповідні галузеві норми права; знатиме чинне законодавство України, країн Співдружності Незалежних Держав та високорозвинутих країн Європи, Америки та Азії, володітиме технологією якісного впровадження в юридичну практику новітніх методів правознавства. Випускник правничого факультету мусить вміти також співпрацювати з представниками різних

верств населення, політичних угруповань (партій, рухів) та органів державної влади й управління, а також з іноземними партнерами. Крім того, він повинен набути поглибленої кваліфікації як мінімум в одному з конкретних напрямів практичної юриспруденції, викладацької або науково-дослідницької діяльності у сфері правознавства.

Випускники факультету правничих наук зможуть на високому професійному рівні здійснювати юридичне обслуговування найрізноманітніших суб'єктів підприємницької діяльності у приватному і державному секторах економіки. Отримані знання вони зможуть використовувати на посадах консультантів, референтів та помічників керівників та спеціалістів юридичних фірм (бюро, агенцій, контор), відділів, викладачів права, науковців і т.п. При бажанні та відповідних здібностях, вірогідно, що деякі з випускників займатимуться підприємницькою чи політичною діяльністю, їм також буде надана можливість в рамках дворічної магістерської програми продовжити вивчення права.

Програма підготовки фахівця з правознавства

Програма підготовки фахівця в галузі правознавства спрямована на одержання загальної (базової) пра-

вової освіти, а також забезпечення фахової спеціалізації в таких напрямках правознавства, як:

- ♦ Фінансове та банківське право.
- ♦ Підприємницьке (господарське, арбітражне, митне, податкове тощо) право.
- ♦ Державне та муніципальне право і управління.
- ♦ Міжнародне співробітництво правничих інституцій в галузі правничого обслуговування юридичних та фізичних осіб.
- ♦ Законодавча і нормотворча техніка.
- ♦ Методи дослідження у правовій роботі та використання результатів досліджень в юридичній практиці.
- ♦ Побудова навчальних програм і навички практичного викладання в галузі правознавства.

Перший навчальний рік в бакалавраті включатиме вивчення блоку обов'язкових загальноосвітніх дисциплін та деяких професійно орієнтованих, зокрема: а) вступ до спеціалізації (юридична деонтологія), б) теорія держави і права та в) історія держави і права України. На другому-третьому роках навчання студенти вивчатимуть обов'язкові і професійно орієнтовані дисципліни, які складатимуть їхні базові знання у сфері юриспруденції, з метою подальшого використання цих знань як для застосування у практичній діяльності, так і для поглибленого вивчення через магістерську програму.

Протягом четвертого року студентам буде надано можливість чіткіше зорієнтуватися у спеціалізації для юридичної практики в тій чи іншій сфері суспільного життя.

Бакалавр права повинен отримати підготовку в обсязі 6480 годин, з них не менше 2612 - аудиторних. При цьому обсяг аудиторного тижневого навантаження поступово зменшується протягом всього періоду навчання з 30 годин на першому курсі до 8 годин на четвертому курсі, коли студент працює над випускною роботою.

Значна частина навчального часу загальнопрофесійної освіти відводиться на спецкурси, спецсемінари та самостійну роботу. Практична підготовка включає навчальну та виробничу практики в юридичних відділах

підприємств, організацій, установ, установах державної влади, юридичних конторах (бюро, агенціях), консультаціях, навчальних закладах.

ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД:

КАФЕДРА ПРАВОЗНАВСТВА

Завідувач -

Володимир Сущенко

доцент, кандидат юридичних наук

- теорія держави і права

- кримінальний процес і криміналістика

- основи держави і права

Ігор Грицяк

доцент, кандидат юридичних наук

- Основи держави і права

Іван Шостенко

доцент, кандидат юридичних наук

- Історія держави і права зарубіжних країн

Василь Сокур

доцент, кандидат юридичних наук

- Історія держави і права України

Олександр Галиця

доцент, кандидат юридичних наук

- Конституційне право України

Лариса Снісаренко

доцент, кандидат юридичних наук

- Юридична деонтологія

В цьому ж навчальному році на факультет були запрошені та прочитали лекції:

Джеймс Л. Голден (США)

доктор права

- Історія права Європи та США

Мортимер Селлерс (США)

професор права, директор Центру міжнародного та порівняльного права при Балтиморському університеті, член Верховного Суду США

- Сучасні проблеми юридичної освіти

Ерік Шнайдер (США)

професор права, заступник декана школи права Балтиморського університету

- Міжнародне торгівельне право

Микола Швець

професор, доктор економічних наук,
Заслужений діяч науки і техніки Ук-
раїни, директор Центру інформацій-
них систем Верховної Ради України
- Проблеми використання сучасних
комп'ютерних технологій в законо-
творчій діяльності Верховної Ради Ук-
раїни

Історія України	3	2
Фізичне виховання	4	0,5
Історія держави і права України	3	1,5
Історія держави і права зарубіжних країн	4	1
Теорія держави і права	4	1,5
Основи інформатики та обчислювальної техніки	2	0,75

В 1997-1999 рр. отримано Ґрант на
обмін викладачами між факультетом
правничих наук НаУКМА та школою
права при Балтиморському універси-
теті (США).

Факультет підтримує ділові стосун-
ки та співпрацює з: Національною
юридичною академією України імені
Я.Мудрого та Академією правових
наук України, Національною акаде-
мією внутрішніх справ України, юри-
дичними факультетами Київського
університету ім. Т. Шевченка та Львів-
ського державного університету ім.

І. Франка, Інститутом держави і права
НАН України ім. В. Корецького, Іститутом
законодавства Верховної Ради Украї-
ни, Українською правничою фунда-
цією, Школою права Балтиморського
університету (США). Факультет є ко-
лективним членом: Асоціації українсь-
ких правничих шкіл, Української Асо-
ціації студентів-правників, Асоціації
юристів у галузі банківського і фінан-
сового права України.

Напрям базової вищої освіти -
6.0601 ПРАВО

Назва дисципліни	кількість кредити годин	
------------------	----------------------------	--

1 триместр

Українська мова	4	1
Англійська мова - 1	6	3,25
Фізичне виховання	4	0,5
Економіка-1	3	2
Політологія	3	2
Історія держави і права України	3	1,5
Соціологія	3	1
Юридична деонтологія	1	0,5
Логіка	3	1,5
Організація навчальної роботи студентів	1	0,5

2 триместр

Українська мова	2	0,5
Англійська мова - 1	6	3,25

3 триместр

Безпека життєдіяльності	3	1
Історія держави і права зарубіжних країн	6	2
Теорія держави і права	6	2
Основи інформатики та обчислювальної техніки	2	0,75
Києво-Могилянська Академія	2	0,5

4 триместр

Англійська мова - 1	6	3,25
Фізичне виховання	4	0,5
Державне право зарубіжних країн	4	2
Філософія	3	2
Цивільне та сімейне право	6	2
Конституційне право України	3	1,5
Правова статистика	1	1
Психологія релігії	2	1,5
Біологія стресу	2	1
Вступ до біології	2	1

5 триместр

Англійська мова -1	6	3,25
Фізичне виховання	4	0,5
Цивільне та сімейне право	6	2
Конституційне право України	2	1
Екологічне право	2	1
Аграрне право	2	1
Адміністративне право та процес	4	1,5
Введення в маркетинг	1	0,5

6 триместр

Основи конституційного права України	4	1
Українська та зарубіжна культура	6	2
Релігієзнавство	3	1
Цивільне та сімейне право	4	1,5
Адміністративне право та процес	3	1
Адвокатура України	2	0,5

Історія науки і техніки	4	1	педагогіки	3	1
Ознайомча практика	72		Кримінальне право	4	1,5
			Цивільний процес	4	1,5
<i>7 триместр</i>			Етика	2	1
Цивільне та сімейне право	4	1,5	Адміністративна відповідальність	2	1
Міжнародне право	4	2	Кримінально-виконавче право	2	1
Трудове право	4	1,5	Громадські об'єднання в Україні	2	1
Фінансове право	4	1,5	Основи сексології	2	1
Кримінальне право	6	1,5	Право соціального забезпечення	4	2
Латинська мова	2	1,25	Принципи менеджменту	1	0,5
Податкове право	4	3	Виробнича практика	72	
Міжнародне комерційне право	2	1			
Державне та муніципальне управління	2	1	<i>10 триместр</i>		
Одна із слов'янських мов (польська, чеська, словацька, болгарська)	4	2	Кримінальне право	4	1,5
Основи літературної творчості	2	1	Кримінологія	4	2
Невідкладна медична допомога	2	1	Друга іноземна мова-1	4	2,5
Друга іноземна мова-1	6	2,5	Правові основи підприємницької та інвестиційної діяльності	4	2
Англійська мова-2	4	2	Кримінальний процес	4	1,5
			Арбітражний процес	2	2
<i>8 триместр</i>			Судова бухгалтерія	2	1
Трудове право	4	1,5	Судова медицина та психіатрія	2	1
Фінансове право	2	0,5	Біржове право	1	1
Кримінальне право	4	1,5	Житлове право	1	1
Державне будівництво та самоврядування	4	2	Загальне порівняльне право	2	2
Судові та правоохоронні органи	2	1	Дипломатичне та консульське право	2	2
Цивільний процес	5	2	Виробнича практика	72	
Латинська мова	2	1,25			
Міжнародне комерційне право	3	2	<i>11 триместр</i>		
Державне та муніципальне управління	3	2	Митне право	2	2
Банківське право	1	1	Друга іноземна мова-2	4	2
Права людини та їх захист	2	2	Ораторське мистецтво	1	1
Одна із слов'янських мов (польська, чеська, словацька, болгарська)	4	2	Правове регулювання відносин власності	1	1
Основи літературної творчості	2	1	Антимонопольне регулювання в Україні	2	2
Друга іноземна мова-1	6	2,5	Правове регулювання банкрутства	2	2
Англійська мова-2	4	2	Історія США та Канади	2	1,5
			Правове регулювання зайнятості населення	2	2
<i>9 триместр</i>			Нотаріат України	1	0,5
Друга іноземна мова-1	2	1	<i>12 триместр</i>		
Основи психології та			Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи		

ДЕПАРТАМЕНТ СОЦІАЛЬНИХ НАУК І ТЕХНОЛОГІЙ

Керівник - професор, доктор медичних наук

Полтавець Володимир Іванович

Департамент соціальних наук і технологій створено на базі кафедри соціології та школи соціальної роботи в червні 1997 р.

Школа соціальної роботи:

Перша в Україні вища Школа післядипломної освіти в галузі соціальної роботи та соціальної політики.

В ШСР проводиться навчання студентів на трьох циклах.

1. Дворічний (очний) магістерський цикл за спеціальністю "Соціальна робота і соціальна політика" - для осіб, що мають вищу освіту в споріднених галузях (соціологія, психологія, педагогіка, медицина та ін.).

2. Однорічний модульний (очно-заочний) цикл для підготовки викладачів вищих, середніх спеціальних закладів та інших навчальних установ за спеціальністю "Соціальна робота і соціальна політика".

3. Однорічний модульний (очно-заочний) цикл для підготовки практиків соціальної роботи.

Для створення ШСР та сприяння становленню професії соціального працівника в Україні в 1995 році було отримано ґрант для здійснення українсько-британо-португальського проекту "Соціальна робота на Україні". Ґрант надала програма TEMPUS, яка є складовою частиною програми Європейського Співтовариства TACiS.

За період існування Школи сертифікати про закінчення очно-заочних програм отримали 52 слухачі і 14 студентів отримали академічне звання магістра соціальної роботи.

БІБЛІОТЕКА ШСР

Фонд бібліотеки може вважатися найповнішою в Україні збіркою публікацій з соціальної роботи. Крім того, представлена навчальна та довідкова література з питань соціальної політики, соціології, права, психології та психіатрії. Бібліотека отримує більше 20 періодичних видань англійською, російською та українською мовами.

За участю співробітників Школи видається журнал "Соціальна політика і соціальна робота". Планується видання журналу "Соціальна робота: практика та освіта".

Крім цієї спеціальної літератури, студенти ШСР користуються загальною бібліотекою університету та фондом магістерських програм.

З вересня 1996 року Школа має власну сторінку в міжнародній електронній мережі "Інтернет".

ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД ШКОЛИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ:

Володимир Полтавець
професор, доктор медичних наук

Дмитро Гуськов
кандидат соціологічних наук

Ірена Грига
кандидат медичних наук

Олена Іванова
економіст, соціолог

Річард Н'ютсон (США)
доктор соціологічних наук

Ольга Лисенко
кандидат психологічних наук

Віктор Бондаренко
юрист

Тетяна Семигіна
магістр соціальної роботи

Ірина Шевченко
магістр соціальної роботи

Тетяна Бондарчук
магістр соціальної роботи

Наталія Підлісна
викладач практики

АСОЦІЙОВАНІ ВИКЛАДАЧІ:

Джо Лукас (Великобританія)
магістр соціальної роботи, координатор проекту TEMPUS

Шуламїт Рамон (Великобританія)
професор соціальної роботи Університету Англія, директор проекту TEMPUS

Стівен Шардлоу (Великобританія)
професор, директор курсу соціальної роботи Шеффілдського університету, координатор курсу для практиків

Джен Хорват (Великобританія)
викладач практики соціальної роботи Шеффілдського університету

Джейн Ширз (Великобританія)
магістр соціальної роботи, адміністратор проекту TEMPUS

доктор Віто Флакер (Словенія)
викладач Школи соціальної роботи Люблянського університету

доктор Дарія Завірчек (Словенія)
викладач Школи соціальної роботи Люблянського університету

Програма підготовки магістрів з соціальної роботи

ЦІЛІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

♦ Створення умов, за яких кожна людина може максимально проявити власні можливості та отримати все, що їй належить за законом

♦ Збільшення рівня самостійності клієнта, його здатності керувати своїм життям й більш ефективно вирішувати проблеми

♦ Адаптація та реадаптація людей у громаді

♦ Створення умов, за яких людина, не дивлячися на фізичну ваду, душевний злам або життєву кризу, може жити, не втрачаючи почуття власної гідності та поваги до себе з боку оточуючих

♦ Кінцева мета - досягнення такого результату, коли у клієнта зникає потреба в допомозі соціального працівника.

Наголос при підготовці фахівця робиться на поглиблену професійно орієнтовану освіту, а саме:

♦ Отримання знань з соціальної роботи: її історії, теорій, методів впливу та оцінки, спеціальних знань і вмінь

♦ Отримання необхідних знань з психології, соціології, права

♦ Практична підготовка у відповідних установах

♦ Підготовка і захист кваліфікаційної наукової роботи (магістерської дисертації) - самостійного дослідження з питань соціальної роботи і соціальної політики.

Передбачається, що магістр повинен отримати підготовку в обсязі 3168 годин, з них 1056 - аудиторних. При цьому обсяг аудиторного тижневого навантаження складає в середньому 18 годин на першому курсі і 14 на другому, коли студент активно працює над магістерською дисертацією.

Значна частина навчального курсу професійної освіти відводиться на практичну та самостійну підготовку, яка включає аудиторні практичні заняття і "польову" практику з соціальної роботи у соціальних службах, закладах освіти, медичних та інших установах, а також самостійну науково-дослідну роботу.

Для опанування повного курсу навчальних дисциплін слухачу необхідно отримати 60 залікових балів.

КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ

Завідувач -

Валерій Хмелько

професор, доктор філософських наук

- Соціологія-1,2

- Макросоціологія

- Вступ до соціології особистості

Олександр Погорілий

професор, доктор філософських наук

- Історія соціології

- Класичні соціологічні теорії

- Сучасні соціологічні теорії

- Історія соціологічної думки в Україні

Володимир Паніотто

професор, доктор філософських наук

- Методи збору соціологічної інформації

Юлія Ткачук

асистент, семінарські заняття з курсу:

- Соціологія-1,2

Ірина Прибиткова

професор, доктор філософських наук (Інститут соціології НАН України)

- Демографія

- Соціологія міста та села

- Соціологія шлюбу та сім'ї

Тамара Ящук професор, доктор філософських наук (Київський ун-т ім. Т.Шевченка) - Соціальна філософія - Філософія історії	Організація навчальної роботи студентів	1	0,5
	Соціологія-1(с)	2	1
	Інформатика-1	4	2
	<i>2 триместр</i>		
Іван Гавриленко професор, доктор філософських наук (Київський ун-т ім. Т.Шевченка) - Соціологія освіти	Українська мова -1	2	0,5
	Англійська мова -1	6	3,25
	Фізичне виховання	4	0,5
	Соціологія-2	4	2
Олександр Семашко професор, доктор філософських наук (Ін-т українознавства Київського ун-ту ім. Т.Шевченка) -Соціологія культури - Соціологія мистецтва	Основи "паблік рілейшнз"	3	2
	Економіка-2	3	1,5
	Політологія-2	3	1,5
	<i>3 триместр</i>		
Володимир Осовський професор, доктор філософських наук (Інститут соціології НАН України) - Соціологія громадської думки	Основи права	3	1
	Безпека життєдіяльності	3	1
	Основи екології	3	1
	Києво-Могилянська Академія	2	0,5
Світлана Оксамитна ст. викладач, кандидат соціологічних наук (Інститут соціології НАН України) - Соціальні структури та соціальна стратифікація	Релігієзнавство-1	3	1
	Навчально-дослідницький практикум		1,25
	<i>4 триместр</i>		
	Англійська мова -1	6	3,25
Андрій Горбачик доцент, кандидат фіз.-мат. наук (Київський ун-т ім. Т.Шевченка) • Математико-статистичні методи в соціології	Фізичне виховання	4	0,5
	Філософія-1	3	2
	Ймовірність і статистика	4	2
	Історія соціології	3	1,5
Микола Корнєв доцент, кандидат психологічних наук (Київський ун-т ім. Т.Шевченка) - Соціальна психологія	Методологія і методи соціологічних досліджень	2	1
	Історичні типи філософського мислення	3	2
	Конституційне право	4	3
	Психологія конфлікту і культура поведінки у конфліктній ситуації	2	1,5
Основні напрямки досліджень: соціальні структури та особистість, моделювання соціальних структур та процесів, соціальні та політичні орієнтації населення України	<i>5 триместр</i>		
	Англійська мова -1	6	3,25
	Фізичне виховання	4	0,5
	Історія України	3	2
Напрямок базової вищої освіти - 6.0402 СОЦІОЛОГІЯ	Історія соціології-1	3	1,5
	Курсова робота		0,5
	Загальна психологія і психологія особистості	4	2
	Методологія і методи соціологічних досліджень	2	1
Назва дисципліни кількість кредити годин	<i>1 триместр</i>		
	Українська мова -1	4	1
	Англійська мова -1	6	3,25
	Фізичне виховання	4	0,5
	Економіка-1	3	2
	Політологія-1	3	2
	Соціологія-1	4	2
	<i>6 триместр</i>		
	Українська та зарубіжна культура	6	2
	Антропологія	4	1,5
	Міжнародний захист прав людини	4	1,5
	Історія науки і техніки	4	1

7 триместр

Соціальна психологія	3	1,5
Вступ до сучасної логіки	2	1,5
Соціальна філософія	3	1,5
Історія соціології-2	2	1
Математичні методи та комп'ютерні засоби в соціальних дослідженнях	4	2
Основи демографії	4	2
Базові навички спілкування-1	2	1
ІЄЦ-3	4	3
Невідкладна медична допомога	2	1
Друга іноземна мова-1	6	2,5
Соціокультурний розвиток людства	4	2,5
Англійська мова-2	4	2

8 триместр

Основи конституційного права України	2	1
Базові навички спілкування-2	2	1
Математико-статистичні методи в соціології	4	2
Філософія історії	3	2
ІЄЦ-4	4	3
Державне будівництво та самоврядування	2	1,5
Соціальна психологія	3	1,5
Соціальна філософія	3	1,5
Історія соціології-2	2	1
Англійська мова-2	4	2
Друга іноземна мова-1	6	2,5
Соціокультурний розвиток людства	4	2,5
Економіка України	4	3
Права людини і її захист	2	1,5
Філософія комунікацій	2	1,5

9 триместр

Друга іноземна мова-1	2	1
Основи психології та педагогіки	3	1
Історія соціологічної думки в Україні	3	1
Практика з соціальної роботи		1
Соціологія шлюбу та сім'ї	4	1,5
Проблеми походження української мови	4	1,5
Сучасні парадигми політичної філософії	4	1,5
Історична стратиграфія європейського суспільства	4	1,5
Історія жіноцтва	2	1

Навчально-дослідницький практикум 1,25

10 триместр

Етика	3	1,5
Вступ до соціальної роботи	4	2
Друга іноземна мова-1	4	2,5
Соціологія міста та села	2	1,5
Соціологія освіти	3	1,5
Соціологія культури	4	3
Політична соціологія	2	1,5
Соціологія масових комунікацій	3	1,5
Соціальна політика в Україні	4	2
Основи соціальної економіки	3	2
Соціокультурний розвиток людства	4	2,5
Основи менеджменту	4	3

11 триместр

Вступ до соціології особистості	3	1,5
Друга іноземна мова-2	4	2
Основи макро-соціології	3	1,5
Соціальна структура суспільства	4	2
Політична соціологія	2	1,5
Соціологія громадської думки	2	1,5
Соціологія мистецтва	4	3
Соціокультурний розвиток людства	2	1,5
Правова статистика	1	1
Естетика	3	2

12 триместр

Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА “СОЦІОЛОГІЯ”

НаУКМА є єдиним університетом в Україні, студенти якого мають можливість вивчати соціологію за тими самими підручниками і науковою літературою, якими користуються студенти в університетах Сполучених Штатів, Канади та Великобританії. НаУКМА є також єдиним в Україні університетом, де крім кафедри соціології працює науково-дослідна соціологічна установа - Київський міжнародний інститут соціології (КМІС). У 1997-98 навчаль-

ному році на магістерській програмі викладатимуть співробітники кафедри соціології, КМІСу, провідні фахівці Інституту соціології НАН України.

Наукові дослідження виконуються кафедрою соціології спільно з підрозділами КМІСу у співробітництві з Університетом Дж. Гопкінса (США) та з Інститутом філософії і соціології Польської Академії наук. Студенти матимуть можливість використовувати для своєї наукової роботи унікальні масиви соціологічних даних, репрезентативних для України, зібраних КМІСом у 1991-1997 роках у співробітництві з провідними університетами США, Канади, Великобританії і Швеції, з дослідницькими відділами Світового Банку.

ПЕРШИЙ РІК НАВЧАННЯ:

Перший триместр

(чотири обов'язкові курси)

- Соц 504. Методи соціологічних досліджень
- Соц 502. Статистика та застосування комп'ютерів в соціології
- Соц 507. Класичні соціологічні теорії
- Соц 515. Теорії і концепції відтворення населення

Другий триместр

(чотири обов'язкові курси)

- Соц 503. Кількісні методи соціологічних досліджень
- Соц 508. Сучасна соціологічна теорія
- Соц 509. Теорії суспільства та його еволюції
- Соц 510. Соціальна стратифікація

Третій триместр

(три вибіркові курси)

- Соц 501. Вступ до методів аналізу соціальних даних
- Соц 505. Методи сітьового аналізу соціальних структур
- Соц 506. Якісні методи соціологічних досліджень
- Соц 511. Соціальна організація капіталістичних економік
- Соц 512. Вибрані проблеми соціальних теорій

ДРУГИЙ РІК НАВЧАННЯ:

Перший триместр

(чотири вибіркові курси)

- Соц 513. Порівняльна соціологія соціальних перетворень

- Соц 514. Українське суспільство
- Соц 516. Політична соціологія
- Соц 517. Соціальні структури та особистість
- Соц 518. Соціологія міста і села перехідних суспільств
- Соц 519. Соціологічні дослідження громадської думки в Україні
- Соц 528. Застосування вибірових методів у соціологічних дослідженнях

Другий триместр

(чотири вибіркові курси)

- Соц 520. Національна ідентичність та етнічність
- Соц 521. Соціальні проблеми та соціальна політика
- Соц 522. Соціологія статі
- Соц 523. Соціологія шлюбу та сім'ї у перехідному суспільстві
- Соц 525. Українська соціологічна традиція
- Соц 526. Вибрані проблеми соціології перехідних суспільств
- Соц 527. Моделювання та прогнозування соціальних процесів

СПИСОК ВИКЛАДАЧІВ:

Андрій Горбачик

доцент, кандидат фіз.-мат. наук

- Статистика та застосування комп'ютерів в соціології
- Кількісні методи соціологічних досліджень

Павло Кутуєв

доцент, кандидат соціологічних наук

- Сучасна соціологічна теорія

Світлана Оксамитна

ст. викладач, кандидат соціологічних наук

- Соціальна стратифікація
- Методи сітьового аналізу соціальних структур

Володимир Паніотто

доцент, доктор філософських наук

- Методи соціологічних досліджень
- Вступ до методів аналізу соціальних даних
- Вибрані проблеми соціології перехідних суспільств
- Моделювання та прогнозування соціальних процесів

Олександр Погорілий

професор, доктор соціологічних наук

- Класичні соціологічні теорії

Ірина Прибиткова

професор, доктор економічних наук
- Теорії і концепції відтворення населення

Валерій Хмелько

професор, доктор філософських наук
- Теорії суспільства та його еволюції

ДЕПАРТАМЕНТ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

*Керівник департаменту -
кандидат фіз.-мат. наук*

Микола Миколайович Глибовець

Департамент створено як перехідну структуру до організації факультету інформатики. Тут вивчається цикл дисциплін, знання яких у наступному сторіччі необхідні кожній освіченій людині.

Основними завданнями департаменту є:

- ♦ підготовка фахівців, здатних розробляти та впроваджувати складні комп'ютерні системи;
- ♦ навчання студентів та співробітників Університету роботі з комп'ютерними системами;
- ♦ забезпечення навчального процесу сучасними технічними засобами.

До складу департаменту входять: *кафедра комп'ютерних наук, кафедра математики, інформаційно-комп'ютерний центр (ІКЦ), кабінет технічних засобів навчання, допоміжні структурні одиниці.*

Кафедра комп'ютерних наук та кафедра математики, залучивши до навчального процесу досвідчених викладачів та вчених, забезпечує викладання основних дисциплін циклів "Інформатика", "Вища математика" на всіх факультетах Університету. Кафедри готують фахівців за напрямом базової вищої освіти "Комп'ютерні науки" з профілізацією на перехід до програм спеціаліста "Інтелектуальні системи обробки інформації та прийняття рішень", "Прикладна математика, системний аналіз та управління".

Інформаційно-комп'ютерний центр обладнано найсучаснішою потужною обчислювальною технікою. Це дає змогу розробити єдину інформаційно-комп'ютерну систему Університету з використанням сучасних комп'ютерних систем, локальних і глобальних мереж та програмного забезпечення.

Із створенням факультету планується започаткувати роботу кафедри

системного аналізу, яка буде готувати математиків-аналітиків для діяльності в соціально-економічній сфері розбудови молодшої української держави.

Серед напрямків науково-дослідної роботи департаменту чільне місце займає математичне моделювання соціальних та економічних процесів, а також інтелектуальні системи обробки інформації, прийняття рішень та керування.

**ПРОФЕСОРСЬКО-
ВИКЛАДАЧЬКИЙ СКЛАД:****КАФЕДРА КОМП'ЮТЕРНИХ НАУК**

Завідувач -

Микола Глибовець

доцент, кандидат фіз.-мат. наук
- Мова програмування Паскаль
- Елементи систем штучного інтелекту
- Основи комп'ютерних алгоритмів
- Функціональне програмування. Лісп
- Логічне програмування. Пролог
- Мова програмування Сі. Сі++

Віктор Іваненко

професор, доктор технічних наук
- Диференціальні рівняння
- Чисельні методи
- Сучасна теорія управління
- Теорія систем контролю та управління

Олександр Синявський

професор, доктор технічних наук
- Чисельні методи
- Архітектура мікропроцесорів

Юрій Хмелевський

доцент, кандидат технічних наук
- Комп'ютерна мережа Internet
- Програмне забезпечення моделювання

Іван Чичкань

доцент, кандидат фіз.-мат. наук
- Інформатика

- Навчальна практика з обробки соціально-економічної інформації
- Комп'ютерна вірусологія

Олексій Олецький

доцент, кандидат технічних наук
 - інформатика
 - Мова програмування Паскаль
 - Принципи роботи комп'ютерних систем

Світлана Спасітелева

доцент, кандидат фіз.-мат. наук
 - Інформатика
 - Системи обробки соціально-економічної інформації
 - Системи керування базами даних

Віталій Омельченко

ст. викладач
 - Інформатика
 - Навчальна практика з обробки соціально-економічної інформації
 • Комп'ютерні мережі

Ігор Сорока

ст. викладач
 - Мова програмування Паскаль
 - Мова програмування С
 - Основи побудови компіляторів

Іван Кравченко

ст. викладач
 - Інформатика
 - Системи кодування інформації
 - Символьні обчислення та комп'ютерна алгебра

Юрій Попов

професор, доктор фіз.-мат. наук
 - Комп'ютерна вірусологія
 - Математичні методи дослідження операцій
 - Символьні обчислення та комп'ютерна алгебра

Віктор Биць

доцент, кандидат фіз.-мат. наук
 - Основи побудови компіляторів
 - Системи та інструментальні засоби програмування

Петро Кулябко

доцент, кандидат фіз.-мат. наук
 - Основи дискретної математики
 - Організація баз даних і знань
 • Паралельні обчислювальні системи

Основні напрямки досліджень:

- штучний інтелект;
- інформаційні перетворення;
- цифрова обробка зображень і сигналів;
- теорія програмування;
- теорія оптимального керування

КАФЕДРА МАТЕМАТИКИ

Завідувач -

Василь Устименко

професор, доктор фіз.-мат. наук
 - Дискретна математика
 - Лінійна алгебра
 - Аналітична геометрія
 - Теорія кодування інформації

Володимир Вишенський

доцент, кандидат фіз.-мат. наук
 - Вища математика. Математичний аналіз

Володимир Плахотник

доцент, кандидат фіз.-мат. наук
 - Вища математика. Математичний аналіз
 - Аналітична геометрія
 - Диференціальні рівняння

Юрій Боднарчук

доцент, кандидат фіз.-мат. наук
 - Вища математика. Математична фізика
 - Лінійна алгебра
 - Рівняння математичної фізики

Михайло Городній

доцент, кандидат фіз.-мат. наук
 - Вища математика
 - Чисельні методи

Андрій Оленко

доцент, кандидат фіз.-мат. наук
 - Вища математика
 - Ймовірність і статистика
 - Теорія функції комплексної змінної

Юрій Митник

кандидат фіз.-мат. наук
 - Вища математика

Петро Кулябко

доцент, кандидат фіз.-мат. наук
 - Основи дискретної математики
 - Організація баз даних і знань
 - Паралельні обчислювальні системи

Ігор Кохановський

доцент, кандидат фіз.-мат. наук

- Вища математика

Олена Ляшенко

доцент, кандидат фіз.-мат. наук

- Вища математика

- Статистика

Алла Виноградська

доцент, кандидат фіз.-мат. наук

- Вища математика

Основні напрямки дослідження:

Математична освіта з прикладної математики (математична економіка, економетрика, актуарна та фінансова математики, криптографія, обробка та збереження фінансової інформації), алгебра, дискретна математика, математичний аналіз, ймовірність та статистика.

Програма підготовки бакалавра комп'ютерних наук

Бакалавр за напрямом 6.0804 комп'ютерних наук:

♦ вивчає фундаментальні фахові та гуманітарні дисципліни, отримуючи достатню математичну підготовку

♦ навчається творчому мисленню та самостійному окресленню наукових проблем по створенню сучасних комп'ютерних систем обробки інформації

♦ оволодіває знаннями основ програмування, сучасними мовами програмування високого рівня, новітніми програмними оболонками та інструментаріями розробки складних комп'ютерних систем обробки інформації

♦ здобуває навички роботи з системами керування базами даних і знань, оволодіває основами моделювання комп'ютерної лінгвістики, комп'ютерних інформаційних технологій в банківській справі, комп'ютерного менеджменту і маркетингу, правовими основами безпаперових технологій обробки інформації

♦ вивчає наукові засади організації праці, методи навчально-виховної роботи.

Мінімум залікових балів - 120, термін навчання - 4 роки.

Напрямок базової вищої освіти**6.0804 КОМП'ЮТЕРНІ****НАУКИ**

Назва дисципліни	кількість годин	кредити
------------------	-----------------	---------

1 триместр

Українська мова-1	4	1
Англійська мова-1	6	3,25
фізичне виховання	4	0,5
Методи та засоби комп'ютерних технологій	4	2,5
Основи мат. аналізу (математика-1)	3	1,5
Фізика	4	1,5
Організація навчальної роботи студентів	1	0,5

2 триместр

Українська мова-1	2	0,5
Англійська мова-1	6	3,25
фізичне виховання	4	0,5
Основи мат. аналізу (математика-1)	3	1,5
Фізика	4	1,5
Принципи роботи комп'ютерних систем	4	2
Основи дискретної математики	6	2,5

3 триместр

Основи права	3	1
Безпека життєдіяльності	3	1
Релігієзнавство	3	1
Києво-Могилянська Академія	2	0,5
Основи екології	3	1
Основи програмування та алгоритмічні мови. Паскаль	8	2,5
Комп'ютерні мережі inter net	6	2,5
Навчальна практика	36	

4 триместр

Англійська мова-1	6	3,25
фізичне виховання	4	0,5
Історія України	3	2
Аналітична геометрія	4	2
Лінійна алгебра	6	2,5
Основи комп'ютерних алгоритмів	4	2,5
Комп'ютерна вірусологія	2	1,5

5 триместр

Англійська мова-1	6	3,25
фізичне виховання	4	0,5
філософія-1	3	2
Теорія алгоритмів та		

математична логіка	4	2	10 триместр		
Аналіз багатьох змінних	6	2,5	Мови об'єктно-орієнтованого програмування C++	4	2
Організація баз даних і знань	4	2	Функціональний аналіз	4	2,5
Мова програмування Сі	4	2,5	Друга іноземна мова-1	4	2,5
			Чисельні методи	3	2
6 триместр			Розробка та експлуатація банківських комп'ютерних систем	6	2,5
Політологія	6	2	Системи кодування інформації	4	2,5
Українська та зарубіжна культура	6	2	Архітектура мікропроцесорів	4	2,5
Організація баз даних і знань	4	2			
Основи електротехніки та електроніки	4	3	11 триместр		
історія науки і техніки	4	1	Паралельні обчислювальні системи	4	2
Курсова робота		1	Друга іноземна мова-2	4	2
Дослідницька практика	36		Обчислювальна геометрія та комп'ютерна графіка	6	2,5
7 триместр			Моделювання систем	6	2,5
Соціологія-1	3	1	Основи побудови компіляторів	6	2,5
Основи конституційного права України	2	1	Методи статистичної обробки	4	3
Функціональне програмування	4	2,5	Системне програмування і операційні системи	6	2,5
Диференційні рівняння	2	1			
Основи проектування систем штучного інтелекту	6	2,5	12 триместр		
Методика викладання інформатики	2	1	Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи		
Невідкладна медична допомога	2	1			
Друга іноземна мова-1	6	2,5	5-Й РІК НАВЧАННЯ		
Англійська мова-2	4	2	Назва дисципліни кількість кредити годин		
3 триместр			1 триместр		
Економіка-1	3	2	Сучасна теорія управління	4	2,5
Логічне програмування	4	2,5	Основи проектування складних об'єктів	4	2,5
Теорія ймовірностей	4	2	Основи автоматизації складних об'єктів		
Математичні методи дослідження операцій	4	2,5	1 систем	4	2,5
Друга іноземна мова-1	6	2,5			
Англійська мова-2	4	2	2 триместр		
Педагогічна практика	36		Теорія систем контролю та управління	4	2,5
9 триместр			Методи та засоби комп'ютерних інформаційних технологій	4	2,5
Друга іноземна мова-1	2	1	Математичні моделі інформаційних процесів та управління динамічними об'єктами	4	2,5
Основи психології та педагогіки	3	1			
Курсова робота		1	3 триместр		
Символьні обчислення та комп'ютерна алгебра	6	2	Кваліфікаційна робота		7,5
Системи та інструментальні засоби програмування	4	2,5	Державний іспит		
Основи менеджменту	4	2,5			

ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОНОМІЧНИХ НАУК

*Керівник департаменту -
професор, доктор економічних наук
Олександр Ястремський*

Департамент економічних наук було створено в червні 1997 р. на базі кафебри економічної теорії НаУКМА.

Департамент готує фахівців за напрямом підготовки "Економіка (Економічна теорія)". Система освіти двоступенева: бакалаврат - магістеріум.

Окрім основної спеціалізації департамент надає можливість студентам інших факультетів та кафедр в рамках бакалаврату отримати допоміжну спеціалізацію з економіки (*minor*).

Наприкінці другого року навчання в бакалавраті при наявності вакантних місць департамент може набирати додатковий контингент на основну спеціалізацію з інших факультетів. Якщо кількість бажаючих перейти на департамент перевищує кількість наявних вакантних місць, то відбір здійснюватиметься на конкурсній основі згідно з критеріями департаменту.

В 1996 р. кафедра економічної теорії НаУКМА перемогла в конкурсі Консорціуму економічних досліджень та освіти (КЕДО), членами якого є Фонд Євразія, Фонд Форда, Інститут Відкритого Суспільства, Світовий Банк, Благодійний Фонд П'ю. Мета конкурсу - виявлення кафедри, на базі якої можливо було б створення сучасної магістерської програми з економічних наук, яка відповідала б міжнародним стандартам.

За результатами конкурсу з 1996 р. в Києво-Могилянській академії започаткована Українська програма КЕДО. Директором програми є Почесний професор Університету Індіана Роберт Кемпбел, директором проекту - професор Олександр Ястремський.

Загальний нагляд за програмою здійснює Міжнародна Надзвірна Рада, членами якої є доктор Андерс Аслунд (Фонд Карнегі), доктор Жорж де Меніл (Вища школа Соціальних наук, Париж), доктор Даніель Кауфман (Світовий Банк, Гарвардський ун-т), професор Джефрі Сакс (Гарвардський ун-т), професор Олександр Ястремський (НаУКМА), професор Адоніс Яців (ун-т Торонто).

Слухачі магістеріуму забезпечуються повним комплектом підручників. Також їм надається додаткова стипендія, іногороднім - окрема кімната в гуртожитку. У виключному користуванні магістеріуму - спеціалізована комп'ютерна лабораторія. Більшість курсів викладається англійською мовою.

Після закінчення магістеріуму з економічних наук кращим його слухачам буде надана можливість протягом року завершити кандидатські дисертації в НаУКМА або вступити на докторські програми західних університетів.

Осінні та весняні триместри магістерської програми складаються з двох мінітермів (мінітерм - 8 тижнів), літній - з одного. Структура мінітерму: 7 тижнів навчання, 8-ий тиждень - сесія.

Вступні іспити до магістерської програми: українська, англійська мови, математика, економіка, співбесіда.

ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЛЬНИЙ СКЛАД:

КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Завідувач -

Олександр Ястремський
професор, доктор економічних наук
- Мікроекономіка (бак.)
- Макро- та мікроекономічне моделювання (бак.)
- Математика (маг.)

Юрій Бажал
професор, доктор економічних наук
(Інститут економіки НАН України)
- Економіка (бак.)

Микола Білуха
професор, доктор економічних наук
- Аудит в бізнесі (бак.)

Степан Злупко
професор, доктор економічних наук, заслужений діяч науки і техніки (Львівський ун-т ім. Івана Франка)
- Економіка України (бак.)
- Історія економічних вчень (бак.)

Антоніна Єріна

професор, доктор економічних наук
(Київський економічний ун-т)
- Статистика (бак.)

Василь Сопко

професор, доктор економічних наук
(Київський економічний ун-т)
- Бухгалтерський облік (бак.)

Володимир Карасьов

доцент, кандидат економічних наук
- Економіка (бак.)

Людмила Корнілова

доцент, кандидат фіз.-мат. наук
- Дослідження операцій (бак.)
- Менеджмент проектів засобами типу "PERT" (бак.)

Ігор Кохановський

доцент, кандидат фіз.-мат. наук (Київський ун-т ім. Т. Шевченка)
- Математика (бак.)

Лариса Краснікова

доцент, кандидат економічних наук
- Мікроекономіка (бак.)
- Математика (маг.)

Ірина Лук'яненко

доцент, кандидат економічних наук
- Економетрика (бак.)
- Математика (маг.)

Олена Ляшенко

доцент, кандидат фіз.-мат. наук (Київський ун-т ім. Т. Шевченка)
- Математика (бак.)

Ніна Чернікова

доцент, кандидат фіз.-мат. наук
- Математика (бак.)

Наталія Іванова

доцент, кандидат економічних наук
- Основи менеджменту (бак.)
- Економіка - 1 (бак.)

Ігор Бураковський

доцент, кандидат економічних наук
- Міжнародна економіка (бак.)
- Економіка міжнародної торгівлі (бак.)

Андрій Сніжко

доцент, кандидат економічних наук
- Економіка - 1 (бак.)

Лариса Лисогор

кандидат економічних наук
- Економіка - 1 (бак.)

Олена Гулей

доцент, кандидат економічних наук
- Гроші та банківська система (бак.)

Елеонора Галицька

доцент, кандидат економічних наук
- Статистика (бак.)

Тетяна Степанкова

доцент, кандидат економічних наук
- Макроекономічна політика (бак.)

Валерій Ревенко

доцент, кандидат економічних наук
- Макро- і мікроекономічне моделювання (бак.)

Gene Ellis

Ph.D. from the University of Tennessee
- Microeconomics (MA)

David J.Sedik

Ph.D. from the University of California at Berkeley
- Microeconomics (MA)

Lance E. Brannman

Ph.D. from the University of Wisconsin
- Statistics (MA)
- Econometrics (MA)

Frank de Leeuw

Ph.D. from Harvard University
- Macroeconomics (MA)

Faisal A.Nasr

Ph.D. from the University of Texas
- Macroeconomics (MA)

Helmut Wendel

Ph.D. from Columbia University
- Macroeconomics (MA)

David Alan Aschauer

Ph.D. from the University of Rochester
- Macroeconomics (MA)

Robert Campbell

Program Director, professor of Economics

Плани викладання навчальних дисциплін.

* - вибіркові дисципліни

** - дисципліни за вільним вибором, які пропонують кафедри ФПН, ФГСН, ФПРН.

Назва дисципліни кількість кредити
годин

1 триместр

Економіка-1	3	2
Політологія-1	3	2
Соціологія-1 (1-9 тиж.)	3	1
Соціологія-2 (10-13 тиж.)	4	2,5
Математика-1	4	3
Інформатика-1	4	2,5
Англійська мова	6	3,25
Фізичне виховання	4	0,5
Українська мова-1	4	1,5

2 триместр

Економіка-2	3	2
Політологія-2	3	1,5
Соціологія-2	4	2,5
Українська мова	2	1
Англійська мова	6	3,25
Математика-2	4	3
Фізичне виховання	4	0,5
Статистика-1	3	2,5

3 триместр

Основи права	3	1
Основи екології	3	1
Безпека життєдіяльності	3	1
Релігієзнавство	3	1
Математика-3	8	2,5

4 триместр

Англійська мова-1	6	3,25
Фізичне виховання	4	0,5
Макроекономіка	4	2,5
Дослідження операцій	6	3,5
Філософія-1	3	2

5 триместр

Історія України	3	2
Англійська мова-1	6	3,25
Фізичне виховання	4	0,5
Мікроекономіка	4	2,5
Економетрика	4	2,5
Курсова робота		0,5
Система обробки соц.-економ. інформації*	2	1,5

6 триместр

Українська та зарубіжна культура	6	2
Практика навчальна з інформатики	36	всього

7 триместр

Інформатика-2	2	1,5
Основи менеджменту	4	2,5

Міжнародна економіка*	4	3
Демографія*	4	3

8 триместр

Гроші та банківська система	4	2,5
Економіка України	4	2
Макро- і мікроекономічне моделювання	6	3
Курсова робота	4	0,5
Бухгалтерський облік*	4	2,5
Порівняльний аналіз економічних систем*	4	2

9 триместр

Основи психології та педагогіки	3	1
Виробнича практика	3	6

10 триместр

Економіка перехідного періоду	4	1,5
Історія економічних вчень	4	2
Макроекономічна політика*	4	2
Аудит в бізнесі*	4	2,5
Економіка міжнародної торгівлі*	4	2

11 триместр

Макроекономічне прогнозування*	4	2
Менеджмент проектів засобами типу "PERT"*	4	2

12 триместр

Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи

Дисципліни вільного вибору на 14 балів, які викладаються на інших факультетах, кафедрах.

Магістерська програма Економічна теорія "

Назва дисципліни	Кількість годин
Макроекономіка	8
Мікроекономіка	8
Статистика	8
Економетрика	8
Математика для економістів	8
Англійська мова	8

Інформацію щодо навчальних планів другого року можна отримати в офісі директора магістерської програми п.Роберта Кемпбела (3 корпус, к. 304, тел. 417-4174).

Міжнародну школу бізнесу (MI11B)

МІЖНАРОДНА ШКОЛА БІЗНЕСУ ПРИ НА УКУМА

створено 17 травня 1996 р. у відповідності з угодою про співробітництво між НАУКУМА і Міжнародним Центром приватизації, інвестицій та менеджменту. Метою її діяльності є:

- ♦ Створення принципово нової системи підготовки фахівців бізнесу, що відповідає світовим стандартам та орієнтується на практичне навчання з нових спеціальностей в Україні.
- Підготовка фахівців для потреб підприємств і організацій різних форм власності з актуальних спеціальностей при наголосі на виробленні сучасних практичних навичок управління бізнесом.
- ♦ Тренінг-консалтінгова діяльність у сфері управління бізнесом.
- ♦ Розробка наукових, навчальних та методичних матеріалів.

МШБ СПІВПРАЦЮЄ З:

- Привілейованим Інститутом маркетингу (The Chartered Institute of Marketing) - Великобританія
- Університетом Північного Лондону (University of North London, School of Business)
- Університетом Західного Онтаріо (University of Western Ontario, Richard Ivey School of Business) - Канада
- Київським університетом ім. Т.Шевченка
- Київським національним економічним університетом
- Міжнародним інститутом менеджменту (Київ)
- Інститутом економіки НАН України

Напрями підготовки фахівців за спеціальностями: "Фінанси і кредит" та "Маркетинг".

Форми навчання: денна - 1,5 роки, вечірня - 2 роки, очно-заочна - 2 роки. Докладнішу інформацію можна отримати за тел.: 416-5417 (вул. Іллінська, 9, 4 корпус, 4 поверх).

ПРОФЕСОРСЬКО-

ВИКЛАДАНЬКИЙ СКЛАД:

КАФЕДРА ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Завідувач -

Галина Єрьоменко

кандидат юридичних наук

- Господарське право

КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНИХ НАУК

Завідувач -

Володимир Заболотний

кандидат економічних наук

- Статистика

- Розвиток менеджера

КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Завідувач -

Євген Панченко

професор, доктор економічних наук

(Академія економічних наук України)

- Менеджмент

- Міжнародний фінансовий менеджмент

- Маркетинговий менеджмент

- Біржова діяльність

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ЛЮДСЬКИХ РЕСУРСІВ

Завідувач -

Анна Власова

кандидат економічних наук

- Менеджмент людських ресурсів

КАФЕДРА МАРКЕТИНГУ

Завідувач -

Наталія Куденко

доцент, кандидат економічних наук

- Маркетинг

- Маркетингові дослідження

КАФЕДРА ОБЛІКУ

Завідувач -

Оксана Григорєць

кандидат економічних наук

- Бухгалтерський облік

- Аудит

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

Завідувач -

Владислав Білошанка

доцент, кандидат економічних наук

- Міжнародний бізнес

- Стратегічний менеджмент

- Стратегічний маркетинг

- Маркетингові операції

Провідні викладачі з інших навчальних закладів і організацій:

- **Гєсць В.М.**, д.е.н., проф., академік НАН України (Інститут економіки НАН України)

- **Гольцберг М.А.**, д.е.н., проф., ака-

демик Міжнародної академії менеджменту (Міжнародний інститут менеджменту, Київ)

- **Ещенко** П.С., д.е.н., проф. (Київський ун-т ім.Т.Шевченка)
- **Кваснюк** Б.Є., д.е.н., проф. (Інститут економіки НАН України)
- **Кредисов** А.І., д.е.н., проф. (Інститут міжнародних відносин Київського ун-ту ім.Т.Шевченка)
- **Кужельний** М.В., д.е.н., проф. (Київський національний економічний ун-т)

Дисципліни базової підготовки (для обох спеціальностей)

- Ділова іноземна мова
- Математика для економістів
- Комп'ютерний тренінг
- Макроекономіка
- Мікроекономіка
- Економіка підприємств
- Бухгалтерський облік
- Фінанси
- Загальна і прикладна статистика
- Загальний менеджмент
- Основи маркетингу
- Комерційне право
- Міжнародний бізнес
- Українська та зарубіжна культура

Фахова підготовка

“Фінанси і кредит”

- інформаційні системи в фінансово-кредитних установах
- грошово-кредитні системи провідних країн
- операції комерційних банків
- державні фінанси
- податкова система

- страхова справа
- фінансовий менеджмент

Дисципліни спеціалізації

- оцінка бізнесу
- міжнародний фінансовий менеджмент
- інвестиційний менеджмент
- управлінський менеджмент
- менеджмент ризику
- ринок цінних паперів
- гроші і кредит
- основи аудиту
- портфельний менеджмент
- управління проектами

“Маркетинг”

- інфраструктура товарного ринку
- маркетингові дослідження
- маркетингова товарна політика
- маркетингова політика комунікацій
- промисловий маркетинг
- міжнародний маркетинг
- товарознавство

Дисципліни спеціалізації

- маркетинговий менеджмент
- канали розподілу продукції
- маркетингова цінова політика
- логістика
- збутовий менеджмент
- стратегічний маркетинг
- посередницька діяльність
- матеріально-технічне постачання
- біржова діяльність
- управління якістю

Наші контактні телефони:
416-5417, 462-4909.

АНОТАЦІЇ НАВЧАЛЬНИХ КУРСІВ

Біологічні науки

Еволюція органічного світу

Реконструкція етапів історичного розвитку життя на Землі від його зародження і до сучасного стану біосфери. Аналіз доказів наявності еволюційного процесу. Теорії еволюції, рушійні фактори мікро- і макроеволюції, основні напрямки еволюції. Етапи антропогенезу та роль біологічних та соціальних факторів у формуванні людини сучасного типу та її головних рис.

Біосистематика

Біосистематика - новий сучасний напрямок у систематиці, що на відміну від класичної систематики ґрунтується не тільки на морфологічних ознаках, але й також на вивченні їхніх біологічних характеристик, як то: анатомічні та цитологічні особливості, набір хромосом та їх будова, хімічні особливості тощо. Хемосистематика - аналіз продуктів вторинного метаболізму (для рослин - це алкалоїди, терпеноїди, флавоноїди, фенольні речовини та ін.), вуглеводи, органічні

сполуки - ліпіди, білки, ДНК та РНК. Вивчення хімічного складу рослин дозволяє розширити набір ознак фенотипів, аналіз яких проводиться. Крім того, дослідження структур біополімерів (ДНК, РНК та білків) допомагають у вивченні каріосистематики та геносистематики - визначенні нуклеотидного складу ДНК, молекулярної гібридизації ДНК, секвенуванні, рестриктному аналізі та ін.

Біоіндикація

Біоіндикація - спосіб інтерпретації, за допомогою якого визначаються якісні та кількісні показники навколишнього середовища. В цьому зв'язку особливого значення набуває факт наявності інформації про рівні забруднення природних середовищ та інтенсивність реакцій-відповідей рослин на вплив цих забруднень, яка може бути отримана методами біоіндикації. Рівні біоіндикації: біохімічні, фізіологічні, морфологічні, хорологічні та популяційні. Біоіндикація антропогенного впливу на екосистеми, біогеохімічний моніторинг, якісна та кількісна оцінка різних забруднювачів навколишнього природного середовища за результатами вимірювання їх накопичення в рослинах-моніторах.

Механізми клітинного гомеостазу

Гомеостатичні та перехідні стани біологічних систем. Гомеостаз геному та його еволюція. Форми репарації ДНК та їх роль у підтримці гомеостазу геному. Компартментація метаболізму як основа гомеостатування обмінних процесів, чонний гомеостаз, його механізми і біологічне значення. Енергетичний гомеостаз. Типи стратегії біохімічної адаптації до умов оточуючого середовища. Стратегія пристосування фотосинтетичного метаболізму до умов середовища. Принципи оптимальності біологічних процесів. Біохімічні розрахунки. Принципи надійності біологічних систем. Стресові стани клітини, як порушення гомеостазу. Етапи інтеграції молекулярних процесів до рівнів фізіологічних реакцій. Позиційна інформація, її природа і значення в гомеостатуванні морфогенезу. Біохімічний гомеостаз і перехідні процеси в онтогенезі. Природа біологічного годинника. Методологія

досліджень гомеостазу. Еволюційні аспекти метаболічного гомеостазу.

Гематологія

Цитоморфологія органів кровотворення і периферичної крові в нормі та патології. Кістковий мозок. Походження клітин крові та особливості процесів кровотворення. Методи аналізу периферичної крові. Цитограми лімфатичних вузлів. Вивчення гематопоетичних клітин *in vitro*.

Основи сексології

Актуальні проблеми сучасної сексології, яка включає біологічні, медичні, психологічні та соціокультурні аспекти. Питання розвитку сексології як науки, основні напрямки досліджень у цій галузі. Науково-природничі основи сексології: питання формування статевого диморфізму на різних етапах розвитку, значення гормональної регуляції та центральної нервової системи у формуванні сексуальної поведінки та статевої мотивації. Увага акцентується на особливостях взаємовідносин між особами різної статі в юнацькому віці, обговорюються принципи формування сім'ї. Підлягають розгляду також деякі порушення психосексуального розвитку та аналіз причин, які їх викликають.

Популяційна генетика

Основні закономірності розвитку популяцій та біоценозів на основі єдиної методології, що ґрунтується на принципах системного аналізу і методах математичного та імітаційного моделювання. Найбільш поширені у біологічних дослідженнях моделі динаміки популяцій, угруповань та біоценозів як наслідок міжвидових взаємовідносин (конкуренція, хижацтво, паразитизм, коменсалізм, муталізм, симбіоз). Вплив різноманітних природних факторів і факторів антропогенного походження на продуктивність і смертність організмів, популяцій і біоценозів.

Загальна біологія

Загальна біологія - область знань, яка розглядає найбільш широкі, універсальні закономірності для всього живого, його будови і функціонування в процесі онтогенезу і філогенезу.

Враховуючи те, що студенти мали змогу ознайомитися з основами загальної біології в середній школі, основними завданнями курсу мають бути детальне вивчення клітинних форм життя та формування базових знань для подальшого оволодіння різними розділами біологічної науки.

Ботаніка

Ботаніка являє собою комплекс наук, який вивчає представників двох царств живого - рослин та грибів, закономірності зовнішньої та внутрішньої будови організмів, їх видове різноманіття, особливості життєдіяльності. Курс охоплює загальну характеристику особливостей будови і життєдіяльності основних груп нижчих та вищих рослин.

Біохімія

Курс біохімії включає статичну біохімію, яка вивчає хімічну природу, фізико-хімічні властивості, розподіл органічних та мінеральних речовин, що входять до складу організмів; динамічну біохімію, яка досліджує шляхи і умови перетворення речовин в організмі. Особлива увага приділяється функціональній біохімії, яка з'ясовує біохімічні процеси, що становлять основу життєдіяльності організмів. Курс допоможе студентам оволодіти сучасним рівнем знань з генетики, молекулярної біології, біофізики, фізіології, рослинних та тваринних організмів.

Фізіологія рослин

Курс має сформувати уявлення про основні процеси життєдіяльності (фотосинтез, ріст, розвиток тощо) та функції рослинного організму, взаємозв'язки рослинних організмів один з одним та з навколишнім середовищем. Кінцевими завданнями курсу є оволодіння теоретичною базою та практичними навичками керування життєвими процесами рослин.

Зоологія

Курс передбачає вивчення загальної характеристики особливостей будови життєдіяльності, розповсюдження основних груп безхребетних та хребетних тварин. Завданням курсу має стати надання студентам базових

знань для оволодіння спеціальними розділами зоології та окремими розділами екології.

Генетика

В курсі генетики передбачається викладання загальних основ науки про спадковість та мінливість, методів управління цими процесами. Основне завдання курсу вбачається у формуванні в студентів сучасного рівня знань з генетики, які необхідні для розуміння мікро- та макроеволюційних процесів, що відбуваються в різноманітних екосистемах.

Мікробіологія

Курс передбачає вивчення морфології та цитології мікроорганізмів, їх ставлення до умов навколишнього середовища, їхні фізіологічні та біохімічні особливості та роль у кругообігу речовин в природі. Одержані знання допоможуть студентам у засвоєнні курсів генетики та екології мікроорганізмів, генної інженерії та біотехнології тощо.

Анатомія людини

У курсі розглядаються форма і будова тіла людини, його окремих органів та систем і всього організму в цілому. Завданням курсу є створення базових знань для засвоєння курсу фізіології людини та тварин.

Вірусологія

Курс передбачає вивчення основних принципів будови вірусів, розмноження, їх взаємодію з клітиною-хазяїном, походження і поширення вірусів у природі.

Паразитологія

Курс знайомить студентів з морфологією та особливостями функціонування різних паразитарних форм тварин.

Імунологія

У курсі розглядаються захисні реакції організмів, які направлені на збереження і підтримку їхньої функціональної та структурної цілісності та біологічної індивідуальності.

Цитологія та Гістологія

У курсі вивчаються морфологічні особливості клітин і тканин різних органів, наводяться кореляційні зв'яз-

ки між функцією та будовою певного органу.

Біологія індивідуального розвитку

У курсі вивчаються причинні механізми та рушійні сили індивідуального розвитку (онтогенезу) тварин і рослин. Біологія індивідуального розвитку відкриває великі перспективи для практики (управління розвитком тварин і рослин, регуляція статі, регуляція чисельності тварин тощо).

Фізіологія людини та тварин

У курсі розглядаються основні процеси, які відбуваються в клітинах, тканинах, органах і системах органів тварин і людини, передбачається вивчення механізмів регуляції різних функціональних систем організму та їх взаємодій із зовнішнім середовищем.

Радіобіологія

Мета курсу - ознайомити студентів з властивостями іонізуючої радіації та її дією на різні живі об'єкти. Протягом курсу будуть вивчені механізми дії іонізуючої радіації на клітини, механізми поновлення клітин після радіаційних пошкоджень.

Молекулярна біологія

У курсі вивчаються основні властивості і прояви життя на молекулярному рівні, структурно-функціональна організація генетичного апарату клітин і механізмів реалізації спадкової інформації, молекулярні механізми взаємодії вірусів з клітинами, закономірності імунних реакцій організму.

Еволюційна теорія

У курсі розглядаються концепції походження та розвитку життя на планеті, особливості формування флори та фауни Землі в різні геологічні епохи, причини та механізми видоутворення.

Методика викладання біології

У курсі вивчаються особливості педагогічних підходів до вивчення основних розділів біології в середніх учбових закладах, значення надання учням сучасних базових знань, виробляється вміння користуватися додатковою літературою, деякі практичні навички.

Математичні методи обчислень в біології

Курс навчає студентів застосовувати методи варіаційної статистики при аналізі даних біологічних експериментів.

Навчально-науковий семінар

Курс призначений для розгляду сучасних проблем біологічної науки. Допомогає студентам набути навички роботи зі спеціальною літературою та підготовки наукових доповідей.

Економічні науки

Економіка-1 (Економічна теорія)

Центральні економічні проблеми суспільства. Основні засоби економічної координації. Аналіз поведінки споживача. Ціни та виробництво за умов досконалої конкуренції і монополії. Фінансово-товарний кругообіг в ринковій та змішаній економіці. Роль держави. Змішана та центрально-планова економіка. Проблеми перехідного періоду.

Продовження: Економіка-2.

Економіка-2

(Вступ до Макроекономіки)

Вимірювання обсягу національного виробництва, національного доходу та рівня цін. Економічні цикли, макроекономічна нестабільність та стан ринку праці. Попит та пропозиція на агрегованому рівні, стан рівноваги. Інфляція та безробіття. Гроші та банківська система. Кредитно-грошова та фінансова політика. Економічний ріст. Економічна стабілізація та проблеми становлення економіки ринкового типу. Міжнародна торгівля. Валютні курси та платіжний баланс.

Початок: Економіка-1.

Продовження: Економіка-3.

Економіка-3 (Макроекономіка)

В курсі вивчається система макроекономічних показників та моделей, які описують взаємозв'язки між ними, елементи теорії росту, концепції державного регулювання, альтернативні теорії циклу, елементи грошово-фінансової політики. Аналізуються актуальні проблеми економічної політики України.

Початок: Економіка-1,2, Математика-1.

Продовження: Економіка України, Макро-мікроекономічне моделювання.

Економіка-4 (Мікроекономіка)

Теорії фірми та корисності, попит та пропозиція, трудова активність індивідів, аналіз ринків, елементи теорії рівноваги.

Початок: Економіка-1,2, Математика-1

Продовження: Макро- і мікроекономічне моделювання, Основи менеджменту.

Економіка-5 (Економетрика)

Побудова математичних моделей економічних процесів, які допомагають аналізувати вплив та взаємозв'язок різних факторів; знаходження та оцінка невідомих параметрів моделей, оцінка значущості моделей, прогнозування економічних показників на базі побудованих моделей.

Початок: Економіка-1,2, Математика-1,4.

Продовження: Макро- і мікроекономічне моделювання, Економетрика-2, Статистика.

Історія економічних вчень

Генеza економічної теорії та методи економічного аналізу від економічної ідеї Стародавнього світу до сучасних економічних доктрин, зокрема розвиток класичної школи та її альтернатив, неокласичних концепцій, кейнсіанства; сучасний етап розвитку світової економічної думки: неоконсерватизм, посткейнсіанство, радикальна політекономія, соціал-демократичні політичні теорії.

Початок: Економіка-3 (Мікроекономіка), Економіка-3 (Макроекономіка).

Продовження: Економіка України.

Міжнародна економіка

Основні теорії міжнародної торгівлі (класичні та неокласичні теорії). Механізм торгівельної політики (економіка протекціонізму, економічна інтеграція). Аналіз основ міжнародних валютно-кредитних відносин (платіжний баланс, валютний ринок тощо) та інструментів валютно-кредитної політики (валютні курси, валютне обмеження, облікові ставки і т.д.) Міжнародні економічні інститути, особливості розвитку окремих секторів світового господарства.

Початок: Економіка-3.

Математика-1

(вступ до математики)

Математика в суспільствознавстві. Математичні функції: вступ.

Лінійні функції. Графічний метод. Системи лінійних рівнянь та нерівностей. Матрична алгебра. Елементи лінійного програмування. Нелінійні функції. Фінансова математика. Диференціальне числення: принципи та застосування.

Продовження: Математика-2,3,4, Дослідження операцій, Економіка-3 (Мікроекономіка), Економіка-3 (Макроекономіка), Економіка-3 (Економетрика).

Математика-2

(Математичний аналіз)

Елементи теорії множин, дійсних чисел, диференціальне та інтегральне числення, числові та функціональні ряди, застосування в соціальних науках (мікроекономіка, теорія споживання, поведінка індивіда тощо). Використовується при вивченні курсів Економіка (зокрема в розділі "Мікроекономіка"), Математика-4, Дослідження операцій, Макро- і Мікроекономічне моделювання, Основи менеджменту.

Математика-3

(Статичний аналіз)

Лінійні простори, бази, розмірність. Евклідов простір, ортогональність. Підпростори, лінійні многовиди та системи лінійних рівнянь. Лінійні оператори та їх матриці. Опуклі множини, відокремлення, системи лінійних нерівностей.

Початок: Математика-1.

Продовження: Статистика, Дослідження операцій, Макро- і Мікроекономічне моделювання.

Математика-4

(Статичний аналіз та теорія ризику)

Елементи теорії ймовірності та математичної статистики, їх застосування в суспільних науках. На підставі концепцій суб'єктивної ймовірності вивчається вступ до теорії ризику. Основні функції розподілу та їх характеристики; елементи кореляційного аналізу.

Початок: Математика-1,2.

Продовження: Економетрика, Ста-

тистика, Теорія економічного ризику, Макро- і Мікроекономічне моделювання.

Гроші та банківська система

Природа грошей та грошової системи. Теорія грошей: грошова політика та її вплив на проблеми економіки. Інфляція, причини і шляхи її приборкування. Проблеми грошової політики в Україні.

Початок: Мікроекономіка, Макроекономіка, Статистика.

Продовження: Економіка України.

Економіка України

Синтезний курс, присвячений актуальним проблемам економіки України, трансформації державної економіки в ринкову, проблемам грошової системи та інфляції, конверсії виробництва, еколого-економічним проблемам України.

Початок: Мікроекономіка, Макроекономіка, Статистика, Гроші та банківська система.

Продовження: дисципліни спеціалізації.

Статистика

Статистичні методи обробки соціально-економічної інформації. Статистичні показники, їх джерела, використання в економічному аналізі. Комп'ютерні засоби обробки статистичної інформації.

Початок: Математика-1, Математика-3.

Продовження: Економіка України, Економетрика, Гроші та банківська система.

Основи менеджменту

Організації, менеджери та успішне керування. Комунікації. Прийняття рішень. Функції управління. Забезпечення ефективності діяльності організацій. Маркетинг: соціальні основи, інформація, середовище. Споживачькі ринки та поведінка споживачів. Розробка товарів, ціноутворення, розповсюдження, просування товарів.

Початок: Економіка-3

Системи обробки соціально-економічної інформації

Інформація в соціально-економічних процесах. Структурована та неструктурована інформація. Основні

типи систем обробки інформації. Бази даних (БД), системи управління базами даних. Функціональні можливості, проектування інформаційних систем (приклади з економіки, соціології, політології, бібліотечної справи). Інформаційна підтримка навчального процесу. Інтерфейс з електронними таблицями, текстовими файлами.

Початок: Інформатика-1,2
Учбова практика.

Учбова практика з обробки соціально-економічної інформації

Розробка проекту в середовищі керуючої оболонки WINDOWS. Текстовий процесор WRITE. Засоби візуалізації чисельної інформації. Електронні таблиці EXCEL. Тексти, графіки, бази даних, таблиці. Підготовка та супроводження комплексного документа.

Початок: Інформатика-1,2.

Продовження: Системні обробки соціально-економічної інформації.

Дослідження операцій

Метою дослідження операцій є відшукування найкращого (оптимального) способу дій задля вирішення тої чи іншої проблеми економічної теорії організаційного або іншого характеру.

Чільне місце у ДО посідають математичні моделі та методи, доповнені неформальним аналізом реальної ситуації.

Отож, ДО як засіб розв'язування задач організаційного управління вважають і за науку, і за мистецтво.

Курс ДО-1 призначено для вивчення його азів.

Продовження: Макро- та Мікроекономічне моделювання.

Теорія економічного ризику

Теорія сподіваної корисності Неймана-Севіджа, страхова справа, фірма в умовах ризику.

Іноземні мови

Англійська мова

Курс англійської мови розрахований на 3 роки і складається з двох етапів. Перший, або ж загальний курс англійської мови (General English), триває чотири триместри і передбачає засвоєння основних мовних уявочок (читання, письмо, активне спілкуван-

ня, аудіювання, реферування) та опанування базових побутових тем, що дасть студентам змогу вільно орієнтуватися в сучасному англомовному світі. Вихід на середній рівень володіння англійською мовою. Спецкурси за вибором (3, 6, 9 триместри) сприяють вивченню фонетики, граматики, навичок усного і письмового мовлення.

На другому етапі (7, 8 триместри) пропонується спеціалізований прикладний курс англійської мови з інтенсивністю аудиторних занять 4 години на тиждень (ESP - English for Specific Purposes). В межах ESP, який узгоджено з методистами British Council, пропонується три основних напрямки спеціалізації:

♦ Business English - охоплює такі галузі, як Business and Management, Economics, Marketing, Secretarial Work.

♦ Communication Systems - готує до роботи у закладах культури, видавництвах та засобах масової інформації (English of Radio, TV, Newspapers, Creative Writing, English for Public Administration).

♦ English for Science and Technology - розрахований на студентів-природничників, які фахово займаються екологією, біологією та фізикою. Студенти усіх факультетів, незалежно від фахової спеціалізації, мають змогу обрати один з трьох запропонованих напрямків ESP.

Обсяг програм для всіх трьох напрямків ідентичний.

Передбачається, що після кожного триместру складається залік або іспит.

Communication Systems

This is an upper-intermediate/advanced level course for students whose native language is not English. It is intended for students who want to further develop their basic skills. So, the aim of the course is to develop speaking, listening, reading and writing skills on the basis of learner-centered approach. Since it is learner-centered, it takes into consideration students' needs and aspirations, and can be described as occupational pre-experience course for those who would like to work for communication systems.

The course is conducted in English.

There are 104 hours (4 hours a week)

required for 2 semesters.

Business English

This is an upper-intermediate/advanced level course for students whose native language is not English. It is intended for students who want to further develop their basic skills.

Introductory Talk:

1. Foundation of American Business.
2. Small Businesses and Franchises.
3. The Production of Goods and Services.
4. Human Relations.
5. Human Resource Management.
6. Marketing and Consumer Behavior.
7. Product and Pricing Decisions.
8. Accounting.
9. Money and Banking.
10. Securities Markets.

English for Science

The focus of the course is on language rather than science, and there is no attempt to cover any scientific topic thoroughly.

"New Scientist", "Omni" are desirable, additional resources for students to develop their skills in reading, writing and speaking.

Вибіркові курси

(літній триместр):

English for Journalism: ("Журналістика")

Розрахований на студентів з високим та середнім рівнем володіння англійською мовою, які бажають у майбутньому працювати в засобах масової інформації.

Читається англійською мовою і розрахований на 28 практичних занять протягом літнього триместру.

Мета курсу: Після закінчення курсу студенти мають володіти такими вміннями та навичками:

- 1) прослухавши специфічну інформацію, виділяти головні пункти;
- 2) брати інтерв'ю, тобто обмірковувати і правильно формулювати запитання з метою одержання необхідної інформації;
- 3) занотовувати необхідну інформацію під час інтерв'ю;
- 4) використовувати техніку ведення дискусії: переривання, зміна напрямку, переконання і т. п.;

5) використання емфатичних конструкцій;

6) розуміти структуру і організацію газетних текстів;

7) знати специфіку створення газетних заголовків;

8) писати газетні матеріали різноманітного спрямування для різного контингенту читачів (за віком, статтю, політичними поглядами, соціальним походженням тощо);

9) писати газетні статті різних жанрів (новини, нариси, репортажі тощо);

10) редагувати газетні матеріали, написані іншими студентами;

11) робити комп'ютерну верстку газетних матеріалів.

English Grammar

(Корективний граматичний курс)

The grammar correction course will concise a brief functional survey of vital grammar forms, content based.

Major emphasis will be placed upon the practical application of grammar forms and punctuation in present-day standard English.

Business Writing

(“Ділове листування”)

Вдосконалення письмової мови, ознайомлення з різними видами ділового листування, підготовка до роботи в тих установах, де необхідні знання та вміння в сфері англійської письмової мови.

Курс має на меті також доповнити знання з орфографії, лексики, граматики англійської мови, а також зробити письмову мову більш точною, адекватною сучасним вимогам ділового листування.

Корективний фонетичний курс

Літній курс з фонетики англійської мови (британський національний варіант) розрахований на студентів 1, 2, 3 років навчання, що хочуть поліпшити свою вимову. Постановка та корекція звуків, словесний і фразовий наголос, мелодика нейтрального та емфатичного висловлювання. Проводиться також порівняння зі звуковою системою американського національного варіанту.

Передбачає обов'язкову індивідуальну роботу у лінгафонному кабінеті.

Старослов'янська мова

Літературна мова слов'янської цивілізації, що постала в процесі перекладів Святого Письма та іншої релігійної літератури з давньогрецької, давньоєврейської мов та латини. Досі вживається під час богослужінь у православних церквах України. Основна мета курсу - навчити студентів читати тексти.

Латинська мова

Даний предмет передбачає оволодіння таким рівнем знань, який забезпечує:

- читання, переклад та редагування оригінальних текстів;
- вміння перекладати тексти гуманітарного, правничого та природничого характеру;
- вміння використовувати здобуті знання у філологічних дослідженнях;
- вміння розбиратись у науковій термінології латинського походження.

Друга іноземна мова

Курс другої іноземної мови передбачає оволодіння навичками і вмінням в усіх видах мовної діяльності. Для вибору пропонуються польська, чеська, сербохорватська, болгарська, турецька, угорська, німецька, французька, італійська, іспанська, японська мови.

Історичні науки

Історія України

Покликаний дати комплексне уявлення про перебіг основних подій вітчизняної історії в їх причинно-наслідкових взаєминах і в міжнародному контексті, має сформувати в майбутніх істориків підвалини поглибленого та спеціалізованого дослідження фахових предметів на старших курсах бакалаврського і далі - у магістерському циклі.

Для студентів негуманітарних спеціальностей викладається обов'язковий мінімум; за вибором студенти цих напрямів підготовки можуть обирати для вивчення також інші історичні курси.

Суспільство та державність в Україні XVI-XVIII ст.

Аналіз і порівняння ситуації в українських областях Речі Посполитої, Угорщини, Молдови, Кримського хан-

ства, Московського царства і Російської імперії з акцентуванням на досвіді козацької держави.

Україна доби Бароко

Комплексний розгляд періоду; цивілізація Бароко; західна основа і місцева специфіка; матеріальні та писемні пам'ятки; ментальність; освіта і наука; мистецтво; визначні діячі; причини появи і аналіз феномену; наслідки.

Галицький П'ємонт і Велика Україна

Порівняння статусу українських земель у Росії та Австро-Угорщині, осередок національного руху, освіта, кооперації, церква, партії, молодь тощо, контакти між громадськими діячами, Союз Визволення України і Січові Стрільці.

Визвольні змагання

Україна у Першій світовій війні, революція в Росії, Народна Республіка, Центральна Рада і Радянська влада, Гетьманат, Директорія, Західноукраїнська Народна Республіка, польська і білогвардійська інтервенція, поразка у боротьбі за незалежність, поділ України.

Розстріляне Відродження

Національно-державне будівництво в Радянському Союзі, декларації та реальність, ілюзії коренізації, піднесення свідомості, роль емігрантів і західноукраїнців, крах українізації, репресії, монстр-процеси, голодомори, знищення.

Історія дисидентства в Радянській Україні

Придушення відлиги і застій. Безвихідь режиму, криза. Сваюля, переслідування. Молодіжний протест. Захист мови. Протидія руйнуванню пам'яток. Правда історії. Самвидав. Релігійне дисидентство. Організації, люди.

Демократизація та унезалежнення України

Пожвавлення національно-визвольного руху в умовах кризи радянської політичної системи. Громадсько-політичні об'єднання 80-90-х рр. та їх роль у суспільних процесах. Етапи

здобуття незалежності та утворення Держави Україна. Багатопартійна система України. Розбудова державних інституцій. Боротьба за реальну демократизацію суспільства. Конституція.

Українські землі в міжнародних відносинах

Суб'єкт і об'єкт політики; війни і загарбання; договори і правовий статус; місце в планах великих держав; переподіли і територіальні претензії; уявлення про незалежність України в інших державах тощо.

Економічна історія України

Еволюція господарських систем: використання ресурсів у різні часи, питома вага в різних державах і взаємозв'язки українських земель, промисловість, ремесла, сільське господарство, торгівля, комунікації, фінанси тощо.

Історія православної церкви

Християнські конфесії та стан питання за доби раннього середньовіччя. Запровадження християнства в Русі-Україні. Церква у суспільстві України на різних етапах історії, її важливі суспільні функції. Українська православна церква в системі Вселенського православ'я. Роль церкви у визвольних змаганнях українського народу. Проблема набуття автокефалії. Християнство та український народний менталітет.

Історія українського козацтва

Передумови виникнення козацтва. Історична географія козацьких осередків. Козацтво в становій системі українського суспільства. Січовики і реєстровці. Козацтво як збройні сили українського народу і чинник державотворення. Традиції Запорізької Січі та січового братерства. Козацтво і Гетьманщина. Війни та походи українського козацтва. Козацькі полководці. Місце козацтва в історії України.

Історія Києва

Проблема виникнення міста: датування та топографія. Київ упродовж віків як столиця, культурний та освітній, релігійний, науковий та промисловий центр. Роль міста у політичних процесах української історії.

Історія Криму

Специфіка. Боспор, поліси, Скіфія. Клімати, переселення тюрків. Генуезькі колонії, Кримське ханство, османи. Анексія, колонізація, винародовлення. Радянська влада, автономія, війна. Депортація. Крим в Україні. Статус флоту. Сучасна ситуація.

Історична стратиграфія українського суспільства

Поняття стратиграфії, відмінність від вузькокласового підходу. Передумови розшарування суспільства. Основні соціальні групи (страти) українського населення в певні історичні епохи. Стратиграфія суспільства та її роль у долі визвольних змагань українського народу. Сучасні суспільні процеси, проблема “середнього класу”.

Актуальні проблеми історії України

Спецкурс для студентів, які мали курс з історії України в інших вищих навчальних закладах і претендують на перезалік: базові та дискусійні або малодосліджені проблеми; нові інтерпретації та джерела інформації; регіональні питання; міжнародні аспекти вітчизняної історії; сучасна історія і останні події.

Історія європейської цивілізації

Характеризує генезу та еволюцію політичних, суспільних, культурних та інших найважливіших аспектів сучасної цивілізації. Знайомить з її національною та регіональною специфікою в хронологічному розгляді на конкретних прикладах. Складається з чотирьох блоків: ІЄЦ-1,2,3,4.

ІЄЦ-1. Доба античності та раннього середньовіччя

Давньосхідні витоки європейської цивілізації, архаїчна і класична Еллада, еллінізм, Римська республіка та імперія, Середземномор'я, Велике переселення народів і варварські держави, феодалізація суспільства, універсалізм античної спадщини.

ІЄЦ-2. Пізнє Середньовіччя та Ренесанс

Ленно-маноріальні відносини, сюзеренітет і васалітет. Стосунки між світською і духовною владою, схоластична свідомість, романський стиль і

готика, хрестові походи, лицарство, станове суспільство і абсолютизм, великі географічні відкриття, релігійні війни й перші революції, Відродження, єреси та утопії.

ІЄЦ-3. Цивілізація Просвітництва та Нової доби

Суспільство Бароко і Класицизму, секуляризація і бюрократизація, Французька революція і бонапартизм, Реставрація і лібералізм, промисловий переворот, Весна Народів, клерикалізм, національна державність, імперіалізм і колоніалізм, кошмар коаліцій, соціалістичний рух, мілітаризація, расизм.

ІЄЦ-4. Новітня та сучасна європейська цивілізація

Світові війни, комунізм і фашизм, тоталітарні режими і Опір, науково-технічний прогрес, деколонізація і демократизація, освіта, локальні конфлікти і проблеми регіонів, Третій світ, захист прав людини, протидія агресії та експансіонізму, меншини і рівність, питання роззброєння, міжнародний правопорядок.

Політична історія Західної Європи

Головні етапи формування сучасної ситуації; державотворення; кризи і війни; соціальні конфлікти і революції; партії та фракції внутрішньополітичного спектру; роль жіноцтва, церкви, меншин, молоді; інтеграція.

Історія Східно-Центральної Європи

Розвиток взаємності і самобутності регіону між Балтикою і Балканами, тобто народів колишньої польсько-литовської Речі Посполитої та Австро-Угорщини з їх периферією, від найдавніших до новітніх часів, націоналізм і роль у Європі, передумови і підвалини взаємодії.

Історія Балкан та Близького Сходу

Розвиток взаємин і самобутності держав регіону від найдавніших часів до сучасності, історичні зв'язки і перспективи відносин з Україною.

Історія Північної Америки

Заселення і освоєння, усамотій-

нення США і Канади, роль імміграції, правова і національна свідомість, індустріалізація, регіоналізм і подолання сепаратизму, державний лад, внутрішня і зовнішня політика, етапи історії, расові та меншинні проблеми, наука і технологія, суспільство.

Історія країн Азії, Африки, Латинської Америки

Найдавніші самобутні центри людської цивілізації. Взаємозв'язок форм господарства та суспільного ладу і природних умов. Своєрідність державних інституцій. Внутрішня і зовнішня політика, етапи історії. Колоніальне поневолення і боротьба за незалежність. Релігійна ситуація. Проблема "третього світу".

Історія міжнародних відносин

Еволюція політичних, насамперед дипломатичних стосунків, основні союзи і коаліції, угоди і договори, поділи сфер впливу, міжнародні організації, деідеологізація світової політики, європейська безпека.

Суспільство європейського Ренесансу

Відродження як історична доба, його передумови. Періодизація Ренесансу, місцева специфіка. Питання про відродження як закономірність світового масштабу. Світоглядні засади гуманізму. Сутність соціальної доктрини гуманізму. Розвиток наукових знань, заперечення схоластичних принципів. Суспільна структура доби Ренесансу. Гуманістична історіографія. Доля і вплив ренесансових здобутків. Ренесанс, реформація і контрреформація.

Історична етнологія світу

Вчення про етнос та основні стадії його розвитку. Етнічні особливості, етногенез, побут, культурно-історичні стосунки та значення наукового вивчення. Етнічне обличчя народу. Взаємозв'язки з антропологією, фольклористикою, історичною географією тощо. Історія етнологічних знань. Конкретна етнологія, етнографія, етнодемографія.

Історія військової справи

Війни і військова справа як складова частина всесвітньої та вітчизня-

ної історії. Військо в суспільстві на різних історичних етапах розвитку цивілізації. Внутрішня логіка розвитку військової організації. Матеріальні та духовні чинники в історії війська. Огляд історії воєн, воєнного мистецтва, основних родів зброї. Ретроспектива проблеми будівництва в Україні власних Збройних Сил.

Спеціальні історичні дисципліни (1-2)

Система джерелознавчих знань, роль і застосування, взаємодія, виникнення і сучасний стан спеціальних дисциплін, загальний огляд: археографія, геральдика, вексилнологія, сфрагістика, генеалогія, нумізмати́ка, боністика, ономастика, хронологія та ін.

Історична географія та демографія України

Етапи формування та заселення теренів, історія кордонів і адміністративного устрою, розподіл ресурсів, етнолінгвістичні зміни, структура населення, еволюція господарства за окремими областями, війни і договірне оформлення кордонів, комунікації, конфесійна структура тощо.

Символіка, емблематика, вексилнологія

Історія створення, розвитку, відмінності у функціонуванні й застосуванні символів та емблем, дослідження державної символіки, прапорництва, їхнє значення і роль в минулому та в практиці сучасного суспільства.

Компаративістика та світова література

Вступ до літературознавства

Завдання курсу полягає у введенні студентів у науку про літературу, в наданні основоположних знань з теорії літератури та методології літературознавчих досліджень.

Українська література (1,2,3)

Предмет цього курсу - історія української літератури від часів Київської Русі до сучасності, основні етапи, провідні закономірності та національна специфіка її розвитку. Курс складається з 3-х частин: давня літерату-

ра, література XIX ст., література XX ст. Велика увага приділяється новій українській літературі, її напрямам і художнім системам. Характерна особливість курсу - висвітлення історії української літератури в імовірній повноті її відомої на сьогодні об'єктивної картини, вітчизняних та закордонних відгалужень, в контактено-генетичних зв'язках і типологічних відповідностях з іншими літературами континенту.

Світова література (1,2,3)

В курсі викладається розвиток літератури від античності до сучасності, його основні етапи та провідні закономірності. Особлива увага приділяється вивченню художніх систем від класичної античності до модернізму XX-го ст., найзначнішим літературним явищем, що виникли в параметрах цих систем. Курс складається з трьох частин: в першій охоплюється література античності, Відродження, Бароко і Просвітництва, в другій - література XIX-го ст. (романтизм, реалізм і натуралізм, імпресіонізм і символізм), в третій - література XX-го ст. (реалізм, модернізм, авангардизм, постмодернізм).

Теорія літератури

Курс передбачає вивчення класичних основ теорії літератури, загальної та історичної поетики. Йдеться про систематизований виклад основних понять і категорій теорії літератури з урахуванням сучасних досягнень літературознавчої науки. Студенти мають також освоїти різні прийоми і методи літературознавчого аналізу, поширені нині у світі.

Фольклористика

Різне розуміння терміну "фольклор". Синкретизм усної поезії стародавнього часу, зв'язок з міфологією. Фольклор як цілісна морально-естетична система. Способи відображення дійсності, жанрові види і форми народної поетичної творчості. Поетика фольклору. Основні праці з фольклористики.

Українська література і європейський контекст

У низці спеціальних курсів висвітлюється історія українсько-європейських літературних взаємин від часів

Київської Русі до XX ст. включно в основних етапах та закономірностях. Предмет вивчається на рівнях жанрових систем і провідних стилів української та європейських літератур, а також ключових постатей української літератури в світовому контексті. Передбачене поглиблене ознайомлення студентів з такими темами: "Література Київської Русі та європейський контекст", "Античність та українська література", "Українська латиномовна література XVI-XVII ст.", "Українська барокова поезія", "Українсько-польські літературні взаємини епохи романтизму".

Феміністичний дискурс в українській літературі кін.XIX - поч.XX ст.

У спецкурсі передбачається аналіз феміністичної проблематики в творчості О. Кобилянської, Лесі Українки, Н. Кобринської, Н. Романової-Ткаченко, розгляд теоретичних суперечок навколо "жіночого" питання в літературній критиці перших десятиліть XX-го ст.

Драматургія Лесі Українки і європейська "нова драматургія"

Наприкінці XIX-поч.XX ст. в різних європейських літературах відбуваються процеси трансформації драматичного мистецтва, що узагальнено визначають як "нова драматургія" (Г.Ібсен, А.Стріндберг, А.Чехов, Б.Шоу, Г.Гауптман, М.Метерлінк та ін.). Драматична творчість Лесі Українки розглядається в спецкурсі на тлі цієї "нової драматургії".

Літературні дискусії початку XX ст. в Україні

В спецкурсі висвітлюється процес еволюції естетичної думки в Україні крізь призму найпомітніших критичних полемік доби модернізму (М.Вороний, І.Франко, Леся Українка, "Українська хата", ЛНВ та ін.).

Типологія і практика українського неокласицизму

В спецкурсі детально висвітлюється художньо-філософський внесок українських "неокласиків" у зіставленні з творчістю відповідних угруповань інших літератур, зокрема, польської (Скамандрити).

Український футуризм

Поміж авангардистських течій 10-20-х рр. XX ст. найпримітнішим явищем в українській літературі є футуризм (М.Семенов, Г.Шкурпій, О.Слісаренко, О.Близько, ранній М.Бажан та ін.). Український футуризм розглядається у зв'язках і типологічних відповідностях з італійським та російським футуризмом.

Сучасна українська поезія

В спецкурсі висвітлюється розвиток української поезії останніх десятиліть у притаманній йому складній взаємодії різних напрямів (традиційного, модерного, авангардного).

Міфологізм літератури XX ст.: український химерний роман

Український химерний роман - одне з найцікавіших художніх явищ у вітчизняній прозі другої половини XX-го ст. Важливими рисами його стало звернення до різних форм художньої умовності, використання міфологічної фольклорної образності. У зіставленні із зразками світової міфологічної прози аналізуються твори В. Земляка, В. Шевчука, В. Дрозда, Є. Гуцала.

Література італійського Відродження та Бароко

Спецкурс передбачає докладний аналіз творчості видатних митців італійського Ренесансу (Данте, Петрарка, Бокаччо, Аріосто та ін.) в імовірних паралелях з літературою слов'янського світу.

Іспанська література "золотого віку"

В курсі висвітлюється іспанська література кінця XVI-першої пол. XVII ст., тобто пізнього Ренесансу, маньєризму та Бароко. Центральні постаті курсу - М.Сервантес, Лопе де Вега, Л.Гонгора, Ф.Кевода, П.Кальдерон.

Шекспір і англійська драма XVI-XVII ст.

У спецкурсі вивчаються головні особливості шекспірівської драматургії, її вплив на розвиток англійської та європейської драми цього періоду.

Французький класицизм XVII ст.

Висвітлюються головні конститу-

тивні художньо-філософські ознаки епохи та їх упоширення в літературах Європи (Мольєр, Расін та ін.).

"Вік Гете" в німецькій літературі

У спецкурсі висвітлюється творчість Гете у зв'язках і співвідношеннях з етапами розвитку німецької літератури цього часу ("Буря і натиск"; веймарський класицизм; рання романтика; пізня романтика).

Національні варіанти реалістичної літератури XIX ст.

В курсі розглядається реалізм у європейських літературах XIX ст. (французькій, англійській, німецькій, російській, західно- і південнослов'янських, українській) і виявляється іманентність його художніх систем кожній національній літературі.

Екзистенціалізм в західних літературах XX ст.

Предмет курсу - літературний екзистенціалізм, який склався в 30-х рр. XX ст. і набув значного поширення в літературах Західної Європи і США в 40-60-х рр. Розглядається екзистенціалізм у французькій, англійській, західнонімецькій та американській літературах.

Американський роман міжвоєнних десятиліть XX ст.

Е.Хемінгуей, С.Фітцджеральд, Д.Стейнбек, В.Фолкнер та ін.

Аналіз художнього тексту

Цей курс дає студентам знання і необхідні навички аналізу художніх текстів різних жанрів і родів літератури - епічних, ліричних, драматичних, а також есеїстики, якій належить важливе місце в сучасній літературі.

Навчально-науковий семінар

Цей семінар проводиться з історії літератури та компаративістики, призначення - сприяти підготовці студентів до науково-дослідної роботи в галузі літературознавства.

Історія українського літературознавства 2-ї пол. XIX - 1-ї пол. XX ст.

Спецкурс детально знайомить з теоретичними поглядами і науковою практикою різних шкіл та постатей

вітчизняного літературознавства (О. Потебня, М. Драгоманов, І. Франко, С. Єфремов, М. Зеров, Д. Чижевський, О. Білецький та ін.).

Основи літературної творчості

Це практичний курс, що має дати студентам навички літературної творчості в різних жанрах критичної, літературознавчої та журналістської праці (рецензії, розвідки, проблемної статті, нарису тощо).

Слов'янська література (одна на вибір студента)

Російська, польська або чеська література у найпоказовіших для неї національних виявах (періодах, течіях) вивчається як елемент духовно-культурного оточення української літератури. Курс передбачає свободу викладача у виділенні основних моментів загальної історії національної літератури.

Методика викладання літератури

Основне завдання курсу - прищепити студентам теоретичні і практичні навички, які допоможуть їм поєднувати викладання літератури з вихованням в учнів любові до художнього слова. Студент має навчитися подавати літературний твір як цілісний етичний феномен в єдиній духовній системі національної культури.

Школи і напрями сучасного світового літературознавства

Спецкурс вводить студентів у широке коло методологічних проблем сучасного світового літературознавства, знайомить їх з теорією і практикою різних літературознавчих шкіл ХХ ст. з акцентом на останній чверті століття.

Історія українсько-європейських літературних взаємин

В курсі висвітлюється історія українсько-європейських літературних взаємин від Київської Русі до ХХ ст. включно, з'ясовуються етапи цих взаємин з притаманними їм закономірностями і тенденціями. Виклад охоплює як контактено-генетичні зв'язки української літератури з літературами інших країн та регіонів Європи, так і її типологічні спільності та відмінності.

Основи компаративістики

Мета курсу полягає в ознайомленні студентів з теоретико-методологічними засадами й методикою порівняльного літературознавства в його основних складових частинах: вивченні генетико-контактних зв'язків літературних явищ і вивченні типологічних відповідностей та спільностей на різних рівнях, від окремих творів до національних літератур.

Культура

Українська та зарубіжна культура

Покликаний ознайомити студентів з культурною спадщиною людства, надати можливість відчувати характерні риси й відмінності різних етно-культурних типів, засвоїти універсальні основні механізми культури етносів і націй, навчити вільно оперувати теоретичними конструкціями і поняттями культурології та історії світової культури, розглядати власну національну культуру в контексті світової. До цього курсу залучатимуться твори найкращих представників світової культурології: О. Шпенглера, А. Тойнбі, Ч. Хейзінгі, Б. Малиновського та ін., що сприятиме орієнтуванню студентів у найвагоміших досягненнях світової культурологічної думки.

Археологія та давня культура

Основні закономірності та тенденції розвитку культури давнього людства - до античного часу на території зарубіжної Європи, Азії та Африки по час Київської Русі та до часу Великих географічних відкриттів у Новому світі. Узгодження культурно-історичних та природно-кліматичних епох, їх періодів та етапів. Спільні закономірності розвитку давньої та сучасної культури, еволюційний та циклічний розвиток культури. Велике значення надано археологічним джерелам та методиці археологічних досліджень. Прослухавши курс, студенти повинні також вміти дати культурно-історичну оцінку пам'яток давньої культури, провести їх первинну наукову фіксацію, забезпечити фіксацію від подальшого руйнування. Теоретична частина курсу закріплюється двотижневою археологічною практикою.

Загальна історія та теорія мистецтва

Курс надає загальні уявлення про головні тенденції розвитку мистецтва від початку його зародження до сучасної епохи. Висвітлюються теоретичні питання мистецтва як особливої форми відношення людини до світу.

Вступ до загальної теорії культури

В курсі на ґрунті дослідження основних понять та положень культурології як теоретичного фундаменту гуманітарних наук робиться спроба синтезу сучасних підходів до розуміння гуманітарного знання, напрямів побудови загальної теорії культури.

Історія української культури

Подано виклад історії культури України, починаючи з розвинутого середньовіччя до сьогодення. Акцентовано увагу на основних тенденціях, закономірностях та особливостях культури України в окремі періоди та в різних регіонах, на місці української культури в контексті світової цивілізації.

Соціокультурний розвиток людства

Основні підходи до розуміння соціокультурного розвитку людства протягом кількох тисячоліть до сучасності. Рушійні сили, етапи та шляхи розвитку людства. Проблеми антропо-соціогенезу. Первинні цивілізації та їх варварська периферія. Вторинні цивілізації і традиційні соціокультурні системи. Новоевропейська культурна цілісність. Сучасний етап цивілізаційного розвитку та перспективи створення макроцивілізації.

Давня Європа та Близький Схід (спецсеминар)

Місце цивілізації Близького Сходу у Всесвітній історії. Вивчення історичного процесу на матеріалах археологічних пам'яток. Витоки цивілізацій. Індоевропейська проблема. Близький Схід та неолігізація Європи. Археологічні культури на теренах України. Стародавні культури Середземномор'я доби бронзи. Виникнення протоміст у давніх народів. Соціум та світоглядні реконструкції.

Антична культура

Античність як культурологічна проблема. Соціально-психологічні типи давньогрецької культури. Світ героїв. Класична культура, її цінності і ментальність. Елліністичний світ. Давня Греція та Близький Схід. Римська культурна свідомість. Осінь античності. Падіння Риму і доля античної культури.

Культура Візантії

Світ візантійської цивілізації: суспільство, особистість, культура. Основні етапи розвитку візантійської культури, її еволюція. Взаємозв'язок історії і культури. Сфери візантійської культури. Роль творчої особистості. Типологічні особливості культури Візантії: спільне і особливе. Феномен "візантинізму". Візантійський культурний ареал. Взаємодія культур. Дискусійні культурологічні проблеми. Місце візантійської цивілізації в історії світової культури.

Культура Київської Русі

Формування культури Київської Русі. Вплив Візантійської культурної традиції. Давньоруська державність та розквіт культури. Культура Київської Русі в світовому контексті.

Середньовічна культура

Хронологічні визначення середньовіччя. Середньовічний культурний тип, його зародження та розвиток. "Гемит віка" (VI-X/III ст.). Каролінгське "відродження". Культурні трансформації у візантійському регіоні. Доба епічного світогляду. "Готична вертикаль" як квінтесенція зрілого Середньовіччя. Зародки нового часу в надрах культури XIII ст. "Осінь середньовіччя". Проторенесанс.

Культура Нового часу

Проблеми ідентифікації культурно-історичних епох. Співіснування культурних стилів та критерії їх визначення. Пізній ренесанс та маньєризм. Естетика бароко. Класицизм. Просвіта. Культурний клімат наполеонівської доби. Романтизм. Ідеологічні системи індустріального суспільства. Декаданс та перехід до модернізму.

Сучасна культура Заходу

Сучасна культурна ситуація на Заході. Універсали! культурних само-

описів. Етапи європейської культури XX от. Модернізм. Символічна революція в культурі XIX от. Тоталітарність, мова, влада. Міфологема "кризи культури". Домінуючі інтелектуальні моди після другої світової війни. Контркультура. Постмодерна свідомість.

Стародавні цивілізації Сходу

Курс присвячено історії культури давніх цивілізацій Близького та Середнього Сходу від часу їх виникнення до доби синтезу давньосхідної духовної спадщини з досягненнями античної цивілізації. Особливу увагу приділено історії культури Давнього Єгипту та Месопотамії, давньоіудейській та зороастрійській релігіям.

Іудейська культура

В курсі розглядаються витоки, генеза та головні особливості однієї з найстаріших та найцікавіших культур світу. Головна увага приділяється проблематиці, пов'язаній із становленням структури мислення та світобачення давніх євреїв.

Індійська культура

Протоіндійська цивілізація. Індокитайська проблема. Давньоіндійські світоглядні системи. Брахманізм, дмастиїзм, буддизм. Буддистська літературна традиція. Тамільська поезія. Поширення індійської культури в Азійському регіоні. Кушанська держава та Індобуддистська культура. Гунтська імперія. Класська культурна експансія в Індії. Сучасна індійська культура.

Китайська класична культура

Питання історико-географічних підстав виникнення формування та розвитку китайської культури. В ньому будуть висвітлені як духовні, так і матеріальні аспекти класичної культури Китаю. Буде приділено увагу різним філософським та релігійним напрямкам, основним видам китайського класичного мистецтва.

Ісламська культура

Витоки та генеза ісламської культури, її релігійні засади. Культура "мусульманського відродження". Експансія ісламської культури доби Середньовіччя. Архітектура. Орнамен-

тальність. Арабська література та філософія. Занепад та консервація ісламської культури. Сучасний іслам.

Культура доколумбової Америки

У курсі висвітлено основні закономірності та тенденції у розвитку культури на американському континенті, починаючи від появи на ньому найдавнішої людини до завоювання європейцями. Робиться спроба поєднати періодизацію культури Америки з основними змінами клімату та близькосхідноєвропейським культурно-історичним циклом. Розглядаються основні точки зору на проблему зв'язків між населенням Америки та Старого Світу в доколумбову епоху. Значну увагу приділено аналізу культур основних центрів ранніх цивілізацій Нового Світу.

Антропологія

Антропологія як наука про мінливість фізичного типу людини в часі та просторі. Методи антропологічних досліджень. Історія антропологічних знань. Походження людини. Раси та чинники расоутворення. Антропологічний склад давнього та сучасного населення України.

Етнологія

Розвиток від етнографії до етнології. Школи і напрямки в етнографії. Етнос та етнічні процеси. Господарсько-культурні типи народів світу. Локальні варіанти. Етногенез та етнічна історія. Побут, вірування, обряди. Народна творчість та фольклор.

Сучасні теорії культури

Зміна парадигм розуміння культурного розвитку; від класичної до герменевтичної. Концепція Ф.Ніцше. Феноменолого-герменевтичні, циклічні, психоаналітичні екзистенційно-феноменологічні концепції культури. Модернізм і контркультура. Постмодернізм.

Загальна теорія культури

Головні поняття та концепції теорії культури. Феномен культури. Структура сприйняття та творення дійсності. Свідомість і безсвідоме. Тіло і символ. Знак, образ і міф. Архетика культури. Механізм культури. Традиція, ритуал, свято. Тема смерті в історії

культури. Містичне в культурі. Культура і влада.

Актуальні проблеми зарубіжної культурології

Передбачено висвітлити різні підходи до вирішення найпекучіших питань сучасної культури. До розгляду окремих тем та проблем курсу залучаються зарубіжні або вітчизняні дослідники та викладачі.

Театр як соціально-культурний феномен

Театр як вид культури. Театр і соціум. Театральні жанри. Акторське мистецтво. Режисура. Мистецтво сценографії. Вистава як театральний твір. Види і типи театральних видовищ. Феномен глядача.

Кіномистецтво

Феномен кіно, його виникнення та етапи розвитку; специфіка кіно як виду мистецтва. Значення "Авангарду" для становлення кіно; поетичний реалізм. Експресіонізм в кіномистецтві. Вираження внутрішнього світу людини в "німому кіно". Течія "неореалізму". Українське поетичне кіно. Курс супроводжується переглядом фільмів та зустрічами з провідними діячами кіно.

Музеєзнавство

Історія та теорія музейної справи. Охорона пам'яток. Поняття музейного предмета. Музейна цінність. Нагромадження та використання історико-культурних цінностей. Історія музеєзнавства. Музейна справа в Україні та за кордоном. Участь музеїв у краєзнавчому русі.

Історія музичного мистецтва

Музика як форма людської свідомості. Сутність музичного мистецтва. Міфи та концепції виникнення музики. Інтонація як процес мислення в музиці. Історія музичної культури від античності до сучасності. Музично-драматичні жанри. Стильова багатобарвність музики. Курс супроводжується прослуховуванням основних творів музичної культури.

Історія декоративно-прикладного мистецтва

Декоративно-прикладне мистецтво в системі народної культури. Принципи класифікації в морфології деко-

ративно-прикладного мистецтва. Основи композиції та система композиційних закономірностей. Декоративно-прикладне мистецтво України як складова європейського мистецтва.

Теорія та історія архітектури

Архітектура є важливою складовою світової культури, завжди актуальною та дієвою, оскільки своїми засобами формує середовище, яке оточує людину. Введення студентів у світ архітектури шляхом викладення уявлень про її склад, загальний хід розвитку, основні поняття, підходи, методи, що складають зміст теорії та історії архітектури, а також формування технік самостійного вивчення, аналізу та культурологічного дослідження архітектурної спадщини.

Культурна антропологія

Культурна антропологія - провідний напрям сучасної антропологічної думки. Її витoki сягають компаративістських концепцій Е.Тайлера та В.Гумбольдта. До сфери культурної антропології, поряд з етнологічними дослідженнями, відносять вивчення технології, мови, міфу, історії та релігії. Теоретична еволюція культурної антропології пройшла через методологічні парадигми еволюціонізму, дифузійнізму, історизму, функціоналізму, структуралізму. У 2-й половині ХХ ст., М.Мід надала культурній антропології гуманістичного змісту, розглянувши її проблематику у контексті співвідношення "культура"- "персона". Т.Парсонс виокремив "культуру" як чинник, що розмежовує американську соціологію і культурну антропологію. Сучасні антропологи - К.Гіртц та Д.Шнайдер розглядають культурну антропологію як самодостатню дисципліну, що дає герменевтичне, семіотичне тлумачення культурних феноменів.

Археологія та культура середньовічних кочівників

В другій половині I - першій половині II тис.н.е. номади продовжували займати чільне місце в історичних процесах на землях Півдня сучасної України. Сама середньовічна епоха у Східній Європі розпочалася з протистояння тюркомовних гунів з германцями - готами в 375 р., що стало по-

штовхом для Великого переселення народів. Номади Середньовіччя (гуни, авари, болгари, мадяри, печеніги, тюрки, половці, монголо-татари, ногайці, кримські татари) стали останнім етапом кочівницької історії та культури в Європі і зробили свій внесок в процес етногенезу сучасних українців. Пам'ятки матеріальної культури дозволяють конкретно розглянути складні й динамічні процеси номадської історії.

Скіфо-сарматська доба в історії України

На рубежі II-I тис. до н.е. в Євразійських степах виникає кочове скотарство. Віднині та надовго степи стають своєрідним коридором, через який просуваються все нові й нові хвилі кочівників, які активно, а часто й жорстоко, втручаються в життя навколишнього населення, здійснюють рейди в далекі краї. Саме завдяки участі в гущі подій тодішньої історії, кочівники потрапили в аннали писемної історії. Курс має на меті висвітлити: 1) специфіку кочового способу виробництва та життя; 2) ознайомити з історією, соціальною організацією та культурою ранніх кочівників: киммерійців, скіфів, сарматів; 3) окреслити коло проблем, на вирішення яких спрямовані зусилля археологів та істориків.

Історія і культура античних держав на території України

Мета курсу - показати місце історії та культури античних держав у контексті всесвітньої історії та їх значення для стародавньої історії України. Вивчення історії і культури античних держав. Грецька колонізація Північного Надчорномор'я як складова частина Великої грецької колонізації. Становлення античних держав Північного Надчорномор'я. Античні держави в класичний та елліністичний періоди. Римський період в історії античних держав. Античні держави в пізньоантичний період. Взаємодія античних і варварських традицій у культурі античних держав на території України.

Традиційні культури

Африки, Австралії та Океанії

Традиції та інновації в культурі. Типологія основних елементів традиційної культури. Історія дослідження

традиційних культур Африки, Австралії та Океанії. Традиційне господарство та соціальна організація. Образно-понятійні структури світогляду. Міфи, обряди, вірування, манери поведінки. Мистецтво.

Історія культури Європи

Курс є спробою цілісної реконструкції шляхів культурного розвитку європейського соціуму, метаморфози культурної свідомості Європи від архаїчної стадії до сучасної. Культурна історія розглядається як сукупність циклів окремих культурних епох (античність полісна, античність імперська, середньовіччя тощо), які умовно поділяються на "класичні" та "романтичні", що знаходяться між собою у відносинах діалогу рівних, а не заперечення в поступовому русі. Згідно з культурологічною традицією, в основі культурної свідомості кожної епохи покладено специфічну категоріальну систему з певними варіаціями на рівні освіченої еліти та народної культури. В кожній культурній формації розглядається окремо її "поезія" та "правда", тобто те, що культура думає про себе та розповідає (культурна самосвідомість), і те, чим вона є насправді (культурна реальність, як вона дана сучасній свідомості). Наголос курсу зроблено на антропологічній проблематиці культури. Автор намагається уникнути схематизму і побачити складність і суперечливість культурних процесів та становища людини в культурі. Більш важливим, ніж реконструкція категорій та парадигм, він вважає репрезентацію в курсі конкретного феноменологічного багатства (явищ, подій, фактів, "емпірики") європейської культури в його символічному звучанні. Гносеологічним ідеалом запропонованого курсу є історико-культурні праці Буркхардта, Ніцше, Хейзінги, Ле Гоффа, Дюранта, Суходольського, Бахтіна та інших. Курс залишається принципово відкритим, тобто визнаються проблеми, які ще не отримали відповіді в історико-культурній науці, та фактор нового фактажу, особливо східноєвропейського.

Культура Відродження

Висвітлює специфіку культурної свідомості ренесансної доби, реконструює генезу та розвиток ренесанс-

них соціокультурних феноменів, в першу чергу італійських. Приділяється увага інтерпретаціям Ренесансу в історико-культурних працях найбільших авторитетів XIX-XX ст. Звернення до проблеми антропології доби, тобто загальнокультурних та індивідуальних уявлень про людину. Крім теоретичної розробки проблематики Ренесансу автор намагається відтворити панораму ренесансного життя ("феноменологію Ренесансу"). Курс використовує класичні твори Буркхардта, Фергюсона, Берка, Гарена, Баткіна, Дюранта, джерела - тексти письменників Ренесансу (Бастічі, Макіавеллі, Валла, Кастільоне, Вазарі та інші.).

Культура Японії

Присвячений історії формування японської культурної традиції. Розглядаються її загальні принципи, окремі напрямки культури, мистецтва та духовної системи національного світоприйняття.

Трипільська

"протоцивілізація" та її сусіди

Розглядаються питання місця Трипільсько-Кукутенської спільноти серед "смуги" культур розписної кераміки світу, давньоземлеробських і скотарських культур енеолітичного часу Південно-Східної Європи на синхронному та діахронному зрізах. Значною мірою будуть висвітлені питання історії досліджень, сучасних концепцій на хронологію, періодизацію та розвиток матеріальної культури, археології поселень та поховального обряду. Будуть розглянуті проблеми історичних реконструкцій (демографічних, економічних, соціальних) і "протоміст" на теренах трипільської культури; знакових систем та орнаментики; духовного світу давнього трипільського населення. Трипільська культура та індоєвропейська проблематика.

Методика польових археологічних досліджень

Розраховано на студентів, що спеціалізуються в первісності, докладно знайомить з видами археологічних пам'яток та засобами їх дослідження. Розглядаються прийоми розвідок, розкопок поселень, поховальних та інших пам'яток. Вивчаються методи

фіксації знайдених об'єктів, методи консервації та реставрації в польових умовах знахідок, правила ведення польової археологічної документації. Подаються відомості з дотичних дисциплін (геології, мінералогії, палеозоології, палеоботаніки, антропології). Теоретичні знання закріплюються на практичних заняттях.

Актуальні проблеми археології та давньої культури України

Присвячений найважливішим проблемам первісності України, у розв'язанні яких сучасна наука досягла значних успіхів. Як, де, чому і коли з'явилися найдавніші людські істоти і коли вони заселили Україну? Як жили прильодовикові мисливці на північного оленя, зубра та мамонта? Яким було їхнє суспільство, господарство та культура і чи дійсно була доба матриархату? Що таке "неолітична революція" і звідкіля найдавніші землероби і тваринники прийшли в Україну? Чи була Україна прабатьківщиною індоєвропейських народів і які риси праіндоєвропейської культури зберегло українське козацтво? Звідки пішли слов'яни і чи був княжий Київ праукраїнським містом? Чи були трипільці та арії українцями і що відомо про походження українського народу? Коли і як почали формуватися три головні культурно-історичні провінції України, які визначили її місце серед цивілізації Євразії? Що саме ще за первісної доби зумовило драматизм української історії? Спробою знайти відповіді на ці непрості питання за допомогою археології, культурології, етнології, мовознавства, палеогеографії та інших наук є даний курс.

Походження українців, білорусів та росіян у світлі сучасних досліджень

Проблема походження східних слов'ян належить до числа найважливіших у східнослов'янській історії. Вона здавна була важливою складовою ідеологічного підґрунтя розбудови Російської імперії. Без її об'єктивного вирішення неможливо створити міцний історичний фундамент незалежності України. Спроба об'єктивного висвітлення питань витоків та формування окремих східнослов'янських народів на основі даних археології,

етнографії, мовознавства, історичних джерел, антропології всупереч зайвій політизації проблеми. Значна увага приділяється критиці основних версій походження українців, в тому числі відомої концепції давньоруської народності. Етнотворчі процеси у Східній Європі розглядаються на широкому тлі етногенези в середньовічній Європі, а також у Римській імперії. Аналізуються погляди провідних етнологів та філософів на проблему нації взагалі, та української і російської нації зокрема.

Особистість у культурі Заходу в постметафізичний період

Демонструє специфіку бачення особистості в 2-й пол. XX ст. в західній культурі і спрямований на оволодіння прагматикою найвагоміших теорій (теорій особистості з особливою орієнтацією на художню літературу, критику та мистецтво).

Науки про довкілля

Основи екології

Завдання курсу - дати узагальнене уявлення про сучасну екологію, її місце в системі наук і знань, фундаментальні та прикладні проблеми. Відповідно, курс складається з двох частин, кожна з яких включає три - чотири лекції та одне семінарське заняття. Перша частина розкриває загальні принципи й концепції екології, закономірності структури та функціонування екологічних систем. Друга частина курсу присвячена викладу головних розділів прикладної екології, з наголосом на демографічні, економічні та соціальні її проєкції. Тут же обговорюється сучасний стан критичних глобальних проблем, зокрема, руйнування озонового захисту та загрози глобального потепління. Програма семінарських занять передбачає надання можливості кожному студентові поглибити й конкретизувати знання з предмета підготовкою реферату та стислим викладом його змісту з наступним колективним обговоренням в групі.

Загальна геологія

Цей курс надасть можливість ознайомитись з ендогенними та екзогенними геологічними процесами.

Розглядаються породоутворюючі та акцесорні мінерали магматичних, осадових та метаморфічних гірських порід.

Як утворилась земля, як вона розвивалась, які геологічні події передували сучасному її вигляду, як рухаються континенти, який клімат був на землі в далекому минулому і як він змінювався в процесі її розвитку, чому і коли вимерли динозаври, коли з'явилась людина і до чого призвела її бурхлива діяльність, скільки років існуватиме Земля - далеко не повний перелік питань які розглядаються у курсі.

Основи ґрунтознавства

Студенти послідовно вивчатимуть ґрунти, як багатокомпонентні динамічні утворення в зв'язку з інженерною діяльністю людини. Крім того студенти детально ознайомляться з властивостями ґрунтів, знання яких є необхідною основою для вирішення цілого ряду екологічних проблем.

Геоморфологія

Студенти вивчатимуть геоморфологічні структури Землі та процеси, які утворюють ці структури. Курс складають три основні частини: "Загальна геоморфологія", "Геодинамічні процеси та геоморфологічні структури", "Геоморфологія України". Розглядаються принципи класифікації структурних форм макро-, мезо-, мікрорельєфу, закономірності їх походження та взаємозв'язок геоморфологічної зональності з іншими екзогенними процесами.

Основи кліматології

Основу цього курсу складає вивчення основних кліматоутворюючих факторів, їх вплив на погоду та клімат даної території. Розглядаються фізичні механізми, що визначають зовнішній вплив на кліматичну систему атмосфери, рельєф та складні взаємозв'язки кліматичних факторів.

Географія

Курс передбачає знайомство з основами фізичної та економічної географії. Це особливо корисно екологам, яким знання основ географії необхідно для глибшого розуміння науки про довкілля.

Загальна екологія

Курс має на меті надати студентам знання з основних положень екологічної науки, а саме: вчення про біосферу та екосистеми, потоки енергії в екосистемах, закономірності дії екологічних факторів, взаємодії між окремими організмами та їх популяціями. Особливу увагу буде приділено проблемі стійкості екосистем на різних їх рівнях, характеру та напрямкам розвитку екосистем.

Популяційна екологія

У курсі будуть вивчатись структури та властивості популяцій, позитивні та негативні типи взаємодії між видами, регуляція чисельності популяцій та характер їх розселення.

Ландшафтна екологія

Студенти засвоюють базові теоретичні положення ландшафтно-екологічної сучасні концепції цієї науки. Особлива увага приділяється проблемам виділення екосистем та ландшафтних територіальних структур, аналізу динаміки та стійкості геосистем до антропогенних навантажень.

Моделювання екосистем

Вивчаються методи моделювання лінійно-паоаметричних і загальних нелінійних процесів, методи побудови на ЕОМ імітаційних процесів, методи наукового пошуку причинно-наслідкових зв'язків для прогнозування і оптимізації реальних екологічних процесів на основі оптимального математичного моделювання в реальних умовах при неповних даних.

Радіоекологія з основами радіобіології

В курсі представлені основні поняття радіобіології - фізичні основи іонізуючого випромінювання, основні фізичні одиниці та дози, вплив іонізуючого випромінювання на клітини, органи і системи. Курс продовжується вивченням основних напрямків радіоекології - поняттями природної та техногенної радіоактивності, участі радіонуклідів у біогеохімічних циклах, взаємозв'язок з енергетикою екосистем, міграція радіонуклідів харчовими ланцюгами і мережами, вплив радіоактивного забруднення на екосистеми та їх різні компоненти, інше. В

курсі передбачено, також лабораторний практикум, частина якого буде проводитись на базах науково-дослідних установ.

Екологія мікроорганізмів

До уваги студентів буде представлена наука, яка вивчає морфологію, фізіологію, біохімію, ріст і розвиток, мінливість і спадковість мікроорганізмів, а також їх систематичне положення і розподіл у природі, вплив зовнішнього середовища на діяльність мікробів. В курсі будуть представлені теоретичні та практичні основи загальної мікробіології та прикладної екологічної мікробіології. Студенти будуть ознайомлені з широкими метаболічними та адаптивними властивостями мікробів. Вивчатиметься діяльність мікробів в утворенні горючих копалин, ґрунту, інша геологічна діяльність мікробів, роль мікроорганізмів в охороні природного середовища.

Екологія рослин

В курсі будуть дані основи морфології та систематики рослин, розглядатимуться питання розповсюдження основних видів рослин на Україні, пристосування рослин до умов зовнішнього середовища, або до змін окремих його факторів, а також відносини між рослинами в біоценозах.

Екологія тварин

Курс передбачає вивчення загальної характеристики, особливостей будови, життєдіяльності, розповсюдження основних груп безхребетних та хребетних тварин. Завданням курсу є надання базових знань для кращого опанування курсом "Популяційна екологія".

Ресурси та охорона навколишнього середовища

Курс надасть можливість ознайомитись з підходами до вивчення і аналізу стану енергетичних, водних, мінеральних та інших ресурсів, сільського та лісового господарства, аквакультури, землекористування.

Палеоекологія

У курсі будуть розглянуті питання структури угруповань та реконструкції абіотичних факторів, що існували в

минулі геологічні епохи. Значення курсу полягає у використанні палео-екологічних даних для прогнозування розвитку сучасних екосистем.

Основи екологічного моніторингу

Студент отримає знання про моніторинг природних екосистем, сільськогосподарських угідь та урбанізованих територій, та методи проведення моніторингових досліджень. Йтиметься, зокрема, про застосування дистанційних методів у системі екологічного моніторингу, про картографічний моніторинг за допомогою аерокосмічних зйомок, про можливості знімальної апаратури і перспективи удосконалення першого Українського ШСЗ "Січ-1".

Основи статистичного аналізу даних

Елементи теорії ймовірності та математичної статистики, їх застосування до вирішення екологічних проблем. На підставі концепцій суб'єктивної ймовірності вивчається вступ до теорії ризику.

Методика викладання екології

В основу курсу покладені сучасні уявлення про викладання курсу екології. Перший розділ включає загальні питання методики навчання. Другий розділ присвячений методичним підходам до вивчення глобальних екологічних проблем. У третьому розділі даються методичні розробки до вивчення екологічних проблем в Україні.

Екологічна етика

У курсі розглядається історія формування моральних концепцій ставлення людини до довкілля, вплив довкілля на формування етно-культурних особливостей, зокрема української людності. Буде розглянуто сучасні тенденції екологізації мислення, розвитку екологічної культури і екологічне виховання.

Екологія водоймищ з основами гідробіології

Курс передбачає ознайомлення студентів з водними ресурсами України, екологічним станом її морів, річок, водосховищ та інших водних об'єктів. Розгляд внутрішньоводоймних про-

цесів, пов'язаних з формуванням якості води, біопродуктивністю та біорізноманіттям водних екосистем різного типу в умовах антропогенного впливу.

Передбачається ознайомлення з міжнародними та національними екологічними програмами, зокрема, національною програмою оздоровлення басейну Дніпра та міжнародними програмами з охорони Чорного моря та басейну Дунаю.

Екологічна політика

Курс має на меті ознайомити студентів з основами управління природоохоронною політикою на Україні та в світі, з основними методами аналізу при прийнятті рішень щодо природоохоронних заходів.

Внаслідок освоєння курсу студенти матимуть уявлення про законодавчі, організаційні та методичні основи управління екологічною політикою, а також основні концепції вирішення глобальних, національних та регіональних екологічних проблем. Набуті знання дозволять студентам використовувати їх при організації природоохоронної справи на рівні державного управління, на рівні промислових підприємств та неурядових організацій, що беруть участь у природоохоронній справі, а також для подальшого навчання на магістерському рівні.

Безпека життєдіяльності

Курс ознайомить із надзвичайними ситуаціями в мирний та воєнний час і шляхами забезпечення життєдіяльності в цих умовах, будуть показані шляхи ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, вивчатимуться медичні засоби захисту і перша медична допомога людині.

Політологічні науки

Політологія-1

Має загальноосвітній характер і покликаний закласти основи культури громадянства. Побудований за індуктивним принципом - від розкриття простих і очевидних питань до узагальненого з'ясування сутностей політичних феноменів. Матеріал концептуально ґрунтується на сучасному, цивілізаційному розумінні політики як не тільки боротьби за перемогу

свого, а й узгодження різних позицій, забезпечення цілісного розвитку спільноти.

Політологія-2

Призначений для студентів-супільствознавців і характеризується вищим (порівняно з політологією-1) теоретичним рівнем викладання. Концептуальним стрижнем є розуміння політики не тільки як боротьби за перемогу свого, а й узгодження різних позицій, забезпечення цілісного розвитку спільноти. Саме під таким кутом зору розкривається сутність внутрішньої та міжнародної політики, викладається теорія держави й політичних партій, аналізуються проблеми формування правової держави в Україні, висвітлюється тема громадянськості як визначальної інституції політико-державного буття.

Історія політичних вчень

Передбачає ознайомлення з історією розвитку поглядів на сутність, походження, соціальну роль, види, основні форми прояву політики, влади, держави, законодавства. Дається аналіз політичних концепцій справедливості, свободи, рівності, які висувалися представниками різних течій політичної думки в різних країнах у різні епохи - в стародавні часи, у середньовіччя, в період Відродження, в новий та новітній час.

Основи теорії міжнародних відносин

Курс передбачає ознайомлення з основними теоріями міжнародних відносин, зокрема, з концепціями багатопольярного та двопольярного світу, геостратегічними концепціями, феноменом національних інтересів, концепціями міжнародних конфліктів та застосування сили у міжнародних відносинах. Розглядаються процеси інтернаціоналізації суспільного життя та регіоналізації у сучасному світі. Аналізуються теоретичні засади та практика зовнішньої політики України та найважливіших суб'єктів сучасної системи міжнародних відносин.

Історія української політичної думки

Розглядається становлення і розвиток української політичної думки у

тісному взаємозв'язку з розвитком світової політичної теорії. Основна увага приділяється таким політичним течіям, як консерватизм, лібералізм, "інтегральний націоналізм". Розкривається специфіка цих течій в умовах України, внесок українських політологів у світову політичну теорію.

Навчально-дослідний семінар "Особливості політичного процесу в Україні"

Складається з двох циклів - теоретичного та практичних досліджень. Теоретичний цикл передбачає вивчення методології наукових досліджень, теорій та практики реформаційних процесів у постсоціалістичних країнах і, зокрема, в Україні, конституційного процесу в Україні, проблеми розподілу влад, легітимності державної влади. На заняттях другого циклу досліджуються проблеми впливу форм правління та державного устрою на політичні процеси, децентралізація та деконцентрація державної влади, регіоналізація, становлення плюралістичної партійної системи, формування системи політичних норм демократичного суспільства тощо.

Слухачі семінару мають підготувати аналітичну доповідь з однієї з проблем сучасного політичного життя в Україні.

Навчально-дослідний семінар "Демократія і політика"

Дискусії за участю запрошених фахівців з політології, права, державного будівництва. Розглядаються такі актуальні проблеми державної політики в Україні, як система органів державної влади, муніципалізація місцевої влади, роль держави у реформуванні економіки, ставлення України до розширення НАТО, взаємодія держави та партій під час виборів тощо.

Етнополітика

Має допомогти слухачам у формуванні об'єктивного ставлення до етнополітичних відносин у суспільстві, розумінні природи та характеру етнополітичних рухів, пошуках оптимальних способів гармонізації етнонаціональних проблем.

Сучасні політичні теорії

Розглядаються модерні тенденції розвитку політичної теорії, її зв'язок з ідеологією та політичною боротьбою, еволюція та зміст ліберальних, консервативних, соціалістичних теорій, особливості проявів окремих політико-ідеологічних течій у перехідних суспільствах.

Україна на міжнародній арені

Має історико-політологічний характер і розглядає участь України в міжнародних відносинах у XX ст.: зовнішньополітичну діяльність УНР, причини втрати державності, положення України в СРСР, міжнародну діяльність УРСР як члена ООН, роль та діяльність республіки в межах СРСР у роки перебудови. Аналізується досвід, набутий країною на міжнародній арені, проблеми правонаступництва, успадковані засади зовнішньої політики незалежної України.

Конституційне право

У курсі розглядаються найважливіші класичні та сучасні доктрини конституційного права, джерела конституційного права. Дається порівняльний аналіз основних інститутів та норм конституційного права різних країн, розкриваються головні тенденції розвитку сучасного конституціоналізму.

Міжнародне публічне право

Мета - дати уявлення про історію становлення та розвитку сучасного міжнародного публічного права. Висвітлюються питання співвідношення міжнародного та національного (внутрішньодержавного) права; визначаються джерела міжнародного права; правовий статус держав, міжнародних організацій, індивідуумів у міжнародних відносинах. Розглядається існуюча система міжнародно-правових норм у таких галузях, як міжнародний захист прав людини, право міжнародних договорів, дипломатичне та консульське право, право міжнародних організацій, міжнародне повітряне та космічне право, міжнародне морське право, право міжнародної безпеки, міжнародне право під час збройного конфлікту, міжнародне природоохоронне право.

Міжнародно-правовий захист прав людини

Дає можливість оволодіти знанням сучасної системи міжнародно-правових норм у галузі захисту прав людини. Розглядається походження норм, що встановлюють міжнародні стандарти з прав людини; взаємовідносини між цивільно-політичними, економічними та соціальними правами; порядок імплементації міжнародно-правових норм у національне законодавство та система контролю за їх дотриманням.

Соціальна робота

LUCP 501. Вступ до соціальної роботи

Призначення та зміст соціальної роботи у суспільстві, історія розвитку та основні сучасні тенденції соціальної роботи у світовій практиці.

1 триместр, кількість годин - 108, кількість кредитів - 2.

Продовження: ШСР 502, ШСР 503.

ШСР 502. Теорії та методи соціальної роботи

Основні теоретичні засади, методи організації та надання соціальної допомоги на різних рівнях та в різних контекстах соціальної роботи.

2 триместр, кількість годин - 162, кількість кредитів - 3.

Початок: ШСР 501.

Продовження: ШСР 503.

ШСР 503. Нововведення в соціальній роботі

Прикладні аспекти організації та впровадження нових підходів і методів соціальної роботи з використанням міжнародного досвіду.

4 триместр, кількість годин - 108, кількість кредитів - 2.

Початок: ШСР 501, ШСР 502.

ШСР 504. Соціальна політика

Державна соціальна політика в історичному і сучасному контексті, основні принципи її формування, аналізу та механізми змін. Взаємовплив соціальної роботи і соціальної політики.

1 триместр, кількість годин - 108, кількість кредитів - 2.

Продовження: ШСР 505, ШСР 506.

ШСР 505. Соціальна політика
а України

Аналіз сучасної соціальної політики в Україні. Передумови та перспективи її формування.

2 триместр, кількість годин - 108,
кількість кредитів - 2.

Початок: ШСР 504.

Продовження: ШСР 506.

ШСР 506. Актуальні проблеми соціальної політики в Україні (дисципліна вільного вибору)

Тенденції формування соціальної політики в Україні, компаративний аналіз. У викладанні беруть участь провідні закордонні та вітчизняні фахівці в галузі соціальної політики.

4 триместр, кількість годин - 108,
кількість кредитів - 2.

Початок: ШСР 504, ШСР 505.

ШСР 507. Правові аспекти соціальної роботи

Державні закони як правова база соціальної роботи. Закони та законодавчі акти, що регулюють суспільне життя та соціальний захист різних груп населення (діти, молодь, сім'я, пенсіонери, інваліди та ін.).

2 триместр, кількість годин - 108,
кількість кредитів - 2.

ШСР 508. Загальна психологія

Базові знання щодо основних механізмів та закономірностей психічної діяльності людини.

1 триместр, кількість годин - 54,
кількість кредитів - 1.

Продовження: ШСР 509, ШСР 510, ШСР 512.

ШСР 509. Психологія особистості

Основні наукові психологічні теорії особистості та поведінки, які мали вплив на світову практику соціальної роботи.

2 триместр, кількість годин - 54,
кількість кредитів - 1.

Початок: ШСР 508.

Продовження: ШСР 510, ШСР 512.

ШСР 510. Психологія розвитку

Основні теорії психічного розвитку людини, вплив на процес розвитку соціальних і біологічних факторів, критерії нормального і аномального пси-

хічного розвитку, сензитивні періоди та вікові кризи - знання, які необхідні для проведення соціальної роботи з різними віковими групами.

2 триместр, кількість годин - 54,
кількість кредитів - 1.

Початок: ШСР 508, ШСР 509.

Продовження: ШСР 512.

ШСР 511. Соціологія для соціальних працівників

Знайомство з соціологічним підходом до вивчення суспільства, груп і особистості, основними соціологічними теоріями, методами соціологічних досліджень та їх використанням у практиці соціальної роботи.

2 триместр, кількість годин - 108,
кількість кредитів - 2.

Продовження: ШСР 512.

ШСР 512. Соціальна психологія

Соціально-психологічний аналіз великих і малих груп у суспільстві, групової динаміки, міжособистісних стосунків, закономірностей соціального розвитку особистості з метою використання набутих знань у соціальній роботі з індивідом та групою.

3 триместр, кількість годин - 54,
кількість кредитів - 1.

Початок: ШСР 508, ШСР 509, ШСР 510, ШСР 511.

ШСР 513. Соціальна психіатрія

Необхідні для соціального працівника знання про вплив соціального оточення на розвиток психічних захворювань, а також на корекцію, лікування і адаптацію психічно хворих у суспільстві.

4 триместр, кількість годин - 54,
кількість кредитів - 1.

Початок: ШСР 508, ШСР 509, ШСР 510, ШСР 512.

ШСР 514. Дослідження в соціальній роботі

Основні науково-методичні підходи до визначення і вивчення соціальних потреб і проблем окремого клієнта чи соціальних груп з метою визначення фокусу втручання у соціальній роботі з ними. Методи та критерії оцінки проведеної соціальної роботи.

3 триместр, кількість годин - 54,
кількість кредитів - 1.

Початок: ШСР 501, ШСР 502, ШСР 505, ШСР 506.

**ШСР 515. Менеджмент
у соціальній роботі
(дисципліна вільного вибору)**

Організація та управління агенціями соціальної допомоги. Основні принципи керівництва установою, персоналом, процесом надання послуг.

3 триместр, кількість годин - 54, кількість кредитів - 1.

Початок: ШСР 501, 502, ШСР 505, ШСР 506.

**ШСР 516. Прикладна
персонологія
(дисципліна вільного вибору)**

Опанування базових навичок спілкування та інтерв'ювання, знайомство з прийомами конфронтації та впливу, прикладні аспекти психології.

2 триместр, кількість годин - 108, кількість кредитів - 2.

**ШСР 517. Навчально-
дослідницький практикум**

Практична соціальна робота у державних і позадержавних соціальних службах, громадах, закладах медицини, освіти, права під керівництвом практичного працівника та університетського дорадника з метою набуття необхідного досвіду практичної роботи та виконання наукового дослідження в обраному напрямку спеціалізації. Складає 576 годин протягом двох років.

Соціологічні науки

Соціологія-1

Курс є першою частиною звичайного для західних університетів курсу "Вступ до соціології" (Introduction to Sociology). В цій частині даються початкові знання про предмет соціології, про її основні теоретичні напрями, дослідницькі методи, а також соціологічні уявлення стосовно культури і будови суспільства, соціальних структур і соціальних груп, соціальних організацій і соціальних інституцій, стосовно соціалізації і соціальної взаємодії соціальних відхилів і соціального контролю.

Продовження: Соціологія-2.

Соціологія-2

Курс є другою, заключною, частиною звичайного для західних університетів курсу "Вступ до соціології" (Introduction to Sociology).

Викладаються початкові знання про соціальну стратифікацію та основні форми соціальної нерівності, про соціально-класові та соціально-етнічні структури, соціологічні уявлення стосовно сексуальності, шлюбу та сім'ї, релігії та ідеології, економічних та політичних систем, систем освіти і охорони здоров'я як соціальних інституцій. Висвітлюються також основні соціологічні уявлення стосовно процесів відтворення населення, урбанізації, взаємодії суспільства з природним довкіллям, колективної поведінки та соціальних рухів, реформ і революцій, інших форм соціальних змін, розвиток технології та еволюції суспільств.

Продовження: Методи соціологічних досліджень, Макросоціологія, Класичні соціологічні теорії.

Макросоціологія

Передбачається викладання сучасних соціологічних концепцій великомасштабних соціальних об'єктів та довгочасних соціальних процесів: становлення культури, соціогенезу, соціокультурної революції, людства як системи суспільства, а також будови суспільства, його макроструктур, соціальних інститутів, їх історичного розвитку та перспектив, що прогнозуються.

Вступ до соціології особистості

Передбачається ознайомлення з функціональними та диспозиційними структурами особистості як системи внутрішньої регуляції соціальної поведінки людини, з методиками соціологічних досліджень когнітивних та емотивних компонентів соціальних установок, цінносних орієнтацій та інших особистостних якостей, їх розподілів у соціальних групах.

**Методи збору
соціологічної інформації**

Дається систематичний виклад основних методів збору соціологічної інформації та початкові знання із забезпечення репрезентативності соціологічної та інших параметрів якості інформації (надійність, точність, валідність). Будуть розглянуті методи спостереження, аналізу документів (якісний аналіз і контент-аналіз), а також методи опитування (інтерв'ю, теле-

фонне опитування, експертне опитування тощо). Розглядаються також питання етики соціологічного дослідження.

Завдання курсу - дати знання та навички проведення соціологічного дослідження, забезпечення його якості, а також вміння оцінювати надійність соціологічних даних у публікаціях.

Математико-статистичні методи аналізу соціології

Курс складається з двох частин:

1. Математико-статистичні методи аналізу даних.

2. Аналіз даних на комп'ютері.

У першій частині розглядаються питання вимірювання в соціології, типи шкал та статистичних методів, що відповідають даному типу шкали. Розглядаються методи дескриптивної статистики (середні та міри варіації, таблиці одномірного та двомірного розподілу тощо) і методи індуктивної статистики, перевірки статистичних гіпотез (коефіцієнти зв'язку між соціологічними ознаками, їхня значущість тощо). Розглядаються також методи багатовимірної статистики (зокрема факторний та кластерний аналіз). Студенти мають засвоїти мету застосування тих чи інших методів аналізу, знати, у яких ситуаціях певні методи застосовуються, та вміти інтерпретувати результати математико-статистичного аналізу.

У другій частині розглядаються статистичні пакети обробки соціологічної інформації. Студенти мають засвоїти роботу з пакетами для вирішення конкретних змістових завдань на реальних даних з банку проведених досліджень.

Класичні соціологічні теорії

Курс присвячено аналізу класичного етапу розвитку соціологічної теорії. Розглядаються історичні та соціокультурні передумови розвитку теоретичних уявлень про суспільство від доби Просвітництва до початку ХХ століття. Особлива увага приділена висвітленню ідейно-теоретичного змісту таких соціологічних вчень, як позитивізм О.Конта, еволюціоністська соціологія, марксистський історичний меберіалізм, психологічна соціологія, формальна соціологія, розумі-

юча соціологія М.Вебера, соціологізм Еміля Дюркгейма. Розглянуто зв'язок цих вчень з тогочасними емпіричними знаннями про суспільство і їх вплив на сучасну теоретичну соціологію.

Соціальна філософія

У курсі будуть розглянуті філософські погляди на співвідношення людини і суспільства, природи та суспільства, на динаміку суспільних процесів.

Соціальна психологія

Розглядаються риси поведінки особи, що залежать від присутності інших людей. Зокрема, будуть розглянуті питання структури та динаміки міжособових відносин у малій соціальній групі, проблеми соціалізації, формування особистості, мотивації тощо.

Сучасні соціологічні теорії

Розглянуто проблеми змісту, логічної структури і функцій соціологічної теорії посткласичної доби, а також типології основних її напрямків. Особлива увага звернута на аналіз теоретичного змісту функціоналізму М.Парсонса і Р.Мертонса, теорії соціального конфлікту, теорії соціального обміну, символічного інтеракціонізму, теорії комунікативної дії, феноменологічної соціології, неофункціоналізму та світо-системного аналізу. Розглядаються також проблеми "постмодерного" етапу розвитку світової соціологічної думки.

Історія української соціології

Розглядаються питання формування і розвитку соціологічної думки в Україні.

Аналізується українська "просоціологія" (соціологічні ідеї Г.Сковороди та діячів Кирило-Мефодіївського товариства, перших істориків України, Михайла Драгоманова, Івана Франка, Олександра Потебні) та академічний етап української соціології (Михайло Грушевський, Микита Шаповал, В'ячеслав Микитовський). Розглядаються значення класичної спадщини для сучасної соціологічної думки в Україні.

Соціологія громадської думки

Курс передбачає висвітлення підставових понять теорії громадської

думки, методологічне та методичне забезпечення ідентифікації стану та динаміки громадської думки, механізмів її формування в умовах суспільства, що трансформується.

Соціологія освіти

Здійснюється соціологічний аналіз системи освіти. Вона розглядається як сукупність педагогічних відносин, соціограпова структура, множина навчальних соціальних організацій та особливий соціальний інститут.

Досліджується освітня ситуація в сучасному українському суспільстві.

Соціологія культури

Курс покликаний дати синтез знань теорії історії та практики емпіричних досліджень культури, узагальнення принципів дослідження культури в її західній і вітчизняній традиціях, ознайомлення з методикою і технікою сучасних соціокультурних досліджень. Близько третини курсу присвячено узагальненню досвіду досліджень нової соціокультурної реальності в Україні, розгляду соціологічного забезпечення реформ у сфері культури. Курс передбачає засвоєння засад методики і техніки соціологічних досліджень культури, проблемні зустрічі з діячами культури, проведення емпіричних соціокультурних спостережень, узагальнення досвіду культурних інновацій.

Соціологія мистецтва

Курс є систематичним викладом тематики однієї з галузей соціології з намаганням знайти синтез західної та вітчизняної традицій вивчення предмета. В ньому теорія предмета поєднується з розглядом емпіричного вивчення художньої культури, ознайомленням з методикою і технікою соціологічних досліджень мистецтв. Близько третини курсу присвячено узагальненню досвіду емпіричних соціологічних досліджень художнього життя України 70-90-х років. Курс передбачає, крім традиційних, такі форми знань: круглі столи, співбесіди з провідними вітчизняними митцями, мистецтвознавцями, критиками, проведення соціологічних короткочасних спостережень нових явищ художнього життя.

Демографія

Демографія вивчає закономірність відтворення населення в історичному контексті. Розглядаються теоретичні та історичні моменти демографічного розвитку, методологічне та методичне забезпечення його вивчення, відтворення населення як єдності демографічних процесів, конкретні демографічні процеси і структури в Україні.

Соціологія сім'ї та шлюбу

Соціологія сім'ї та шлюбу вивчає походження, функції та еволюцію сім'ї, сім'ю як соціальний інститут, життєвий цикл сім'ї, типи сімей та сімейних організацій в соціологічному вимірі, типи сімейної та шлюбної поведінки, конфлікти в сім'ї, позашлюбні згоди тощо.

Соціологія міста та села

Соціологія міста та села вивчає територіальну, соціальну спільноту, стратифікацію міського та сільського населення, просторові аспекти соціальної мобільності, соціальну дезорієнтацію та маргінальні групи.

Українська мова

Українська мова-1

(практичний курс української мови та мова ділових паперів)

Присвячений засвоєнню орфоепічних та правописних норм, граматичних і синтаксичних особливостей української мови, специфіки ділового мовлення, основ практичної стилістики з урахуванням своєї майбутньої спеціалізації.

Українська мова-2

(сучасна українська літературна мова)

Розрахований передусім на студентів факультету гуманітарних наук, передбачає ґрунтовне вивчення стилістики, збагачення лексичного запаса, опанування культури усного і писемного мовлення. Велику увагу приділено українським реаліям, фразеології, образним засобам вираження думки на різних стилістичних рівнях, етимології слів та виразів.

Українська мова-3

(науковий курс)

Вводить слухачів у сферу теоретичного осмислення структури сучас-

ної української літературної мови на всіх її рівнях: від лексикології до синтаксису; зіставляються різні, часто протилежні погляди на природу і класифікацію частин мови, на окремі граматичні категорії, на принципи синтаксичного членування мовного потоку і т. п.; залучаються деякі дані з історії мови, загального і порівняльного мовознавства, діалектології тощо. Має виробити у студентів науковий підхід до мовних явищ, уміння самостійно орієнтуватися у всіх складнощах мовознавчої науки. Обов'язковий для майбутніх бакалаврів, які обрали напрямом базової освіти філологію.

Загальне мовознавство

Підсумковий у циклі лінгвістичних дисциплін. Він узагальнює мовні факти і явища, з якими студенти ознайомилися до цього в різних нормативних і спеціальних курсах, і сприяє їх теоретичному осмисленню для вироблення правильного розуміння мови як своєрідного і неповторного явища, котре характеризує людину і людське суспільство. Розглядаються основні загальнолінгвістичні проблеми теорії мови: знакова теорія мови, форми існування мови, функції мови, внутрішня структура мовної системи, зв'язки мови з мисленням і свідомістю, зв'язки мови і суспільства, питання історичного розвитку мови.

Історія української літературної мови

Передбачає ознайомлення студентів із закономірностями виникнення, загальними тенденціями розвитку та особливостями функціонування на певних історичних етапах української літературної мови як знаряддя формування української науки, освіти, культури. Значна увага приділяється процесам еволюції стилів, лексичного складу, граматичної будови літературної мови, її лексичних, граматичних, стилістичних і правописних норм на основі аналізу найважливіших словесних, писемних і друкованих пам'яток українського народу.

Старокнижна українська мова XIV-XVII ст.

Розрахований як на філологів, так і на істориків - на тих, хто хоче досліджувати пам'ятки давньоруської мови

в оригіналі. У ньому розглянуто мову українських грамот XIV-XVII ст., мову ділових документів цього часу, українсько-польські та українсько-російські мовні зв'язки, мову і стиль творів І.Вишенського, І.Некрасевича, Г.Сковороди.

Українська лексикографія

Висвітлюється процес становлення, розвитку й сучасного стану української лексикографії від її фіксованих початків (другої пол. XVI ст.) до сучасності, у зв'язку з тривалим процесом формування словникового складу української літературної мови. У центрі курсу - лексикографічна робота на Україні у другій пол. XX ст. Розвиток лексикографії розглядається під кутом зору становлення лексичних норм, а також у напрямі їх теоретичного осмислення. Лекції супроводжуються практичними заняттями, завершуються екскурсією.

Проблеми походження української мови

Вибірковий, передбачає аналіз різних (включаючи й полярні) поглядів на походження української мови, побудований на зіставленні виважених наукових підходів і популярних публікацій з цього питання. Має на меті ознайомити студентів не лише з традиційними, а і сучасними - в тому числі й емоційними - підходами до вирішення цієї проблеми; найактуальнішими питаннями історії української мови і народу-носія мови; даватиметься огляд критичних праць з цього питання. Запланована письмова робота має на меті перевірити здатність студентів до сприйняття, осмислення і засвоєння курсів, що перебувають на стику кількох наук, наприклад, мови та історії.

Діалектологія і ономастика

Розглядаються загальнотеоретичні питання діалектології і ономастики як мовознавчих дисциплін, вивчаються закономірності живої народної мови в різноманітності її місцевих діалектів, говірок, а також географія поширення діалектних явищ мови у зв'язку з топонімічними (географічними) назвами. Спецкурсом передбачено вивчення також інших власних назв (власних імен людей, тварин і т.д.), тобто

історія виникнення цих назв, структура, розвиток і функціонування.

Історія українського мовознавства

Даються відомості про розвиток мовознавчих досліджень на Україні, починаючи від зародження мовознавства в Київській Русі, його розвитку у старокнижний період, протягом XIX - поч. XX ст., в радянський період і кінчаючи сучасним станом.

Основу курсу становить частина, де викладається історія вивчення українського мовознавства за основними проблемами і розділами. Лекції супроводжуються практичними заняттями й керованою самостійною роботою студентів над опрацюванням найважливіших і найцікавіших для молодого дослідника наукових праць.

Історична граматики української мови

Мета - дати студентам теоретичні знання про історичний розвиток української мови, ознайомити їх з основними закономірностями і найважливішими явищами еволюції її внутрішньої системи (фонетика, граматики, почасти лексика), показати зв'язок різних етапів історії української мови, допомогти з'ясувати, якими були шляхи формування сучасної української мови, в чому полягає історична своєрідність її фонетики, граматики, лексичного складу, як виросли сучасні правописні норми тощо. Курс передбачає також ознайомлення студентів з найважливішими старописемними й друкованими пам'ятками української мови XI-XVIII ст., зокрема з рівнем відбиття в них особливостей живого народного мовлення.

Аналіз текстів давньоруської мови

Мета - дати можливість студентам ознайомитися з оригінальними писемними пам'ятками часів Київської Русі і наступної епохи феодальної роздробленості (XI-XIV ст.). Літературно-писемна мова Київської Русі розглядається у двох її типах - книжно-слов'янському і народно-літературному. Відзначається місце і роль старослов'янської мови в подальшому розвитку давньоруської літературної мови. Досліджується лексика мови Київсь-

кої Русі, мова окремих груп давньоруських пам'яток. Особлива увага звертається на риси української мови, що відбилися в пам'ятках Київської Русі.

Методика викладання української мови як рідної та іноземної

Передбачає ознайомлення з вимогами класичних методик навчання мови: системність, комплексність, спадкоємність та послідовність, активізація мовної діяльності, використання пасивного володіння мовою та ін.

Методика викладання української мови як іноземної, опираючись на загальнометодичні засади, водночас має свою специфіку: велика увага приділяється методам оволодіння усною мовою, крім того, об'єктом навчання мови як іноземної є мовна діяльність іноземною мовою у взаємозв'язку усіх її функцій: мовлення, слухання, репродукція, читання, письмо, переклад.

Тому в цьому курсі мають бути розглянуті і такі проблеми, як взаємодія вчителя та студента, комунікативно-пізнавальне спрямування навчального матеріалу, психологічна характеристика вчителя та студента як суб'єктів навчальної діяльності, роль мотивації у навчальному процесі тощо.

Вступ до слов'янської філології

Мета - дати студентам відомості про слов'янські країни, народи і мови від давнини до сучасності, тобто ввести слухачів у коло проблем, пов'язаних з етногенезом і глотогенезом слов'ян. Передбачено розглянути такі питання, як різновиди теорії походження слов'ян та слов'янської прабатьківщини, археологічні культури слов'ян, матеріальна та духовна культура слов'ян (заданими мови), дохристиянські релігійні вірування, зв'язки слов'ян із сусідніми народами (на матеріалі міжмовних запозичень), розвиток письма і книгодрукування у слов'янських народів.

Студенти ознайомляться з розвитком слов'янської філології як науки, з діяльністю видатних світових вчених-славістів, з найважливішими слов'янознавчими центрами та сучасними славістичними проблемами. Вони мають знати різні класифікації слов'янських мов, риси, спільні як для певної їх групи, так і для кожної мови зокрема.

Практичні заняття дозволять слухачам навчитися розрізняти й визначати тексти, написані будь-якою слов'янською мовою.

Теорія і практика перекладу

Мета - ознайомити студентів з основними тенденціями еволюції світового та вітчизняного художнього перекладу із становленням і розвитком його історії, теорії і критики, із практикою мистецтва інтерпретації, із взаємодією перекладної та оригінальної літератур. У типологічному плані розглядаються як загальнотеоретичні перекладацькі проблеми, так і конкретні різновиди перекладу в залежності від жанру першотвору, аналізуються лінгвістичні та літературознавчі аспекти відтворення оригіналу. Зокрема, звертається увага на проблеми перекладності, адекватності інтерпретації, часткового й загального в перекладі, єдності змісту і форми, методу функціональної відповідності, на взаємодію особи автора і особи перекладача, на відтворення історичного колориту в перекладі, способи передачі реалій, фразеології, власних назв, безеквівалентної лексики, на міжмовну омонімію та фальшивих друзів перекладача. Дається огляд критичних праць українських та зарубіжних перекладознавців, підкреслюються актуальні й дискусійні питання теорії та практики перекладу. На практичних заняттях студенти мають змогу спробувати свої сили як перекладачі і перекладознавці.

Основи зіставного мовознавства

Присвячений вивченню теоретичних основ зіставлення двох і більше мов. Зіставне, або контрастивне, або конфронтативне, або порівняльно-зіставне мовознавство є галуззю водночас фундаментального і прикладного мовознавства. Зіставне мовознавство має свої теоретичні і практичні завдання. Теоретичні завдання перемижуються із завданнями типологічного мовознавства, бо зіставне мовознавство - це перший ступінь і необхідний етап типологічного мовознавства. Серед фундаментальних досліджень виділяють так звані орієнтовані дослідження. Зіставне мовознавство якраз і може належати до орієнтованих досліджень.

Фізико-математичні науки

1. НОРМАТИВНІ ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ТА ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНІ ДИСЦИПЛІНИ БАКАЛАВРАТУ

Математичні методи у фізиці та біології

Рівняння математичної фізики в частинних похідних, їх класифікація та зведення до канонічного вигляду. Рівняння гіперболічного типу. Теорія поширення хвиль. Параболічні рівняння. Системи рівнянь біохімічних реакцій з дифузією. Біфуркація розв'язків. Рівняння еліптичного типу. Метод розділення змінних та метод функцій Гріна. Чисельні методи. Нелінійні рівняння. Солітонні розв'язки. Солітони в біосистемах. Основні спеціальні функції (функції Бесселя, Лежандра, Чебишева-Ерміта). Елементи теорії узагальнених функцій.

Загальна фізика

Механіка

Механіка як основа фізичної науки, на яку спирається сучасне природознавство. Вивчаються поняття про час і простір, принцип відносності. Основні теми: кінематика точки та системи точок, закон Ньютона, симетрії та закони збереження, рух тіл змінної маси, рух у полі тяжіння, динаміка твердого тіла, неінерційні системи відліку, механічні коливання, елементи механіки суцільного середовища.

Молекулярна фізика

Курс дає уявлення про агрегатні стани речовин, закони, за якими відбуваються зміни та перетворення в кожному із станів та фазові переходи, а також основні поняття термодинаміки та кінетичної теорії газів. Розглядаються явища переносу, основи фізики розчинів, елементи синергетики, уявлення про будову кристалічних, аморфних, рідиннокристальних та полімерних речовин.

Електрика і магнетизм

Курс дає поняття про електричне та магнітне поля, їх взаємозв'язок, напруженість, спрямованість, енергію. Вивчаються магнітні властивості речовин в залежності від їхньої природи, а також принципи застосування в техніці електричного та магнітного полів.

Оптика

У курсі розглядаються уявлення про світло та його взаємодію з речовиною, основні модельні підходи, що використовуються для опису оптичних явищ; поняття геометричної, хвильової та квантової оптики; головні закони, які дають математичне вираження оптичних явищ; використання цих законів в оптичних приладах, а також в різних галузях природознавства. Велика увага приділяється розвитку у студентів навичок роботи з поширеними оптичними приладами.

Атомна фізика

У курсі детально розглядаються закони та уявлення сучасної квантової фізики щодо опису руху мікрочастинок та їх хвильових властивостей. Аналізується низка експериментальних фактів, які виявляють квантову природу матерії. Формулюються основні поняття та принципи квантової теорії (поняття хвильової функції, рівняння Шредінгера, корпускулярно-хвильового дуалізму, принципу невизначеності). Подано розв'язок рівняння Шредінгера для атома водню. Вивчаються квантово-механічні властивості багатоелектронних атомних та молекулярних систем. Викладено принципи систематики їхніх енергетичних станів. Розглядаються квантові уявлення про природу світла та використання цих уявлень до аналізу процесів у лазерах. Розглянуто основи спектроскопії конденсованих середовищ. Студентам прищеплюються практичні навички для роботи з лазерною технікою при дослідженнях спектроскопічних властивостей речовини.

Ядерна фізика

Курс дає уявлення про будову ядра та "елементарних частинок". Даються відомості про ядерні реакції та методи їх опису. Розглядається питання практичного використання ядерної енергії та аналізуються екологічні аспекти ядерної проблеми.

Теоретична фізика

Класична механіка

Основні теми: принцип екстремальної дії, функція Лагранжа, рівняння механіки у формі Ейлера-Лагранжа; симетрії та закони збереження; механіка твердого тіла; теорія малих коливань, нелінійні коливання; механі-

ка Гамільтона: канонічні рівняння руху, дужка Пуассона, канонічні перетворення, рух як канонічні перетворення, теорія Гамільтона-Якобі; інтегровані гамільтонові системи, змінні "дія-кут"; елементи механіки суцільного середовища.

Електродинаміка

Вивчаються основи класичної теорії поля та спеціальної теорії відносності. Розглядаються рівняння електромагнітного поля у вакуумі та речовині і методи їх інтегрування в різних електродинамічних системах. Значна увага приділяється вивченню випромінювання, розповсюдження та розсіювання електромагнітних хвиль.

Квантова механіка

Викладаються основні принципи квантової механіки, обґрунтовується операторна природа спостережуваних величин, подаються основні рівняння квантової механіки. Розглядаються найважливіші одночастинкові задачі (квантові осцилятори, атом водню, частинка зі спіном в магнітному полі), а також квантова теорія систем багатьох частинок та її застосування до багатоелектронних атомів. На прикладі рівняння Дірака демонструється принцип релятивістської квантової механіки та квантової теорії поля.

Статистична фізика

Курс розглядає загальні властивості великих сукупностей атомів і молекул та загальні закономірності, які мають місце при встановленні рівноваги в таких системах. З використанням певних уявлень про молекулярну будову речовин, статистичних методів та математичного апарату теорії ймовірностей дається обґрунтування експериментальних законів та розвиваються методи обчислення значень фізичних параметрів, що характеризують рівноважні макроскопічні системи.

2. ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ

Фундаментальні ідеї фізики ХХ століття

Дається стислий огляд досягнень фізики ХІХ ст. та ідей початку сторіччя. Нові погляди на простір та час, принципи квантової теорії. Викладаються елементи теорії твердотілого се-

редовища, явища надплинності та надпровідності, сучасні квантово-польові теорії елементарних частинок, концепція вакууму, механізми народження та знищення пар частинок-античастинок, сучасні теорії еволюції Всесвіту. Філософія сучасного природознавства подається в контексті постмодерністської трансформації ідейних засад, зростання ролі етичних та антропогенних аспектів пізнання.

Біофізика

Термодинаміка біологічних процесів. Структурна організація і формація біомакромолекул. Кінетика ферментативних реакцій. Біофізика нуклеїнових кислот. Фізика клітинних процесів. Біомембрани. Транспорт речовини через біомембрани. Мембранний потенціал. Електрична збудливість клітини. Трансформація енергії в мембранах. Фотобіологічні процеси, фотосинтез. Біолюмінісценція та радіаційна біофізика.

Експериментальні методи молекулярної біофізики

Завдання, об'єкти і методи сучасної експериментальної молекулярної біофізики. Дифракційні методи вивчення просторової будови біополімерів та їх комплексів: електронографія, рентгенографія, нейтронографія. Оптичні методи дослідження фізичних властивостей біополімерів: релеевське розсіювання світла та фотонно-кореляційна спектроскопія, коливальна спектроскопія (Раманівська та ІЧ-поглинання), спектроскопія УФ-поглинання, акустична спектроскопія, методи нелінійної оптики. Резонансні методи: спектроскопія ЯМР та її найважливіші модифікації, резонансна Раманівська спектроскопія.

Біофізика клітини

Вивчаються фізичні основи електричних процесів у поверхневій мембрані клітини та біохімічні реакції в цитоплазмі і зв'язок між цими процесами. Енергетика клітини. Гліколіз та окисне фосфорилування. Споживачі енергії. Іонні насоси.

Симетрія та методи теорії груп у фізиці та біології (групи симетрії)

Симетрія як універсальний прин-

цип світобудови. Симетрія і групи. Групи симетрії правильних многогранників та їх зв'язок з групами перестановок. Кристалографічні групи. Симетрії багатоатомних молекул. Принцип симетрії живого. Елементи теорії представлення групи та їх застосування до теорії малих коливань і опису симетрії електронних станів багатоатомних молекул. Механізми порушення симетрії.

Самоорганізація біологічних систем

Процеси самоорганізації в біологічних системах різного рівня складності. Виникнення стійких біологічних структур, режими їх функціонування в залежності від зовнішніх умов. Роль процесів самоорганізації в розвитку та еволюції живих організмів.

Нелінійна динаміка і хаос

Стійкість і хаос в нелінійних динамічних системах. Сценарії виникнення хаосу. Динамічний порядок і хаос. Теорія виникнення стохастичних шарів і павутин. Фрактальні властивості хаосу. Хаос і явище турбулентності. Модель Лоренца і "дивні атрактори". Математичні моделі біохімічних реакцій.

Диференціальна геометрія та елементи топології

Дається уявлення про гладкі многовиди та диференціально-геометричні структури на них. Викладаються елементи ріманової геометрії та геометрії, яка базується на понятті афінної зв'язності. Основні поняття топології ілюструються їх застосуванням до класифікації замкнутих ріманових поверхонь.

Моделювання фізичних та біологічних систем

Основні концепції і особливості використання методів моделювання фізичних і біологічних систем. Коливальні процеси в біофізичних системах, явища хаосу. Процеси перколяції, ріст фрактальних структур в біологічних і біологічних системах, моделювання росту бактеріальних колоній, дифузійні явища в неупорядкованих середовищах. Особливості застосування методів Монте-Карло і молекулярної динаміки для вивчення структури речовин в різних агрегатних станах.

Фрактали в біофізичних системах і медицині

Фрактальна концепція, її роль в феноменології і інженерних науках.

Основні визначення і термінологія. Неупорядкованість і фрактальність, самоподібні системи, методи визначення фрактальної вимірності, методи фармації фрактальних об'єктів, стимуляція росту фрактальних структур.

Біофізичні реакції у фрактальних системах, процеси абсорбції, протікання в пористих середовищах, міграції, дезінтеграції і дисипації енергії. Фрактальний характер розповсюдження епідемічних захворювань.

Коливання та хвилі

В курсі послідовно розглядаються процеси в системах з однією, багатьма та нескінченною кількістю ступенів вільності. В основному розділі аналізуються лінійні, параметричні, нелінійні та автоколивальні системи.

Основи електро- та радіотехніки

В курсі розглядаються явища в лінійних електричних колах, найбільш поширені електронні прилади та аналогові системи на їх основі.

Популярна астрофізика

Будуть подані загальні відомості про астрофізичні об'єкти, про еволюцію зірок та галактик, про ядерні джерела випромінювання зірок (зокрема Сонця). Будуть викладені сучасні моделі астрофізичних об'єктів, зокрема нейтронних зірок, пульсарів та інших екзотичних об'єктів Всесвіту, проблеми нейтронного випромінювання прихованих мас та "чорних дірок".

3. ПРОФІЛЮЮЧІ ДИСЦИПЛІНИ СПЕЦІАЛІСТА

Фізична кінетика

Макроскопічна теорія процесів у статистично нерівноважних системах. Основні теми: кінетична теорія газів та рідин; статистичний опис електромагнітних процесів; нерівноважні явища в біологічних та хімічно-реагуючих системах; кінетичні процеси в конденсованих середовищах; кінетика фазових перетворень.

Квантова теорія багаточастинкових систем

Основні теми: принцип нерозпізнаваності частинок та його наслідки; теорія багатоелектронних атомів, самоузгоджене поле; багатоатомні молекули та їх симетрія, електронні стани молекул; слабовзаємодіючий бозе-газ, явище надплинності; теорія фермі-газу та фермі-рідини; електрони в твердому тілі та їх взаємодія з коливаннями ґратки; явище надпровідності.

Фізика біополімерів

Завдання, об'єкти і методи фізики біополімерів. Структурно-фізичні властивості компонентів ДНК. Водневе зв'язування нуклеотидних основ та нуклеозидів. Роль стереохімічної нежорсткості компонентів ДНК та їхня залежність від послідовності нуклеотидних основ. Білки та їх просторова будова. Фізика ферментів. Сучасні біофізичні уявлення про перебіг елементарного ферментативно-каталітичного акту. Роль води у функціонуванні біополімерів (фізичні підходи).

Фізика неупорядкованих систем

Визначення основних типів неупорядкованості; експериментальні методи дослідження неупорядкованих середовищ; статистична механіка неупорядкованих середовищ; прояви неупорядкованих станів в різних типах фізико-біологічних систем; колоїдно-фізичні проблеми неупорядкованих систем і застосування фрактальної концепції до аналізу структури неупорядкованості.

Відкриті біологічні системи поблизу та віддалік рівноваги

Викладаються основи термодинаміки незворотніх процесів, фізичної кінетики, нерівноважної статистичної термодинаміки, а також буде розглянуто незворотні процеси, що відбуваються у відкритих біологічних системах як поблизу рівноваги, так і на віддалі від неї.

4. ВИБІРКОВІ ПРОФІЛЮЮЧІ ДИСЦИПЛІНИ СПЕЦІАЛІСТА

Спектроскопічні методи в біофізиці і медицині

Основи застосування дифракцій-

них, радіоспектроскопічних ЕПР, ЯМР, акустичних і оптичних методів в біофізиці і медицині. Спектроскопія води і біологічних водних систем. Вивчення структурних і динамічних властивостей протеїнів, нуклеїнових кислот, полісахаридів, ліпідів і біомембран. Біологічні системи при низьких температурах, експерименти in-vivo. Біомедичні спектроскопічні методи діагностики і аналізу.

Нелінійна оптика

Нелінійна поляризованість середовища як причина появи нелінійних оптичних явищ. Вимушене комбінаційне розсіяння світла, нелінійна рефракція, явища самовпливу когерентного випромінювання, нелінійне поглинання, самодифракція, обертання хвильового фронту.

Хаос і дисипативні структури

Викладаються загальні закономірності процесів стохастизації та самоорганізації у фізичних, хімічних та біологічних системах. Дається уявлення про хаотичні явища в просторово-розподілених системах. Вивчаються механізми утворення дисипативних структур в рідинах, кристалах, біохімічних системах.

Фізика фазових перетворень

Термодинамічна теорія фазових перетворень першого та другого роду в індивідуальних речовинах та бінарних сумішах (двокомпонентних розчинах). Класичні та сучасні статистичні теорії квазірівноважних фазових перетворень. Приділяється увага аналізу модельних теорій (модель Ізінга, модель гратчастого газу). Викладається класична теорія і ряд аспектів сучасних уявлень про кінетику зарядження і кінетику росту нової фази.

Фізика біологічних розчинів

Вивчаються загальні фізичні закономірності поведінки багатокомпонентних водних розчинів, які за складом характерні для біосистем різного рівня організації. Висвітлено такі теми: вода як матриця живого; геодинамічні характеристики слабких розчинів; особливості поведінки мультикомпонентних водних розчинів; критичні явища у мультикомпонент-

них розчинах; чутливість систем в околі критичних точок до слабких зовнішніх дій.

Кібернетичні моделі в біофізиці

В курсі викладаються основи кібернетичних систем та їх застосування до моделювання біологічних об'єктів. Дається необхідний обсяг знань з теорії автоматів, автоматичного керування, розпізнавання образів, теорії інформації та аналізу даних. Особлива увага приділяється розвитку у слухачів практичних навичок роботи з кібернетичними моделями.

Теорія солітонів

Модельні рівняння теорії конденсованого стану та їх солітоноподібні розв'язання. Закони збереження та інтегрованість нелінійних гамільтонових систем. Метод оберненої задачі розсіювання в теорії солітонів. Солітони в дискретних молекулярних ланцюжках. Солітонні моделі в біофізиці.

Фізичне виховання

Фізичне виховання

Спрямований на формування у студентів єдності знань і практичних умінь з фізичної культури, фізичних, психомоторних, професійно значимих якостей, рухових умінь та навичок, активне використання яких необхідне для організації здорового способу життя, вирішення завдань, які виникають у навчальній, професійній, громадській, побутовій сферах життєдіяльності, залучення до процесу самоосвіти та самоудосконалення.

Атлетизм

Призначений для груп початкової і середньої підготовки. Передбачає вивчення теоретичних аспектів розвитку силових якостей з урахуванням анатомо-фізіологічних особливостей організму. Оволодіння технікою виконання вправ з обтяженнями для розвитку м'язів, у тому числі вивчення елементів силового жонглювання.

Знайомство з правилами змагань з культуризму, гіауерліфтингу і гірьового спорту, методами самоконтролю і гігієнічними особливостями занять з обтяженнями.

Бадмінтон

Призначений для гравців-початківців, передбачає оволодіння та вдосконалення таких технічних прийомів: стойка гравця, переміщення гравця, подачі та прийоми волана, нападаючий удар, взаємодія гравців у парних іграх. Спрямований на оволодіння правилами гри в бадмінтон, підготовку суддів для проведення масових змагань, пропаганду бадмінтону.

Баскетбол

Один з дієвих засобів фізичного виховання, спрямований на підвищення рівня рухових якостей студентів та зміцнення стану їх здоров'я, оволодіння та вдосконалення основ техніки і тактики гри.

Для баскетболістів початкового та середнього рівня підготовки передбачає навчання та вдосконалення таких технічних прийомів як: переміщення на майданчику, передачі м'яча на місці та в русі, ведення м'яча, кидки м'яча в кошик, взаємодію гравців як у нападі, так і у захисті. Розрахований на оволодіння знаннями з правил підготовки та проведення змагань з баскетболу, основних методів контролю та самоконтролю тих, хто займається.

Волейбол

Розроблений для волейболістів середнього рівня підготовки і передбачає вдосконалення таких технічних прийомів: прийом-передача м'яча двома руками зверху і знизу на місці і в русі, виконання нижньої бокової і верхньої прямої подачі, індивідуальне блокування, прямий нападаючий удар. Цей курс також передбачає набуття більш поглиблених теоретичних знань з правил проведення змагань і практичного суддівства.

Настільний теніс

Розроблений для тенісистів середнього рівня підготовки і передбачає вдосконалення таких технічних прийомів: стойка гравця, переміщення гравця, подачі і ударів кульки. Передбачає більш поглиблене вивчення теоретичних основ, правил змагань і практичне суддівство.

Теніс

Розрахований на початківців і спортсменів із середнім рівнем підго-

товки. Початківці опановують техніку тримання ракетки, елементи гри з м'ячем біля "стінки", удари справа, зліва та з льоту, техніку подачі та правила гри, акцентується увага на етиці поведінки та естетиці одягу. Студенти середнього рівня підготовки вдосконалюють елементи техніки і тактику гри на рахунок в одиночних та парних змаганнях.

Плавання

Розрахований на плавців, які досконало оволоділи одним із спортивних стилів плавання. Передбачається вдосконалення основного стилю плавання, вивчення техніки інших спортивних способів плавання, техніки старту, поворотів. Тренування у вибраному способі плавання, підготовка та участь у змаганнях. Передбачається вивчення теоретичних основ, правил змагань і практичне суддівство.

Ритмічна гімнастика

Спрямований на підвищення рівня рухових якостей, зміцнення здоров'я, покращення фізичних кондицій тощо. Заняття складаються із загальнорозвиваючих вправ, а також вправ на покращення рухових якостей (гнучкості, витривалості, сили), а також вироблення красивої ходи та постави.

Шахи

Курс розроблений для шахістів середнього рівня підготовки. Передбачається поглиблене вивчення комбінаційної і позиційної ігор, ендшпілю і типових закінчень, шахових дебютів, партій для самостійного аналізу; рішення шахових задач, етюдів, головоломок. Участь у змаганнях і практичне суддівство.

Хімічні науки**Загальна та неорганічна хімія**

Курс є нетрадиційним викладом відомого класичного курсу "Загальна та неорганічна хімія" для вузів і ставить за мету створення бази для подальшого вивчення інших курсів хімії (органічної, біонеорганічної, фізичної, екологічної тощо).

Поряд з розглядом основних хімічних законів та вивчення хімії еле-

ментів велика увага приділяється оз-найомленню з наслідками впливу хімічних елементів та їх сполук на лю-дину та живу природу.

Курс складається з лекційних і се-мінарських занять та лабораторного практикуму.

Органічна хімія-1 (Загальний курс)

Курс охоплює основні розділи органічної хімії: вуглеводні (алкани, алкени, алкіни та ароматичні сполуки), їх галоген-, гідроксил- та амінопохідні, кетони та альдегіди, карбонові кисло-ти та їх похідні. В лекціях увага зосе-реджується на будові сполук та її зв'яз-ку з реакційною здатністю. Матеріал закріплюється на практичних та ла-бораторних заняттях, де студенти на-бувають навички роботи з органічни-ми речовинами.

Органічна хімія-2 (Екологічна хімія)

В розділі розглядаються: будова та властивості гетероциклічних та полі-функційних сполук, джерела та мето-ди добування (у тому числі промис-лові) органічних сполук різних класів. Органічні речовини характеризують-ся з точки зору їх безпечності, мож-ливих шляхів забруднення екосисте-ми та методів запобігання негати-вним наслідкам ординарних та екстра-ординарних ситуацій. Студенти набу-вають практичних навичок хімічного аналізу на вміст органічних забруд-нювачів.

Фізична та колоїдна хімія

Програма курсу фізичної та коло-їдної хімії призначена для студентів другого року навчання і передбачає лекційні, практичні та семінарські за-няття. Основне завдання курсу - на-дати студентам знання з основних напрямків фізичної хімії (хімічної тер-модинаміки, фазових та хімічних рівноваг, теорії розчинів, включаючи колоїдні розчини та розчини елект-ролітів, теорії поверхневих явищ та абсорбції, кінетики та каталізу, елект-рохімії), чіткого розуміння фізичного змісту основних законів, їх матема-тичного опису та меж застосування. Велика увага приділяється особливос-тям використання знань з фізичної хімії при розгляді практичних ситуацій

в хімічній технології, біології та меди-цині, у вирішенні проблем захисту дов-кілля.

Біонеорганічна хімія

Біонеорганічна хімія (або біологічні аспекти координаційної хімії) є новим курсом, який читається лише в дея-ких університетах України. Мета кур-су - ознайомити студентів з різними типами біокомплексів, показати шля-хи їх функціонування та структурного моделювання. Розглядається роль комплексоутворення при викорис-танні детоксикантів, комплексів ме-талів як лікарських препаратів тощо. Курс має спеціальний практикум, під час виконання якого студенти мають змогу практично освоїти методи син-тезу сполук металів з біолігандами, ознайомитись з основами сучасних фізичних методів та їх можливостями в області біокоординаційної хімії.

інструментальні методи аналізу

Обсяг та розміщення учбового ма-теріалу є традиційними у цьому курсі: розглядаються теоретичні основи хімічного аналізу органічних сполук, власне інструментальні (оптичні, елект-рохімічні, хроматографічні, радіомет-ричні) методи аналізу, застосування аналітичної хімії в екології. Викладен-ня фактичного матеріалу спирається на раніше прослухані студентами кур-си з загальної та неорганічної хімії, органічної та екологічної хімії, фізич-ної та колоїдної хімії.

Квантова хімія

Ознайомлення студентів з сучас-ними розробками в галузі електрон-ної будови молекул та комп'ютерно-го синтезу нових матеріалів, що да-ють комплекс наперед заданих влас-тивостей. Вирішення конкретних за-дач за допомогою комп'ютерної тех-ніки.

Юридичні науки

Основи права

Розрахований на студентів інших (крім факультету правничих наук) фа-культетів і передбачає вивчення ос-нов загальної теорії держави та пра-ва, основних правничих систем світу, національного права України. Розгля-даються питання приведення націо-

нального законодавства у відповідність до міжнародних стандартів. Особлива увага приділяється таким галузям як конституційне, кримінальне, цивільне, сімейне, трудове права.

Адміністративне право та процес

Опанування певним інструментарієм науки адміністративного права, вивчення сутності, форм та методів державного управління, системи виконавчої влади та її функцій, проблем адміністративного примусу в державному управлінні і відповідальності, державного керівництва економікою, управління соціально-культурним будівництвом, адміністративно-політичною діяльністю та міжгалузевим державним управлінням. Вивчення питань адміністративної відповідальності, системи соціальної профілактики правопорушень, форм та методів діяльності адміністративно-юрисдикційних органів з виявленням причин та умов, які сприяють вчиненню адміністративних правопорушень.

Логіка

Вивчення форм мислення - понять, суджень, умовисновків, питань, теорій, способів доказів і спростувань, ролі логіки в практичній діяльності юриста.

Юридична деонтологія

Складається з двох розділів: "Професія юриста", "Правова культура юриста". Опанування певними знаннями про історію виникнення юридичних спеціальностей, головні ознаки професії юриста, місце її серед інших спеціальностей та значення для розбудови правової держави.

Теорія держави та права

Складається з розділів: "Загально-теоретичні питання юридичної науки", "Загальне вчення про державу", "Загальне вчення про право". Опанування методологією дослідження державно-правових явищ, належним рівнем загальнотеоретичних правових понять та категорій; сутності, змісту та форм держави і права; системи основних прав, свобод та обов'язків людини; поняття правової держави та її співвідношення з громадянським суспільством; структури права і законодавства; правових форм діяльності держави; правового регулювання сус-

пільних відносин; місця законності та правопорядку в правовій та політичній системах.

Історія держави та права України

Опанування певним інструментарієм науки історії держави і права України, вивчення загальних закономірностей виникнення і розвитку держави і права України, від давніх часів до сучасного періоду.

Історія держави та права зарубіжних країн

Опанування певним інструментарієм науки історії держави і права зарубіжних країн, вивчення конкретних державних інструментів та систем права, розкриття основних закономірностей процесу державно-правового розвитку.

Конституційне право України

Опанування інструментарієм науки конституційного права, вивчення ролі Конституції України, інших державно-правових актів у регулюванні суспільних відносин, загальних положень конституційного ладу, правового статусу громадян України, конституційно-правового регулювання прямого народовладдя, організації і функціонування органів державної влади, засобів масової інформації, територіального устрою України, символіки держави, охорони Конституції.

Цивільне та сімейне право

Складається з трьох розділів: Загальна частина, Особлива частина, Сімейне право. Опанування певним інструментарієм науки цивільного та сімейного права, вивчення загальних положень про суб'єкти, об'єкти та склад цивільних правовідносин, а також положень про право власності, зобов'язальне право, авторське та суміжні права, патентне право, спадкове та сімейне право.

Аграрне право

Складається з двох частин: Загальної та Особливої. Перша вивчає місце аграрного права в системі права; джерела права; суб'єкти аграрних правовідносин; членські і трудові правовідносини; державне регулювання сільського господарства. В особливій частині вивчаються: право власності;

організаційно-правові форми управління діяльністю сільськогосподарського підприємства; регулювання виробничої, фінансової, господарської та інших напрямків діяльності сільгосп підприємства; правове становище та напрямки діяльності селянського і підсобного господарств; регулювання організації праці і її оплати; соціальні питання.

Екологічне право

Складається із Загальної та Особливої частин. Вивчення предмета, методу, системи та джерел екологічного права, права власності на екологічні об'єкти, управління в галузі екології, загальні положення права природо-користування, правову охорону екологічних об'єктів, права землекористування, водокористування, користування надрами, лісами, тваринним світом, атмосферним повітрям та його охорона, природозаповідного права, правову охорону природи в сферах кародного господарства.

Державне право зарубіжних країн

Включає Загальну частину, яка присвячена теоретичним проблемам і Особливу, що відображає основи державного права країн. Опанування певним інструментарієм науки державного права зарубіжних країн, вивчення загальних положень науки державного права, конституцій зарубіжних країн, конституційно-правових засад суспільного ладу та державної політики, держави та її конституційно-правового статусу. Вивчення політичних партій і партійних систем, політичного режиму, конституційно-правового статусу людини і громадянина, політико-територіального устрою держав.

Знайомство із системами виборів та референдумів, формами правління, парламенту, уряду, місцевого управління та самоврядування, правоохоронних органів, основами державного права країн, які відіграють важливу роль у світі.

Правова статистика

Ознайомлення з предметом, методом та системою правової статистики, завданнями, які стоять перед нею; опанування окремими науковими статистичними методами: масового статистичного спостереження, групування статистичних даних, табличним, графічним методами, методом виявлення абсолютних, відносних та середніх величин, побудови статистичних рядів тощо; вивчення деяких положень економічної, соціально-демографічної та інших галузей статистики, які використовуються при характеристиці кримінально-правових, кримінологічних, адміністративно-правових і цивільно-правових явищ.

Вступ у маркетинг

Вивчення концепції комплексу, організації та функції маркетингу, кон'юнктури ринку, товарів і послуг, правил поведінки споживачів і підприємців, шляхів та засобів ефективної реалізації, місце і значення служби маркетингу на підприємстві, стратегії і планування маркетингової діяльності.

Адвокатура України

Вивчення історії адвокатури, законодавства про адвокатуру, принципів і організаційних форм її діяльності, питань, пов'язаних з організацією консультативної роботи адвоката, тактикою і методикою участі адвоката у судовому розгляді справ.

НАШІ КОНТАКТНІ ТЕЛЕФОНИ

Президент

В'ячеслав
Брюховецький 417-8461

Віце-президент із зовнішніх зв'язків

Софія Походня 416-3553

Віце-президент з фінансів

Євгенія Онищенко 416-4308

Ректор

Сергій Іванюк 416-4515

Перший проректор, проректор з бакалаврських програм

Вадим Зубко 416-0264

Проректор з магістерських програм

Григорій Немиря 416-6090

Проректор з наукової роботи

Юрій Зуб 416-1246

Проректор з адміністративно-господарської діяльності

Іван Руденко 416-2197

Голова Вченої ради

Володимир Полтавець 417-4038

Факультет гуманітарних і суспільних наук

Декан
Валентин Гусєв 416-1420
Деканат 416-1420

Факультет правничих наук

Декан
Володимир Сущенко 416-6073
Деканат 416-6073

Факультет природничих наук

Декан
Алла Безусько 416-5188
Деканат 416-6071

Департамент комп'ютерних технологій

Керівник
Микола Глибовець 416-6094

Департамент соціальних наук і технологій

Керівник
Володимир Полтавець 417-4038

Департамент економічних наук

Керівник
Олександр
Ястремський 416-3124
Деканат 416-6033

Декан студентів

Тетяна Бондарчук IV-106

Студентська колегія

Голова
Олексій Нечай IV-109

Приймальна комісія

Секретар
Ніна Дядькова 416-6022

Підготовчі курси

Директор
Ігор Котик 416-2247

Україно-канадська школа англійської мови

Менеджер
Людмила Омеляненко 416-6098

Телефон для довідок 416-6059

Наша адреса:

Україна, 254070, Київ-70,
вул. Сковороди, 2
E-mail: pr@ukma.kiev.ua
WWW Server: <http://www.ukma.kiev.ua>
Факс: (044) 417-8461, 416-5016,
417-4038, 416-5188, 416-4515